

**LIETUVOS AUTOMOBILIŲ KELIŲ DIREKCIJOS PRIE SUSISIEKIMO MINISTERIJOS
GENERALINIS DIREKTORIUS**

**Į S A K Y M A S
DĖL KELIŲ PRIEŽIŪROS VADOVO II DALIES „AUTOMOBILIŲ KELIŲ PRIEŽIŪROS
DARBŲ ATLIKIMO TECHNOLOGIJA“ DT-06 PATVIRTINIMO**

2007 m. balandžio 18 d. Nr. V-75
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 3-457 „Dėl Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [133-5041](#)), 13.4 punktu,

t v i r t i n u Kelių priežiūros vadovo II dalį „Automobilių kelių priežiūros darbų atlikimo technologija“ DT-06 (pridedama).

GENERALINIS DIREKTORIUS

VIRGAUDAS PUODŽIUKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos automobilių kelių direkcijos
prie Susisiekimo ministerijos
generalinio direktoriaus
2007 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. V-75

KELIŲ PRIEŽIŪROS VADOVAS AUTOMOBILIŲ KELIŲ PRIEŽIŪROS DARBŲ ATLIKIMO TECHNOLOGIJA II DALIS KPV DT-06

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2006 m. Kelių priežiūros vadovo (toliau – KPV) II dalis „Automobilių kelių priežiūros darbų atlikimo technologija“ (DT-06) (toliau – DT-06) keičia 2001 m. KPV II dalį „Automobilių kelių priežiūros darbų atlikimo technologija“ (DT-01) (toliau – DT-01), patvirtintą Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2002 m. gegužės 9 d. įsakymu Nr. 3-203 (Žin., 2002, Nr. [48-1871](#)).

2. DT-06 taikoma:

2.1. kelių techniniams prižiūrėtojams, t. y. valstybės įmonėms, atliekančioms valstybinės reikšmės kelių techninės priežiūros darbus (toliau – priežiūros darbai) (žr. statybos taisykles ST 8871063.09:2004 „Automobilių kelių techninė priežiūra“, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos (toliau – LAKD) generalinio direktoriaus 2004 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. V-62 (Žin., 2004, Nr. [103-3815](#));

2.2. priežiūros darbų techninę priežiūrą vykdančioms specialistams;

2.3. sąnaudų normoms sudaryti (pagal pateikiamus darbų aprašymus), parengiant Darbo, mechanizmų ir medžiagų sąnaudų kelių priežiūros darbams normatyvų rinkinį, naudojant priežiūros darbų vertėms apskaičiuoti.

3. DT-06 pateikiamų darbų pavadinimų punktai atitinka KPV I dalyje „Automobilių kelių priežiūros normatyvai“ (PN-05) (toliau – PN-05), patvirtintoje LAKD generalinio direktoriaus 2006 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. V-103 (Žin., 2006, Nr. [55-1994](#)), nurodytų normatyvinių rodiklių punktus, jeigu rodikliai yra susiję su priežiūros darbų atlikimu, bet ne su priežiūros darbų kokybės rodikliais, taip pat KPV III dalyje „Automobilių kelių priežiūros ir remonto ekonominiai normatyvai“ (EN-06 patvirtinti LAKD generalinio direktoriaus 2007-04-18 įsakymu Nr. V-76) pateiktus darbų pavadinimų punktus.

4. Atnaujinant KPV II dalį, DT-06 atlikti šie pakeitimai:

4.1. pagal PN-05 1 lentelėje pateiktą kelio elementų (jų dalių) klasifikavimą DT-06 kelio elementų dalys pakeistos į:

– dalį „1.1. Žemės sankasos viršaus zonos apželdintos veja“, kuri jungia DT-01 buvusias individualias kelio elementų dalis: „1.1. Skiriamoji juosta“, „3.3. Kelkraščiai (kelkraščių dalys) apželdinti veja“, „5. Saugumo salelės, padengtos veja“;

– dalį „1.3. Sausinimo įrenginiai“, kuri jungia DT-01 buvusias individualias kelio elementų dalis: „1.3. Grioviai (šoniniai, atkalnės) rezervai“, „4.3. Drenažas, kanalizacija, šulinėliai“, „4.4. Greitvietės latakai“;

– dalį „1.4. Šalikelės ir želdynai“, kuri jungia DT-01 buvusias individualias kelio elementų dalis: „1.4. Šalikelės“, „9.1. Medžiai, krūmai, gyvatvorės“, „9.2. Gėlynai“;

– dalį „5.3. Poilsio aikštelės; šuliniai, šaltiniai“, kuri jungia buvusias individualias kelio elementų dalis: „5.4. Poilsio aikštelės“, „5.10. Šuliniai, šaltiniai“;

– dalį „5.8. Kelių informacinė sistema (KIS), apšvietimo ir kiti įrenginiai“, kuri pateikiama vietoj DT-01 buvusios „5.10. KOSIS įrenginiai“.

P A S T A B A. KIS sudaro: KOSIS (Kelių oro sąlygų informacinė sistema), eismo apskaitos įrenginiai, vaizdo kameros ir kt.;

– dalį „6.1. Salelės; pamatai; atramos“, kuri jungia DT-01 buvusias individualias kelio elementų dalis: „6.1. Salelės“, „6.2. Pamatai“, „6.3. Atramos“;

- dalį „7.1. Ženklinimas“, kuri jungia DT-01 buvusias individualias kelio elemento dalis: „7.1. Horizontalusis ženklinimas“, „7.2. Vertikalusis ženklinimas“;
- dalį „10.5. Patiltės, kūgiai; tilteliai, laiptai, liepteliai“, kuri jungia DT-01 buvusias individualias kelio elementų dalis: „11.5. Patiltės-kūgiai“, „5.9. Tilteliai, laiptai, liepteliai“;
- 4.2. koreguoti tam tikrų darbų mato vienetai, atsižvelgiant į taikomus priežiūros darbų sąnaudų normatyvų rinkiniuose, taip pat DT-06 papildyta naujais darbo procesais ir išbraukti tie darbo procesai, kurių neatlieka valstybės įmonės, prižiūrinčios kelius.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

- 5. DT-06 vartojamos šios sąvokos:
 - 5.1. **„kelias“**, **„kelio elementas“**, **„kelio techninė priežiūra“**, **„kelių techninės priežiūros darbai“**, **„magistraliniai, krašto, rajoniniai keliai“** nurodytos PN-05;
 - 5.2. **darbo procesas** – darbo eiga, kuria pasiekiamas reikalaujamas darbo rodiklis;
 - 5.3. **iškyla** – žemės sankasos ir kelio dangos deformacija tose kelio vietose, kuriose jautrus šalčiui sankasos gruntas sušąla ir iškelia bei subanguoja dangą. Pavasarį toks gruntas, veikiamas apkrovų, deformuojasi ir danga sulaužoma;
 - 5.4. **pažaida** – kelio elemento (jo dalių) kokybės trūkumai, atsiradę nuo išorinių veiksnių kelio naudojimo metu;
 - 5.5. **cementinis skiedinys** – nustatytų dalių smėlio, cemento ir vandens mišinys;
 - 5.6. **cemento skiedinys** – nustatytų dalių cemento ir vandens mišinys;
 - 5.7. **šlapia druska** – naudojama keliuose slidumui mažinti, kuri prieš ją paskleidžiant sudrėkinama vandeniu, druskos tirpalu ir pan.

III. KELIŲ TECHNINĖS PRIEŽIŪROS DARBAI

- 6. DT-06 aprašyta kelių techninės priežiūros darbų (toliau – priežiūros darbai) atlikimo technologija apima Valstybinės reikšmės kelių vertės ir jos kitimo skaičiavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2000 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. 156 (Žin., 2000, Nr. [46-1327](#)), išvardytus kelių priežiūros darbus, kuriuos privalo atlikti valstybės įmonės, prižiūrinčios kelius, pagal PN-05 reglamentuojamus: darbų reguliarumą, pažaidų dydį, jų pašalinimo terminus ir kt.
 - 7. Kelių priežiūros darbams priskiriama:
 - nuolatinė kelio elementų priežiūra vasarą (valymas, šlavimas, žolės pjovimas ir kt.);
 - nuolatinė kelio elementų priežiūra žiemą (sniego, ledo nuo kelių, tiltų ir viadukų valymas, kelių važiuojamosios dalies barstymas frikcinėmis ir cheminėmis medžiagomis bei jų mišiniais, sniegotvorių, gairių statymas bei perstatymas, kitokių sniegą sulaikančių užtvartų įrengimas, darbų organizavimas ir vykdymas pavasario polaidžio metu: vandens nuo kelio nuleidimas, drenažinių griovelių kasimas, kelio dangos iškilotų vietų stiprinimas ir kt.);
 - tiltų, viadukų ir vandens pralaidų priežiūra (vandens pralaidų, kanalizacijos, drenažų, greitviečių valymas, smulkių betono konstrukcijų pažaidų taisymas (ištrupėjimai, siūlės ir pan.), tiltų važiuojamosios dalies, šalitilčių pažaidų (išdaužų, plyšių) užtaisymas, atitvarų, turėklų deformacijų ir pažaidų ištaisymas, kūgių sutvirtinimo pažaidų atstatymas ir pan.);
 - kelio dangos ir kelkraščių iš asfalto ir betono dangos priežiūra, atsiradus bitumo dėmėms, yrančios kelio dangos paviršiaus laistymas emulsijomis, išdaužų, plyšių, įdubų, briaunų ištrupėjimų užtaisymas, paviršiaus apdorojimas kai kuriuose plotuose ir kt.;
 - žvyro dangos priežiūra (profilavimas, skersinio profilio, dangos stiprio atkūrimas, pridėdant žvyro mineralinių medžiagų mišinių);
 - sankasos priežiūra (griovių valymas, šlaitų stiprinimas, išplovų ir nuošliaužų sutvarkymas, vandens nuleidimo sistemos skiriamosioje juostoje priežiūra, nuovažų taisymas ir pan.);
 - pažeistų arba naudojimo laikotarpiu netekusių savo išvaizdos kelio ženklų pakeitimas, atramų atstatymas arba naujų pastatymas;

- sugadintų signalinių stulpelių atstatymas;
- sugadintų apsauginių atitvarų atstatymas ir, jei reikia, atitvarų naujų ruožų pastatymas;
- pakelės statinių atnaujinimas (autobusų sustojimo, poilsio aikštelių, autobusų stotelių ir jų paviljonų, pavėsinių, tualetų, lauko baldų, tiltelių, lieptelių ir kt. sutvarkymas ir remontas);
- kelio dangos ir statinių ženklavimas.

8. Išvardyti darbai visuose priežiūros lygiuose turi būti tvarkingai ir kokybiškai atliekami. Kai kurie darbai žemesniame lygyje gali būti neatliekami, todėl atliekant priežiūros darbus pagal konkretų priežiūros lygį, reikia atsižvelgti į PN-05 nurodymus.

Atsiradus naujiems metodams, darbų procesai gali būti keičiami ir papildomi.

9. Priežiūros darbus atliekantys specialistai turi tinkamai jiems pasiruošti: prieš darbų pradžią nustatyti pažaidų dydį ir jų atsiradimo priežastis, apskaičiuoti darbų kiekius, o pagal tai ir reikalingus resursus darbams atlikti, užtikrinant reikalaujamą kokybę.

10. Darbų vietos visuomet turi būti aptvertos pagal Darbų vietų aptvėrimų automobilių keliuose instrukciją DVAI-03, patvirtintą LAKD generalinio direktoriaus 2004 m. kovo 1 d. įsakymu. Nr. V-18 (Žin., 2004, Nr. [38-1268](#)), t. y. pastatyti laikini kelio ženklai, o užbaigus darbus, jie turi būti tuoj pat pašalinami, sutvarkoma darbų vieta. Tai galioja visiems priežiūros darbams, kurie atliekami keliuose, todėl aprašymuose atskirai nenurodoma.

11. Atliekant kelių priežiūros darbus, darbų vadovai ir dirbantieji turi laikytis statybos rekomendacijų R39-06 „Kelių tiesimas ir techninė priežiūra. Sauga darbe“ (rekomendacijų naudojimui pritarta LAKD Techninės tarybos 2006 m. balandžio 27 d. protokolu Nr. TT-7).

12. DT-06 kiekvienai kelio elemento daliai 33 lentelėse pateikta darbų procesų visuma. Tačiau atsiradus naujiems metodams, darbų procesai gali būti keičiami ir papildomi.

1. ŽEMĖS SANKASOS PRIEŽIŪROS DARBAI

1.1. Žemės sankasos viršaus zonos, apželdintos veja

1 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
1.1.1. Skiriamoji juosta		
1.1.1.1. Valymas	1.1.1.1-1.	Darbo procesas: – šiukšlių ir atsitiktinių daiktų surinkimas į krūvas arba maišus; – šiukšlių ir atsitiktinių daiktų pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas į sąvartynus. Mato vienetai: 1000 m ² , t.
1.1.1.2. Provėžų ir įdubų ištaisymas	1.1.1.2-1.	Darbo procesas, ištaisant provėžas, įdubas: – nusausinimas, jei susikaupęs vanduo; – velėnos nuėmimas; – provėžų, įdubų užlyginimas esamu gruntu; – sutvirtinimas esama velėna, jeigu ji nėra per daug suardyta, arba užsėjimas žole. Mato vienetas – 100 m ² . <i>P A S T A B A . Pagal I priežiūros lygį gali būti neištaisomos provėžos, įdubos iki 10 cm gylio, pagal II priežiūros lygį – iki 15 cm gylio, pagal III priežiūros lygį – iki 20 cm gylio (PN-05, 2 lentelė).</i>
	1.1.1.2-2.	Darbo procesas, išlyginant įdubas mechanizuotai: – iškilimų nukasimas mechanizuotai, išvežant gruntą; – įdubų užpylimas atvežtiniu tokios pat rūšies gruntu, prieš tai nuleidus vandenį, jeigu jis yra susikaupęs įduboje; – grunto paskleidimas; – dirvožemio sluoksnio (h=10 cm) užpylimas ir užsėjimas žole. Mato vienetas – 100 m ² . <i>P A S T A B A . Išlyginto ir esamo paviršiaus nuolydžiai turi sutapti.</i>
1.1.1.3. Susikaupusio	1.1.1.3-1.	Darbo procesas:

grunto pašalinimas	– susikaupusio grunto nupjovimas auto greideriu: įgaubtos skiriamosios juostos kraštuose, nuimant 2,0–2,5 m pločiu susikaupusio grunto sluoksnį; išgaubtoje skiriamojoje juostoje, nuimant susikaupusio grunto sluoksnį per visą skiriamąją juostą. Susikaupęs gruntas nupjaunamas, kai jo storis pasiekia: 5 cm pagal I priežiūros lygį, 7 cm pagal II priežiūros lygį, 10 cm pagal III priežiūros lygį (PN-05 2 lentelė); – grunto volelių sustūmimas į krūvas; – grunto pakrovimas į autotransporto priemonės mechanizuotai, išvežimas ir išpylimas nustatytose vietose; – plotų, nuo kurių pašalintas grunto perteklius, purenimas išakėjant arba kultivuojant (mechanizmų provėžoms užlyginti ir paruošti užsėti žole); – supurentų plotų užsėjimas žole, užgrėbstant ir lengvai sutankinant rankiniu būdu; – užterštos kelio dangos valymas. Mato vienetas – 100 m².
1.1.1.4. Vandens nuleidimo sistemos priežiūra (įgaubta skiriamoji juosta)	1.1.1.4-1. Darbo procesas, pašalinant sąnašas: – sąnašų iš latakų bei visų rūšių šulinėlių grotelių išvalymas; – šulinėlių grotelių nuėmimas, vandens išsėmimas, jeigu jis susikaupęs; – sąnašų pašalinimas iš šulinėlių, sukraunant į krūvas; – sąnašų krūvų išvežimas, pakraunant į autotransporto priemonę; – grotelių uždėjimas, jei trūksta, papildant naujomis. Mato vienetas – vienas šulinėlis. 1.1.1.4-2. Darbo procesas, mechaniniu būdu valant užsikimšusį drenažą, kai drenažo vamzdžiai nesulūžę: – apžiūros šulinėlių atidengimas; – vielos prakišimas tarp šulinėlių ir žiočių arba tik tarp šulinėlių; – grandiklio pratraukimas; – sąnašų išsėmimas ir sukrovimas į krūvą; – apžiūros šulinėlių uždengimas; – sąnašų išvežimas, pakraunant į autotransporto priemonę. Mato vienetas – 10 m. 1.1.1.4-3. Darbo procesas, valant hidrauliniu būdu, kai drenažas užsikimšęs 90%: – apžiūros šulinėlių atidengimas; – drenažo vamzdžių praplovimas, naudojant vamzdynų plovimo mašiną; – apžiūros šulinėlių uždengimas. Mato vienetas – 10 m. 1.1.1.4-4. Darbo procesas, valant pneumatiniu būdu, kai drenažas yra užsikimšęs 90%: – apžiūros šulinėlių atidengimas; – stiprios oro srovės leidimas drenažo vamzdžiais, naudojant kompresorių; – sąnašų pašalinimas, pakraunant į autotransporto priemonę ir išvežant. Mato vienetas – 10 m. 1.1.1.4-5. Darbo procesas, valant mišriu būdu, kai drenažas yra visiškai užsikimšęs: – apžiūros šulinėlių atidengimas; – maždaug 10% vamzdžių skersmens išvalymas mechaniniu būdu, po to valymas, leidžiant vamzdžiu vandens arba suspausto oro srovę; – apžiūros šulinėlių uždengimas; – sąnašų pašalinimas, pakraunant į autotransporto priemonę ir išvežant. Mato vienetas – 10 m. 1.1.1.4-6. Darbo procesas, valant užsikimšusį drenažą, kai drenažo vamzdžiai vietomis sulūžę: – drenažo linijų suradimas, iškasant duobes mechanizuotai; – sulūžusių vamzdžių atkasimas rankiniu būdu; – sulūžusių vamzdžių pašalinimas; – užsikimšusių tarpų išvalymas, taikant šios lentelės nuo 1.1.1.4-2 iki 1.1.1.4-5 darbo procesuose nurodytus valymo būdus; – pagrindo sutvarkymas ir naujų vamzdžių paklojimas, pritaikant prie esamų, sujungimo movų įrengimas; – vamzdžių apdengimas geotekstile, užpylimas filtracine medžiaga, gruntu, jį sutankinant; – sąnašų ir sulaužytų vamzdžių išvežimas, pakraunant į autotransporto priemonę; – vejų dangos atnaujinimas, užsėjant žole.

	1.1.1.4-7. Mato vienetas – 10 m. Darbo procesas, pakeičiant sugniuždytus šulinėlius: – sutvirtinimo apie šulinėlį nuardymas; – šulinėlio dangčio arba grotelių, perdengimo plokštės arba atraminio žiedo nukėlimas; – grunto atkasimas; – sulūžusių žiedų iškėlimas mechanizuotai; – pagrantavimas cemento skiediniu ir naujo žiedo(-ų) pastatymas; – vamzdžio dalies, susijungiančios su drenažo žiedu, įrengimas iš betono mišinio, užpylimas gruntu, jį sutankinant; – pagrantavimas cemento skiediniu ir perdengimo plokštės arba atraminio žiedo padėjimas; – dangčio arba grotelių uždėjimas; – šulinėlio užpylimas gruntu, tankinant jį sluoksniais; – apie šulinėlį buvusio sutvirtinimo atnaujinimas, panaudojant nuardytas betono plyteles; – sulūžusių žiedų ir kitų elementų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. 1.1.1.4-8. Mato vienetas – vienas šulinėlis. Darbo procesas, užtaisant siauresnių kaip 10 mm (betoninių ir/arba gelžbetoninių) elementų plyšius: – plyšių išvalymas; – plyšių užpildymas cementiniu skiediniu; – užglaistymas. 1.1.1.4-9. Mato vienetas – m Darbo procesas, užtaisant platesnius kaip 10 mm plyšius, kitas pažaidas: – plyšių ir/arba pažeistų vietų išvalymas; – sudrėkinimas vandeniu; – užtaisymas betono mišiniu; – užglaistymas. Mato vienetas – m². <i>P A S T A B A . Naudojamas betono mišinys turi užtikrinti ne žemesnę betono stiprio klasę (pagal LST EN 206-1:2002/A1:2004 „Betonas. 1 dalis. Techniniai reikalavimai, savybės gamyba ir atitiktis“) už remontuojamų elementų betono stiprio klasę.</i>
1.1.1.5. Žolės pjovimas	1.1.1.5-1. Darbo procesas: – žolės pjovimo aukščio nustatymas; – žolės pjovimas, pradedant nuo išorinio skiriamosios juostos krašto ir baigiant viduriu (žolė pjaunama ir smulkinama įvairiomis šienapjovėmis, o aplink stulpelius, kelio ženklus ir kitus įrenginius – naudojant mažosios mechanizacijos priemones). Mato vienetai: pjaunant rankiniu būdu – 10 m², savaeige šienapjove – ha.
1.1.1.6. Priežiūra žiemą	1.1.1.6-1. Darbo procesas: – sniego volų pašalinimas, kai jie aukštesni, nei nurodyta normatyvuose (PN-05 lentelė), arba prieš polaidį: įgaubtoje skiriamosioje juostoje, mechanizuotai nustumiant vidaus link; išgaubtoje – mechanizuotai perstumiant už sankasos briaunos; – prie signalinių stulpelių pasilikusio sniego nukasimas rankiniu būdu; – sniego ir ledo pašalinimas rankiniu būdu iš šulinėlių grotelių, iš vandens nuleidimo latakų, jeigu reikia, ir iš pačių šulinėlių. Mato vienetai: m³, km juostos.
1.1.2. Kelkraščiai (kelkraščių dalys), apželdinti veja	
1.1.2.1. Valymas	1.1.2.1-1. Darbo procesas: – taikomas 1.1.1.1-1 darbo procesas.
1.1.2.2. Įdubų, išdaužų, provėžų užtaisymas	1.1.2.2-1. Darbo procesas, užtaisant išdaužas ir provėžas: – vandens, jeigu jis susikaupęs, nuleidimas; – suardytos augalinės dangos nuėmimas; – provėžų užtaisymas išlyginant esamą gruntą, jo sutankinimas; – duobių užtaisymas užpilant tokios pat rūšies gruntu, iš kurio įrengtas kelkraštis, grunto sutankinimas rankiniu plūktuvu; – augalinės dangos atnaujinimas, paklojant nuimtą velėną, jei ji nesuardyta į smulkius gabalus, arba – naują velėną, arba padengiant dirvožemiu (h = 10 cm) ir užsėjant žole;

		– grunto, velėnos liekanų pašalinimas, pakraunant į autotransporto priemones ir išvežant; – važiuojamosios dalies valymas. Mato vienetas – 10 m². 1.1.2.2.-1. Darbo procesas, ištaisant įdubas, gilesnes kaip 150 mm: – esamos velėnos nuėmimas mechanizuotu arba rankiniu būdu, sukraunant ją už įdubusio ruožo ribų; – tokios pat rūšies grunto, iš kurio įrengtas kelkraštis, atvežimas ir užpylimas; – ištaisyto ploto padengimas velėna, jeigu nuimant ji nebuvo suardyta į smulkius gabalus, arba 10 cm storio dirvožemio sluoksnio užpylimas ir užsėjimas žole; – grunto, velėnos likučių pašalinimas, pakraunant į autotransporto priemones. Mato vienetas – 10 m².
1.1.2.3. Sujungimo su danga priežiūra	1.1.2.3-1. Darbo procesas, sutvarkant kelkraščio sujungime su danga esančius paaukštėjimus: – grunto volelio su velėna nuskutimas autogreideriu; – sustūmimas į krūveles ant dangos; – pakrovimas į autotransporto priemones rankiniu arba mechanizuotu būdu ir išvežimas; – pasilikusio be velėnos dirvožemio supurenimas ir užsėjimas žole; – dangos valymas. Mato vienetas – 100 m². 1.1.2.3-2. Darbo procesas, sutvarkant kelkraščio sujungime su danga esančius pažemėjimus: – sujungime su danga pagal pažemėjimo plotį esamos velėnos nuėmimas; – tokios pat rūšies grunto, vartoto kelkraščiui įrengti, užpylimas, išlyginant pažemėjimą, ir sutankinimas rankiniu plūktuvu; – augalinės dangos atkūrimas, panaudojant esamą velėną, jei ji nuimant nebuvo suardyta į smulkius gabalus, arba užpilant dirvožemiu (h = 10 cm) ir užsėjant žole; – medžiagų liekanų nuvalymas nuo dangos. Mato vienetas – 100 m².	
1.1.2.4. Išorinių kraštų (sankasos briaunų) sutvarkymas	1.1.2.4-1. Darbo procesas, sutvarkant išplovą: – purvo pašalinimas; – išplautos vietos užpylimas tokios pat rūšies gruntu ir sutankinimas rankiniais plūktuvais; – augalinės dangos atkūrimas, paklojant velėną arba užpilant dirvožemiu (h = 10 cm) ir užsėjant žole. Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . Jeigu susidaro nuolat išplaunamos vietos kelkraštyje, reikia įrengti vandens nuleidimo latakus.</i> 1.1.2.4-2. Darbo procesas, sutvarkant paaukštėjimus: – susikaupusio grunto, peraugusio žole, nuskutimas rankiniu būdu, kai paaukštėjimai viename kilometre sudaro mažiau kaip 20%, jeigu daugiau – panaudojant autogreiderį; – atsidengusio dirvožemio paviršiaus supurenimas ir užsėjimas žole. Mato vienetas – 100 m². 1.1.2.4-3. Darbo procesas, sutvarkant išplatėjimus arba trūkstant pločio: – grunto su augaline danga nukasimas mechanizuotai ir išvežimas arba vietų, kuriose trūksta pločio, užpylimas; – briaunos nulyginimas rankiniu būdu. Mato vienetai: m³, 100 m². <i>P A S T A B A . Pagal I priežiūros lygį netaisomi mažesni nei ± 30 cm sankasos pločio nuokrypiai, pagal II priežiūros lygį – ±50 cm, pagal III priežiūros lygį – ±100 cm (PN-05, 2 lentelė).</i>	
1.1.2.5. Žolės pjovimas	1.1.2.5-1. Darbo procesas:	– stambesnių kaip 50 mm skersmens akmenų ir atsitiktinių daiktų surinkimas; – žolės pjovimo aukščio nustatymas; – žolės pjovimas šienapjovėmis (aplink signalinius stulpelius, atitvarus – rankiniu būdu); – išdžiūvusios žolės sugrėbimas į krūvas, pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas, jeigu pjaunant specialiomis šienapjovėmis žolė nebuvo susmulkinta.

		Mato vienetas – 1000 m ² .
1.1.2.6. Priežiūra žiemą	1.1.2.6-1.	Darbo procesas: – sniego volų nustūmimas už kelio briaunos, naudojant autogreiderį, arba sniego volų nupūtimas iki 35 m atstumu nuo kelio briaunos, naudojant rotorinį sniego valytuvą. Mato vienetas: km mechanizmo pravažiavimo, 1000 m ² .
1.1.3. Saugumo salelės		
1.1.3.1. Valymas	1.1.3.1-1.	Darbo procesas: – šiukšlių, didesnių kaip 50 mm skersmens akmenų, atsitiktinių daiktų surinkimas į maišus; – pernešimas į kelkraštį (darbai atliekami kartu su kelkraščių valymu) arba pakrovimas į autotransporto priemonės ir išvežimas. Mato vienetas – 1000 m ² .
1.1.3.2. Provėžų ir įdubų ištaisymas		Darbo procesai atitinka nurodytus šios lentelės 1.1.1.2 pozicijoje.
1.1.3.3. Bordiūrų atstatymas, remontas, perdažymas	1.1.3.3-1.	Darbo procesas, atstatant sulaužytus bordiūrus: – augalinės dangos išilgai sulaužytų bordiūrų pašalinimas; – esamo grunto iškasimas iki bordiūro pagrindo, supilant atskirai į krūveles; – bordiūrų atskyrimas nuo pagrindo; – sulaužytų bordiūrų iškėlimas rankiniu būdu arba autokranu; – pagrindo ištaisymas, jeigu jis iš birių medžiagų, arba atnaujinimas, jeigu iš betono; – naujų bordiūrų pastatymas rankiniu būdu arba autokranu; – iškasto grunto supylimas už bordiūrų ir sutankinimas rankiniais plūktuvais; – augalinės dangos atkūrimas, paklojant tą pačią velėną, jeigu ji nesuardyta į smulkius gabalus, arba užpilant dirvožemiu (h = 10 cm) ir užsėjant žole; – siūlių užpildymas cementiniu skiediniu, prieš tai sudrėkinus jas vandeniu; – tarpo tarp naujo bordiūro ir asfalto dangos užpildymas cementiniu skiediniu. Mato vienetas – m.
	1.1.3.3-2.	Darbo procesas, ištaisant bordiūrus: – vejų juostos nuėmimas išilgai susikraipusių bordiūrų; – grunto atkasimas, supilant į krūveles; – pagrindo po bordiūrais purenimas ir išlaužimas; – bordiūrų išlyginimas pagal nužymėjimą, užpildant tuštumas po jais pagrindo medžiagomis; – šoninių nišų užpylimas gruntu, sutankinant jį rankiniais plūktuvais; – vejų atnaujinimas, panaudojant nuimtą velėną, jei ji tinkama, arba užpilant dirvožemiu ir užsėjant žole. Mato vienetas – m.
	1.1.3.3.-3.	Darbo procesas, užtaisant ištrupėjimus, kai naudojamas smulkiagrūdis betono mišinys: – purvo nuvalymas, dulkių nupūtimas; – pažeisto paviršiaus plotų sudrėkinimas vandeniu; – patepimas 1:2 sudėties cemento klijais; – naujo betono sluoksnio užtepimas ir priežiūra kietėjimo laikotarpiu. Mato vienetas – m ² .
	1.1.3.3.-4.	Darbo procesas, užtaisant ištrupėjimus, kai naudojamos polimerinės medžiagos: – purvo nuvalymas, dulkių nupūtimas; – 20–30 mm gylio pažeistų vietų užtaisymas polimerine mastika arba skiediniu; – pažeistų vietų, gilesnių kaip 30 mm, patepimas epoksidiniais klijais; – užtaisymas polimerbetonu. Mato vienetas – m ² .
	1.1.3.3.-5.	Darbo procesas, perdažant bordiūrus: – purvo nuvalymas, dulkių nupūtimas nuo bordiūrų paviršiaus; – senų dažų liekanų nuvalymas metaliniais šepčiais; – jei yra, paviršiaus nutrūpėjimų užtaisymas (žr. 1.1.3.3-3, 1.1.3.3-4 darbo procesus);

		– paviršiaus dažymas (teptukais ir purkštukais) dviem spalvomis pagal vertikaliojo ženklavimo reikalavimus (pagal LST 1379:1995/IK:2003 „Kelių ženklinimas“). Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . Pagal III priežiūros lygį bordiūrai gali būti nedažomi (PN-05, 2 lentelė).</i>
1.1.3.4. Žolės pjovimas	1.1.3.4-1.	Darbo procesas: – taikomas 1.1.1.5-1 darbo procesas.
1.1.3.5. Priežiūra žiemą	1.1.3.5-1.	Darbo procesas, pašalinant sniego volus: – sniego volo perstūmimas į kelkraštį autogreideriu (dirbant šiuos darbus, eismas turi būti nukreipiamas kita važiuojamosios dalies juosta) arba sniego sustūmimas į krūvas ir permetimas ant kelkraščio (salelės su bordiūrais). Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . Pagal III priežiūros lygį rajoninių kelių salelėse sniego volas gali būti paliekamas (PN-05, 2 lentelė).</i>

1.2. Šlaitai

2 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
1.2.1. Valymas	1.2.1-1.	Darbo procesas: – taikomas 1.1.1.1-1 darbo procesas.
1.2.2. Išplovų ir nuošliaužų sutvarkymas	1.2.2-1.	Darbo procesas, sutvarkant nuošliaužas ir užlyginant išplovus tokios pačios rūšies atvežtiniu gruntu pylimų šlaituose: – nuslinkusio grunto išvežimas, jei yra griovys, jei nėra griovio – paskleidimas, suformuojant į bermą; – purvo nuo išplautos vietos nuvalymas; – atvežto grunto išpilstymas; – grunto paskleidimas, suformuojant sankasos briauną ir šlaito nuolydį pagal leistinus nuokrypius; – grunto suplūkinimas 0,1–0,2 m sluoksniais. Mato vienetas – m³.
	1.2.2-2.	Darbo procesas, tvarkant iškaskų šlaitus: – nuslinkusio grunto išvežimas; – išplovų užpylimas atvežtiniu gruntu; – grunto suplūkinimas 0,1–0,2 m sluoksniais. Mato vienetas – m³. <i>P A S T A B A . Mažesnės kaip 0,30 m gylio išplovos užlyginamos tuo pačiu aplink esančiu gruntu.</i>
1.2.3. Sutvirtinimo pažaidų pašalinimas	1.2.3-1.	Darbo procesas, sutvirtinant dirvožemiu ir užsėjant žole: – dirvožemio atvežimas ir išpilstymas ant gruntu užlygintų išplovų; – dirvožemio paskleidimas ne mažesniu kaip 10 cm storio sluoksniu rankiniu būdu; – tvirtų šaknų sistemą sudarančių žolių sėklų mišinio pasėjimas rankiniu būdu, užgrębstant ir lengvai suplūkiant (žolės sėklos norma 1,2 kg/100 m²). Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . Nedidelius plotus galima sutvarkyti, paklojant velėną. Jeigu numatoma, kad dirvožemis gali būti išplautas, iki kol žolės sudarys šaknų sistemą šlaitai velėnuojami juostomis arba langeliais, užpildant juos dirvožemiu, užsėjant žole arba uždengiant specialia geotekstile arba geotinklu.</i>
	1.2.3-2.	Darbo procesas, užsodinant krūmais (dirvožemio sluoksniu turi būti ne plonesnis kaip 15 cm): – duobių apie 0,3 m gylio iškaskimas pažymėtose vietose; – sodinti atvežtų krūmų iškrovimas ir pastatymas į duobes; – pakuočių pašalinimas; – užpylimas dirvožemiu, gerai suspaudžiant jį prie šaknų; – pirminis palaistymas; – pakartotinis sodinukų laistymas. Mato vienetas – 10 vnt.
	1.2.3-3.	Darbo procesas, sutvirtinant Y tipo atvirais drenažais, užpildytais akmenimis arba stambia skalda:

		– griovelių iškasimas rankiniu būdu (ilgis, plotis, gylis – pagal atskirą projektą); – pripildymas stambia skalda. Mato vienetas – m.
1.2.4. Krūmų kirtimas, žolės pjovimas	1.2.4-1.	Darbo procesas, iškertant krūmus žemės sankasos šlaituose rankiniu būdu: – krūmų iškirtimas pylimų šlaituose, briaunose rankiniu būdu arba naudojant mažosios mechanizacijos priemones; – nukirstų krūmų surinkimas į krūvas, pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – 100 m ² .
	1.2.4.-2.	Darbo procesas, iškertant krūmus mechanizuotai: – krūmapjovės paruošimas darbui; – krūmų kirtimas ir susmulkinimas; – drožlių pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas arba paskleidimas ant šlaito. Mato vienetai: 100 m ² , m ³
	1.2.4-3.	Darbo procesas, pjaunant žolę mechanizuotai ir rankiniu būdu: – žolės pjovimas, naudojant mechanizmus su žolės pjovimo ir smulkinimo įranga; – žolės pjovimas rankine žoliapjove (mechanizmams neprieinamų šlaitų plotų ir apie kliūtis). Mato vienetai: 10 m ² , 100 m ² .

1.3. Sausinimo įrenginiai

3 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
1.3.1. Grioviai (šoniniai, atkalnės), rezervai		
1.3.1.1. Valymas	1.3.1.1-1.	Darbo procesas: – didesnių kaip 10 cm skersmens akmenų, šakų, atsitiktinių daiktų iškėlimas iš griovio, šiukšlių surinkimas į krūvas arba maišus; – pakrovimas į automobilį arba priekabą, išvežimas į sąvartynus. Mato vienetas – 100 m ² .
1.3.1.2. Užslinkimų pašalinimas	1.3.1.2-1.	Darbo procesas, atkuriant griovių profilį mechanizuotu būdu: – griovio profilio nužymėjimas, pastatant šlaitinukus; – profilio atkūrimas, užslinkusį gruntą išstumiant mechanizuotai; – išstumto grunto išlyginimas; – profilio patikrinimas šablonu; – griovio nuolydžio patikrinimas nivelyru. Mato vienetai: km griovio, 100 m ³ .
	1.3.1.2.-2.	Darbo procesas, užslinkusį griovį valant ekskavatoriais: – griovio pločio nužymėjimas; – grunto iškasimas ir pakrovimas į savivarčius, išvežimas; – šlaitų ir dugno išlyginimas rankiniu būdu; – profilio patikrinimas šablonu; – griovio išilginio nuolydžio patikrinimas nivelyru. Mato vienetas – 100 m ³ .
	1.3.1.2-3.	Darbo procesas, atkuriant griovio profilį rankiniu būdu: – griovio profilio nužymėjimas; – žolės nupjovimas, krūmų iškirtimas (žr. šios lentelės 1.3.1.4 poziciją), grunto išpurenimas; – grunto išmetimas už griovio krašto į šalikelę; – griovio šlaitų ir dugno bei išmesto grunto išlyginimas; – griovio profilio išilginio nuolydžio patikrinimas. Mato vienetas – m ³ .
	1.3.1.2-4.	Darbo procesas, iš dalies atkuriant griovio profilį rankiniu būdu: – pavienių ruožų su nedideliais užslinkimais nužymėjimas; – grunto iškasimas ir išmetimas už griovio krašto (į šalikelę); – šlaitų ir grunto lyginimas; – griovio profilio ir išilginio nuolydžio patikrinimas. Mato vienetas – 10 m.

1.3.1.2. tęsinys	1.3.1.2-5. Darbo procesas, išlyginant plačiadugnius griovius ir atstatant sutvirtinimus: – kai kuriose plačiadugnio griovio vietose susikaupusio vandens nuleidimas, prakasant griovelius; – purvo, velėnos pašalinimas; – įdubusių vietų užpylimas aplinkiniu gruntu; – lyginimas iš akies: mažų nelygumų nukasimas, įdubų užlyginimas; – žolių sėklų pasėjimas, užgrėbstant ir lengvai suplūkiant. Mato vienetas – 100 m ² .
1.3.1.3. Dugno ir šlaitų sutvirtinimo atnaujinimas	1.3.1.3-1. Darbo procesas, atnaujinant griovio šlaitų sutvirtinimą dirvožemiu su žolės užsėjimu: – taikomas 1.2.3-1 darbo procesas. 1.3.1.3-2. Darbo procesas, atnaujinant sutvirtinimą nedideliuose plotuose, velėnuojant langeliais ir užpildant juos skalda: – purvo nuvalymas nuo pažeistų griovio šlaito vietų; – suardyto sutvirtinimo pašalinimas; – kuoliukų, velėnos paruošimas; – pažeistos šlaito vietos velėnavimas langeliais, pritvirtinant velėną kuoliukais; – langelių užpylimas stambiu žvyru arba dolomito skalda ne plonesniu kaip 15 cm storio sluoksniu. Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . Jeigu manoma, jog šis sutvirtinimo būdas gali būti nepakankamas, kad būtų išvengta išplovų, gali būti įrengiami Y tipo skaldos drenažai (žr. 1.2.3-3 darbo procesą 2 lentelėje).</i> 1.3.1.3-3. Darbo procesas, sutvirtinant dugno kraštus iš vytelių pinta tvorele: – valo ištempimas; – sankirtos su griovio dugnu ištaisymas pagal nužymėjimą; – vytelių ir kuoliukų išdėstymas (kuoliuko ilgis 30 cm, skersmuo 3 cm); – kuoliukų sukalimas, paliekant virš žemės paviršiaus 15 cm aukščio kuoliuko dalį; – tvorelės iš vytelių pynimas (tvorelės aukštis ne mažiau kaip 10 cm). Mato vienetas – 10 m. 1.3.1.3-4. Darbo procesas, sutvirtinant dugną stambaus žvyro ar dolomito skaldos įspaudimu į dugno gruntą: – valo ištempimas; – žvyro arba skaldos išpilstymas; – paskleidimas rankiniu būdu, įrengiant nustatyto storio sluoksnį; – medžiagų įspaudimas į griovio dugną, plūkiant rankiniu būdu. Mato vienetas – 10 m². 1.3.1.3-5. Darbo procesas, atnaujinant griovio dugno iš betoninių plytelių sutvirtinimą: – sulūžusių ir(arba) sutrupėjusių betono plytelių pašalinimas; – griovio dugno išlyginimas, nukasant purvą, nelygumus; – žvyro išpilstymas ir paskleidimas rankiniu būdu nustatyto storio sluoksniu; – žvyro pagrindo sutankinimas plūktuvais rankiniu būdu; – plytelių paklojimas; – siūlių užpildymas cementiniu skiediniu. Mato vienetas – 10 m². 1.3.1.3-6. <i>P A S T A B A . Sutvirtinant mažus (iki 1 m²) pažeistus plotus, turi būti pašalinami suirusio sutvirtinimo likučiai, nustatytos suirimo priežastys, jei reikia, pašalintas pagrindas pakeičiamas nauju ir sutvirtinimas atnaujinamas, betonuojant vietoje.</i>
1.3.1.4. Krūmų kirtimas, žolės pjovimas	1.3.1.4-1. Darbo procesas, iškertant krūmus rankiniu būdu: – taikomas 2 lentelės 1.2.4-1 darbo procesas. 1.3.1.4-2. Darbo procesas, iškertant krūmus mechanizuotai: – taikomas 2 lentelės 1.2.4-2 darbo procesas. 1.3.1.4-3. Darbo procesas, krūmams iškirsti naudojant mažosios mechanizacijos priemones: – benzininio pjūklo paruošimas; – krūmų pjovimas; – žabų sukrovimas į krūvas ant griovio krašto; – žabų pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas. Mato vienetas – 100 m². 1.3.1.4-4. Darbo procesas: – žolės pjovimas ir smulkinimas mechanizuotu būdu, apie kliūtis – rankiniu būdu. Mato vienetas – 1000 m².

1.3.1.5. Priežiūra žiemą	1.3.1.5-1. Darbo procesas: – sniego ir ledo pašalinimas iš atkalnės griovių (prieš kiekvieną polaidį); – 0,5–0,7 m pločio išilginių griovielių vandeniui nuleisti prakasimas šoniniuose grioviuose; – polaidžio vandens sankaupų stebėjimas ir skubus nuleidimas. Mato vienetas – m³. <i>P A S T A B A . II ir III lygiuose sniegas valomas tik pavojinguose ruožuose, kuriuose gali susikaupti daug vandens (PN-05, 4 lentelė).</i>
1.3.2. Drenažas, kanalizacija, šulinėliai	
1.3.2.1. Valymas	1.3.2.1-1. Darbo procesas, išvalant šulinėlius: – grotelių arba dangčių nukėlimas rankiniu arba mechanizuotu būdu; – vandens pašalinimas, jeigu jis susikaupęs; – sąnašų iškasimas; – grotelių arba dangčių uždėjimas; – sąnašų paskleidimas vietoje (pagal galimybę) arba jų pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas. Mato vienetas – m³. 1.3.2.1-2. Darbo procesas, išvalant kanalizacijos ir drenažo vamzdžius mechaniniu būdu: – sąnašų išpurenimas metaliniais strypais, kai vamzdis užsikimšęs nuo žiočių trumpame ruože, ir išplovimas vandens srove; – vielos arba grandiklių prakišimas tarp kontrolinių šulinių ir plieninių šepėčių pratraukimas, praplaunant vamzdį vandens srove arba leidžiant vamzdžiu stiprią oro srovę, arba mišriu būdu; – sąnašų paskleidimas vietoje (pagal galimybę) arba pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – 10 m. 1.3.2.1-3. Darbo procesas, išvalant kanalizacijos ir drenažo vamzdžius hidrauliniu būdu: – apžiūros šulinėlių atidarymas; – vandens srovės paleidimas į vamzdį, panaudojant drenažų plovimo mašiną, kartu pučiant suspaustą orą; – pulpos pašalinimas. Mato vienetas – 10 m.
1.3.2.2. Elementų pakeitimas, atstatymas, remontas	1.3.2.2-1. Darbo procesas, pakeičiant vamzdžius (kai darbų apimtys nedidelės): – sulūžusio vamzdžio vietos nustatymas; – atkasimas mechanizuotu arba rankiniu būdu; – sulūžusio vamzdžio pašalinimas; – pagrindo sutvarkymas, jį išlyginant; – naujo vamzdžio padėjimas, pritaikant prie esamų; – sujungimo movų įrengimas; – vamzdžio užpylimas apie 30 cm grunto sluoksniais, juos sutankinant; – sulūžusio vamzdžio pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – asbestcementinis vamzdis. 1.3.2.2-2. Darbo procesas, pakeičiant ištekamą antgalio bloką, slopintuvo dugno sutvirtinimo plokštes bei atraminius blokus: – pasiruošimas sulūžusių blokų iškėlimui (šoninių sutvirtinimų pašalinimas, atkasimas); – sulūžusių blokų iškėlimas; – pagrindo sutvarkymas; – naujų blokų bei plokščių padėjimas; – sujungimų sumonolitinimas betonu (slopintuvo dugno sutvirtinimo plokštėmis); – sulūžusių elementų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – m³. 1.3.2.2-3. Darbo procesas, pakeičiant šulinėlių perdengimo plokštes arba atraminius žiedus: – sulūžusių elementų pašalinimas; – cementinio skiedinio užtepimas; – naujų elementų padėjimas; – sulūžusių elementų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – m³. 1.3.2.2-4. Darbo procesas, pakeičiant sulaužytus šulinėlių žiedus: – dangčio arba grotelių, perdengimo plokščių ar atraminių žiedų nukėlimas; – sutvirtinimo nuardymas, grunto atkasimas; – sulūžusių žiedų iškėlimas; – pagruntavimas cemento skiediniu;

		– naujo žiedo padėjimas; – kanalizacijos sujungimas su žiedu (vamzdžio dalies, susijungiančios su kanalizacijos žiedu, įrengimas iš betono mišinio); – užpylimas gruntu, jį sutankinant; – perdengimo plokščių arba atraminio žiedo padėjimas, pagruntavus cemento skiediniu; – dangčių arba grotelių uždėjimas; – galutinis užpylimas gruntu, jį sutankinant; – buvusio sutvirtinimo apie šulinėlį atstatymas; – sulūžusių elementų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – vienas šulinėlis. 1.3.2.2-5. Darbo procesas, pašalinant elementų poslinkius, pokrypius arba nusėdimus (padėties atkūrimas): – poslinkių, pokrypių arba nusėdimų atsiradimo priežasčių nustatymas (paplovimai, nepakankamas sutvirtinimo plotas, per silpnas pagrindas); – sutvirtinimo nuėmimas, elementų atkasimas; – elementų iškėlimas arba atstatymas į reikiamą padėtį, naudojant mechanizmus arba rankiniu būdu; – pagrindo ištaisymas, esant reikalui, sustiprinimas ir sutankinimas; – elementų atstatymas; – siūlių tarp betoninių blokų užpildymas bitumo mastika arba cementiniu skiediniu; – plokščių sujungimas užbetuojant; – elementų užpylimas gruntu, pilant jį ne storesniais kaip 30 cm sluoksniais ir gerai jį sutankinant, sutvirtinimo atstatymas; – greta esančių išplovų užpylimas, sutankinimas, užsėjimas žole; – susidariusių atliekų surinkimas, pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas. Mato vienetas – vienas elementas. 1.3.2.2-6. Darbo procesas, užtaisant betoninių ir gelžbetoninių elementų plyšius: – plyšių išvalymas; – plyšių užpildymas betono mišiniu (esant šiauresniems kaip 10 mm plyšiams – cementiniu skiediniu); – užglaiستymas. Mato vienetas – 10 m. P A S T A B O S : – šie darbai numatomi remontuojant ištekamąjį antgalį, slopintuvo blokus, slopintuvo dugno sutvirtinimo plokštes ir šulinėlių perdengimo plokštes, atraminius bei šoninius blokus; – naudojamas betono mišinys turi užtikrinti ne žemesnę betono stiprio klasę (LST EN 206-1:2002/A1:2004 „Betonas. 1 dalis. Techniniai reikalavimai, savybės, gamyba ir atitiktis“) už remontuojamų elementų betono stiprio klasę.
1.3.2.2. tęsinys	1.3.2.2-7.	Darbo procesas, pašalinant griovio dugno pažaidas, atnaujinant užterštą pogriovinį filtruojamąjį sluoksnį: – sąnašomis užterštų sluoksnių iškasimas; – pažeistų sluoksnių: skaldos prizmės, filtruojamojo sluoksnio iš smėlio, ne plonesnio kaip 20 cm, supylimas, jei reikia, geotekstilės paklojimas; – padengimas vandeniui nelaidžiu molio sluoksniu, ne plonesniu kaip 50 cm; – dirvožemio sluoksnio įrengimas ir sutvirtinimas ištisiniu velėnavimu (bendras storis ne mažesnis kaip 30 cm); – iškastų medžiagų paskleidimas šalikelėje (pagal galimybę) arba pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas. Mato vienetas – 10 m². P A S T A B A . Pogriovinio drenažo filtruojamajam sluoksniui naudojamo smėlio vandens laidumas (pagal LST 1360:1995 „Automobilių kelių gruntai. Bandyto metodai. Vandens laidumas.“) turi būti ne mažesnis kaip $1 \cdot 10^{-4}$ m/s.
	1.3.2.2-8.	Darbo procesas, atnaujinant užterštą, nuslinkusį filtruojamąjį sluoksnį šlaite: – sąnašomis užterštų drenažo medžiagų iškasimas; – iškastų medžiagų paskleidimas, o neturint galimybių, jų pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas;

		–išplovų arba iškastų vietų užpylimas nauju stambiagrūdžio smėlio su ne plonesniu kaip 70 cm storio sluoksniu; – padengimas vandeniui nelaidžiu gruntu (moliu), ne plonesniu kaip 30 cm storio sluoksniu – sutvirtinimas ištisiniu velėnavimu. Mato vienetai – 10 m². <i>P A S T A B A . Šlaito filtruojamajam sluoksniui naudojamo stambiagrūdžio smėlio vandens laidumas (pagal LST 1360:1995 „Automobilių kelių gruntai. Bandymo metodai. Vandens laiduma.“) turi būti ne mažesnis kaip $2,5 \times 10^{-4}$ m/s.</i>
1.3.2.3. Priežiūra žiemą ir per polaidį	1.3.2.3-1.	Darbo procesas: – sulūžusių arba dingusių grotelių ar dangčių pakeitimas (papildymas naujais prieš užšalant); – žiočių angų uždengimas (eglišakėmis, metaliniu tinkleliu); – žiočių angų atidengimas prieš polaidžius; – sniego ir ledo pašalinimas iš žiočių, šulinėlių bei grotelių prieš polaidžius; – stebėjimas polaidžio metu, sistemos užsikimšimų nustatymas ir jų pašalinimas. Mato vienetai: 10 vnt., 10 m³.
1.3.3. Greitvietės, latakai		
1.3.3.1. Valymas	1.3.3.1-1.	Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų surinkimas ir išnešimas ant kelkraščio; – pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – sąnašų iškasimas iš latakų, vandens slopintuvų; – iškastų sąnašų paskleidimas vietoje (pagal galimybę) arba pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – 100 m.
1.3.3.2. Elementų pakeitimas, atstatymas, remontas	1.3.3.2-1.	Darbo procesas, pakeičiant monolitinio betono elementus: teleskopinių latakų briaunos sutvirtinimo juostą, įtekamąjį ir ištekamąjį antgalius, griovio sutvirtinimo prieš įtekamąjį antgalį ir žemiau įtekamojo antgalio atraminį bloką: – lauko akmens grindinio sutvirtinimų nuardymas, grunto atkasimas; – sulūžusių elemento vietų išardymas pneumatiniiais plaktukais; – betono laužo pašalinimas; – pagrindo paruošimas: sustiprinimas, pridedant naujų medžiagų, išlyginimas, sutankinimas; – klojinių pastatymas (keičiant įtekamąjį ir ištekamąjį antgalius); – betonuojamo ploto kraštų atraminių bortelių įrengimas, panaudojant tašelius, lentas arba skaldeles; – betono mišinio paklojimas; – betono sutankinimas vibruojant ar suplūkiant rankiniu būdu; – paviršių iš betono užglaiistymas; – paviršiaus padengimas pjuvenomis arba kitomis drėgmę sulaikančiomis medžiagomis; – betono priežiūra kietėjimo laikotarpiu; – klojinių nuėmimas; – grunto užpylimas, pilant ne storesniais kaip 30 cm sluoksniais ir sutankinant; – buvusių sutvirtinimų atnaujinimas, įrengiant pagrindą ir siūles užpildant cementiniu skiediniu. Mato vienetas – m². P A S T A B O S : – monolitinio betono elementai keičiami tik tada, kai jie visiškai sulaužyti ir nėra galimybių suremontuoti, užbetonuojant pažeistas vietas; – surenkamų elementų: latakų, Įtekamojo ir ištekamojo antgalių, vandens slopintuvo, atraminių sklaidomojo tramplino blokų, slopintuvo dugno sutvirtinimo plokščių pakeitimo darbo procesas atitinka 1.3.2.2-2 darbo procesą.
	1.3.3.2-2.	Darbo procesas, atstatant pasislinkusius, nusėdusius arba pakrypusius elementus: – sutvirtinimų nuardymas, grunto nukasimas; – elementų iškėlimas arba atstatymas į reikiamą padėtį mechanizuotu arba rankiniu būdu;

	– pagrindo sutvarkymas: jeigu nustatyta, kad jis per silpnas, tai pagrindas sustiprinamas, pridedant naujų medžiagų, ir gerai sutankinamas; – iškeltų elementų padėjimas mechanizuotu arba rankiniu būdu; – siūlių tarp betoninių elementų užpildymas cementiniu skiediniu; – elementų užpylimas gruntu, pilant ne storesniais kaip 30 cm sluoksniais ir labai kruopščiai sutankinant; – buvusių sutvirtinimų atnaujinimas. Mato vienetas – m³. 1.3.3.2-3. Darbo procesas, remontuojant greitvietės blokų nuskilimus, ištrupėjimus: – nulyginimas, iškapojant kirtikliais; – dulkių nuvalymas nuo remontuojamų vietų ir patepimas cemento skiediniu; – sluoksnio iš betono mišinio užklojimas; – priežiūra kietėjimo periodu. Mato vienetas – 10 m². <i>P A S T A B A . II priežiūros lygyje gali būti neištaisomos mažiau kaip 2 cm nutrupėjusios briaunos, III priežiūros lygyje – mažiau kaip 3 cm (PN-05, 4 lentelė).</i> 1.3.3.2-4. Darbo procesas, užtaisant įtrūkius: – betono paviršiaus įtrūkių išvalymas; – užtepimas cementiniais skiediniais nuo 1:1 iki 1:4 sudėties. Mato vienetas – m. <i>P A S T A B A . III priežiūros lygyje gali būti neužtaisomi mažesni kaip 5 cm gylio įtrūkiai (PN-05, 4 lentelė).</i> 1.3.3.2-5. Darbo procesas, užtaisant sandūras tarp elementų (greitvietės blokų): – dulkių ir purvo išvalymas iš sandūrų; – nesandarių vietų užpildymas bitumine mastika. Mato vienetas – 10 vnt. 1.3.3.2-6. Darbo procesas, remontuojant sutvirtinimo plokščių sujungimus: – pažeistų sujungimų išvalymas; – silpno betono iškirtimas ir pašalinimas; – sujungimų užpildymas betono mišiniu; – betono laužo surinkimas, pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – 10 m. 1.3.3.2-7. Darbo procesas, užtaisant siūles tarp betoninių elementų (tarp latakų ir antgalių blokų): – pažeistų siūlių išvalymas; – siūlių užpildymas cementiniu skiediniu. Mato vienetas – 10 m. 1.3.3.2-8. Darbo procesas, remontuojant sutvirtinimus greitvietės blokų briaunose ir monolitinį betoną, kai greitvietė įrengta iš teleskopinių latakų: – pažeistos juostos dalies iškirtimas ir pašalinimas; – pagrindo sutvarkymas (išlyginimas, jeigu būtina, sustiprinimas, sutankinimas); – medinio atraminio tašelio pastatymas; – juostos užbetonavimas, sutankinimas; – užglaistymas; – betono paviršiaus uždengimas drėgmę sulaikančiomis medžiagomis; – sukietėjus betonui, aplinkos sutvarkymas, grunto išlyginimas. Mato vienetas – 10 m. <i>P A S T A B A . Naudojamas betono mišinys turi užtikrinti ne žemesnę betono stiprio klasę (LST EN 206-1:2002/A1:2004 „Betonas. 1 dalis. Techniniai reikalavimai, savybės, gamyba ir atitiktis“) už remontuojamų elementų betono stiprio klasę.</i>
1.3.3.3. Priežiūra polaidžio laikotarpiu	1.3.3.3-1. Darbo procesas: – sniego iškasimas iš latakų, įtekamojo ir ištekamąjo antgalių bei vandens slopintuvo; – ledo iškirtimas ir pašalinimas iš antgalių; – vandens tėkmės stebėjimai polaidžių metu, susidariusių kliūčių, užsikimšimų pašalinimas. Mato vienetas – 10 m³.

1.4. Šalikelės, želdynai

4 lentelė

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
1.4.1. Šalikelės	
1.4.1.1. Valymas	1.4.1.1-1. Darbo procesas: – taikomas 1.1.1.1-1 darbo procesas (1 lentelė).
1.4.1.2. Krūmų kirtimas, žolės pjovimas	Darbo procesai taikomi pagal nurodytus 1.2.4 pozicijoje (2 lentelė).
1.4.1.3. Išplovų, įdubų išlyginimas	1.4.1.3-1. Darbo procesas, užpilant išplovus ir įdubas bei jas sutvirtinant: – vandens nuleidimas iš įdubų (jei jis susikaupęs); – išplovų ir/arba įdubų, gilesnių kaip 10 cm, užpylimas atvežtiniu gruntu; – grunto išlyginimas ir sutankinimas; – išplovų sutvirtinimas, ant išlyginto grunto užpilant dirvožemio sluoksnį arba užklojant velėną; – dirvožemio užsėjimas žolės sėklų mišiniu rankiniu būdu, sunaudojant 1,2 kg/100 m ² , lengvai pritankinant. Mato vienetas – m ³ . P A S T A B O S : – III priežiūros lygyje rajoninių kelių Šalikelėse išplovos ir įdubos gali būti neužlyginamos, jei jos nemažina sankasos stabilumo; krašto kelių šalikelėse gali būti neužlyginamos tik įdubos; – II priežiūros lygyje tiek rajoninių, tiek krašto kelių šalikelėse gali būti neužlyginamos įdubos; – I priežiūros lygyje rajoninių kelių Šalikelėse gali būti neužlyginamos įdubos. (PN-05, 5 lentelė).
1.4.2. Medžiai, krūmai, gyvatvorės	
1.4.2.1. Aplinkos tvarkymas	1.4.2.1-1. Darbo procesas: – šiukšlių sugrėbimas į krūvas ir pašalinimas; – atsitiktinių daiktų surinkimas, jų pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas; – vaismedžių, medžių 40–45 cm skersmens kamienų nudažymas kalkių skiediniu rankiniu būdu; – išverstų, sulaužytų kuoliukų medeliams pririšti atstatymas; – medelių pririšimo sutvarkymas, nereikalingų kuolų pašalinimas (medeliams paaugus); – nukritusių vaisių surinkimas, lapų sugrėbimas ir pašalinimas. Mato vienetai: 100 m ² , 10 vienetų medžių.
1.4.2.2. Karpymas, formavimas	1.4.2.2-1. Darbo procesas, karpant, formuojant medžius bei krūmus: – kilnojamų kopėčių arba automobilinio montavimo bokštelio pastatymas; – nereikalingų ūglių išpjovimas mechaniniu pjūkle, numetant juos į šoną; – storesnių kaip 30 mm skersmens nuopjovų užtepimas sodo tepalu, medžių ir krūmų lajų apkarpymas pagal reikiamą profilį; – kilnojamų kopėčių arba automobilinio montavimo bokštelio nuėmimas; – nupjautų šakų surinkimas į krūvas (jei jos nebuvo mechanizuotai susmulkintos), pernešant ne didesniu kaip 50 m atstumu, pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – 10 vienetų medžių arba krūmų. P A S T A B A . II ir III priežiūros lygiuose nukeramos tik užstojančios kelio ženklus ir per arti ryšių bei elektros linijų esančios šakos (PN-05, 5 lentelė). 1.4.2.2-2. Darbo procesas, formuojant gyvatvores: – sausų šakų pašalinimas; – gyvatvorės kirpimas iš trijų pusių, suteikiant jai reikiamą formą, rankiniu arba mechanizuotu būdu; – nukirptų ūglių sušlavimas į krūvas ir pašalinimas, pakraunant į autotransporto priemonę ir išvežant. Mato vienetas – 10 m ² , P A S T A B A . Gyvatvorė turi būti kerpama vienodu aukščiu, šonuose nukerpant 1/3 pernykščių ūglių aukščio. 1.4.2.2-3. Darbo procesas, pašalinant sausas šakas:

	– kilnojamų kopėčių arba automobilinio montavimo bokštelio pastatymas; – sausų šakų išpjovimas mechaniniu pjūklų, numetant jas į šoną; – kilnojamų kopėčių arba automobilinio montavimo bokštelio perstatymas; – sausų šakų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – vienas medis. 1.4.2.2-4. Darbo procesas, pašalinant senus medžius: – kamieno įpjovimas; – medžio nuvertimas; – šakų nugenėjimas; – kamieno supjaustymas į gabalus; – šakų sukrovimas į krūvą; – kelmo išrovimas kelmarove; – medienos pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – 10 vnt. 1.4.2.2-5. Darbo procesas, pašalinant senus krūmus: – krūmų iškirtimas; – kelmų išrovimas mechanizuotu būdu; – krūmų ir kelmų surinkimas į krūvas, pernešant ne didesniu kaip 50 m atstumu; – pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas. Mato vienetas – 10 vnt.
1.4.2.3. Pomedžių priežiūra	1.4.2.3-1. Darbo procesas, prižiūrint sodinukus: – žemės išpurenimas; – piktžolių ravėjimas; – tręšimas, laistymas, esant sausrui; – kenkėjų ir piktžolių naikinimas, purškiant cheminėmis medžiagomis. Mato vienetai: 100 vnt., 100 m², ha. P A S T A B O S : – <i>III priežiūros lygyje darbai gali būti neatliekami (PN-05, 5 lentelė);</i> – <i>žemė purenama ir laistomi, tręšiami jauni (ne senesni kaip 4 metų) medeliai.</i>
1.4.2.4. Medžių, krūmų atsodinimas	1.4.2.4-1. Darbo procesas, atsodinant medžius: – medžių paruošimas persodinti, iškasant su šaknimis ir žemių gabalu; – supakavimas ir pakrovimas į autotransportą; – sodinimo duobių iškasimas rankiniu arba mechanizuotu būdu; – pririšimo kuolų sukalimas (sukalama iš vyraujančių vėjų pusės); – paruoštų sodinimui medžių iškrovimas iš autotransporto ir sustatymas į duobes; – vertikalumo ir padėties eilėje ištaisymas; – pakotės nuėmimas, palaistymas; – užpylimas dirvožemiu, kruopščiai prispaudžiant prie šaknų (tankinama nuo kraštų link vidurio); – piltuvėlio suformavimas drėgmei sulaikyti; – pririšimas prie kuolo; – pasodintų medžių pririšimas prie kuolo. Mato vienetas – 10 vnt. P A S T A B O S : – <i>III priežiūros lygyje darbai gali būti neatliekami (PN-05, 5 lentelė);</i> – <i>jeigu medžio šaknų ir žemių gabalas yra 1,5 m skersmens, papildomai tvirtinti nereikia.</i> 1.4.2.4-2. Darbo procesas, atsodinant krūmus: – krūmų paruošimas persodinti, iškasant su šaknimis ir žemių gabalu; – supakavimas ir pakrovimas į autotransporto priemonę; – paruoštų sodinti krūmų iškrovimas ir sustatymas į duobes arba tranšėjas; – pakotės pašalinimas, palaistymas; – šaknų užpylimas dirvožemiu, jį apspaudžiant apie šaknis. Mato vienetas – 10 vnt. P A S T A B A . III priežiūros lygyje darbai gali būti neatliekami (PN-05, 5 lentelė).
1.4.3. Gėlynai	
1.4.3.1. Gėlynų priežiūra	1.4.3.1-1 Darbo procesas, paruošiant žemę gėlynams: – gėlynų ploto nužymėjimas, įkalant kuoliukus ir įtempiant valą; – nužymėto ploto sukasimas ne giliau kaip 0,25 m rankiniu būdu; – stambių grumstų susmulkinimas;

	– akmenų ir šaknų išrinkimas, sudedant į krūvas arba pakraunant į autotransporto priemonę; – paviršiaus išlyginimas grėbliais; – atvežto dirvožemio su perpuvusiomis organinėmis trąšomis užpylimas ir paskleidimas ne plonesniu kaip 10 cm storio sluoksniu; – išlyginimas, suformuojant dekoratyvines lysves gėlynui. Mato vienetas – 10 m².
1.4.3.1-2.	Darbo procesas, sodinant gėles: – sodinimo plano nužymėjimas kuoliukais, ištempiant valą; – daigų su dėžutėmis atnešimas iš autotransporto priemonės, skirstymas ir išdėstymas nustatytoje vietoje; – daigų sodinimas, padarant duobutes; – vandens atnešimas ne didesniu kaip 50 m atstumu ir gėlių palaistymas; – atlikusios taros, augalų liekanų surinkimas ir pakrovimas į autotransporto priemones bei išvežimas. Mato vienetas – 100 vnt.
1.4.3.1-3.	Darbo procesas, prižiūrint gėlynus vasarą: – piktžolių naikinimas, nuravint ne rečiau kaip du kartus; – šiukšlių rinkimas iš gėlyno; – tręšimas, išberiant sausas mineralines trąšas arba laistant jų skiediniu; – purenimas kauptukais po stipraus lietaus; – laistymas sausu metu, panaudojant laistymo mašinas arba rankiniu būdu, kai vanduo atvežamas su cisterna. Mato vienetas – 100 m².
1.4.3.1-4.	Darbo procesas, prižiūrint daugiametes gėles: – apkarpymas ir, prasidėjus šalnoms, durpių sluoksnio užpylimas šaknų sistemos plote; – uždengimas paruoštais dembliais arba eglišakėmis, aukštesnių krūmų aprišimas špagatu (uždengimo medžiagai prilaikyti); – nurišimas ir nudengimas pavasarį; – nušalusių, nudžiūvusių, ligotų šakučių išpjovimas; – purškimas herbicidais vasarą. Mato vienetas -viena daugiametė gėlė. <i>PASTABA. III priežiūros lygyje darbai gali būti neatliekami (PN-05, 5 lentelė).</i>

2. VAŽIUOJAMOSIOS DALIES PRIEŽIŪROS DARBAI

2.1. Asfalto ir betono dangos

5 lentelė

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.1. Valymas	2.1.1-1. Darbo procesas, valant mechanizuotu būdu: – mechaninės šluotos važiavimai 10 km/val. greičiu, perdengiant pėdsaką nuo 0,25 iki 0,5 m pločiu. Nustatytas ruožas pradedamas valyti nuo važiuojamosios dalies dangos vidurio kraštų link, keliuose su išgaubta skiriamąja juosta – nuo skiriamosios juostos kelkraščio kryptimi; – šlavimo-šiukšlių surinkimo mašinos darbo važiavimai prie autobusų sustojimo aikštelių peronų bordiūrų po mechaninės šluotos darbo. Mato vienetas – 100 m².
	2.1.1-2. Darbo procesas, valant rankiniu būdu: – prilipusio dumblo, molio, organinių trąšų nugrandymas; – nugrandytų plotų šlavimas; – lapų, birių medžiagų sušlavimas į krūveles, pakrovimas į autotransporto priemones. Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . Rankiniu būdu valomi nedideli, tačiau labai užteršti, plotai ties nuvažomis, sankryžose, ties atitvarais, bordiūrais.</i>
2.1.2. Išdaužų užtaisymas asfalto dangose	2.1.2-1. Darbo procesas, išdaužoms užtaisyti naudojant šaltus arba karštus asfaltbetonio mišinius ir suirusią dangą iškertant mechaniniu būdu, nekaitinant:

	– išdaužų kontūro nužymėjimas stačiakampėmis figūromis, apimant 3–5 cm nesugadintos dangos; – nužymėtų dangos kraštų apipjovimas diskine freza ir vertikalus duobės iškapojimas skeliamaisiais kūjais iki reikiamo gylio; – iškirstų gabalų pašalinimas, purvo nuvalymas, dulkių išpūtimas suspaustu oru, jeigu yra vandens – jo išsėmimas, paviršiaus išdžiovinimas; – iškirsto ploto (dugno ir kraštų) patepimas bituminėmis emulsijomis arba iki 60°C pašildytu bitumu (naudojami B160/220, (B250/330) bitumai su aktyviais sankibumą gerinančiais priedais, skiediklių turinčios bituminės emulsijos, nestabilios katijoninės bituminės emulsijos); – asfaltbetonio mišinio sutankinimas: išdaužose, kurių plotai maži, asfaltbetonio mišinys tankinamas vibroplokštėmis arba 10–15 kg pašildytais rankiniais plūktuvais, pašildytais rankiniais voleliais, o esant dideliems duobių plotams, naudojami 5–8 t plentvoliai. Tankinti pradama nuo kraštų link vidurio, perdengiant esamą dangą 10–5 cm. Per pirmuosius du važiavimus plentvolio greitis 1,5–2,0 km/val., vėlesnių – 3,5–4,0 km/val. Važiavimų viena vieta skaičius, tankinant karštą asfaltbetonio mišinį, – nuo penkių iki septynių kartų, šaltą – penki kartai.
	Mato vienetas – 100 m². P A S T A B O S : – <i>paruoštoms duobėms pagrunuoti: bitumo sunaudojama nuo 0,2 iki 0,3 kg/m², turinčių skiediklių bituminių emulsijų – nuo 0,15 iki 0,25 kg/m², nestabilių katijoninių bituminių emulsijų – nuo 0,2 iki 0,4 kg/m²;</i> – <i>išdaužoms užtaisyti naudojamas asfaltbetonio mišinys savo savybėmis turi atitikti esamą taisomą dangos viršutinio sluoksnio asfaltbetonį; jei naudojamas žemesnės markės mišinys, užtaisyta paviršių reikia padengti apsauginiu sluoksniu, paviršių apdorojant skaldele;</i> – <i>per užtaisytas dangos vietas galima leisti eismą kai karšto asfaltbetonio temperatūra nukritusi nuo 60°C iki 50°C;</i> – <i>šaltais asfaltbetonio mišiniais duobes galima užtaisyti, kai oro temperatūra ne žemesnė kaip 5°C, karštais – kai oro temperatūra ne žemesnė kaip 10°C.</i> <i>Karštais asfaltbetonio mišiniais, lietuojų asfaltu užtaisomos duobės I–II klasių dangų konstrukcijų keliuose, kitais mišiniais – žemesnių klasių dangos konstrukcijų keliuose. Reikalavimai asfaltbetonio mišinių sudėtims nurodyti statybos rekomendacijose R 35-01 „Automobilių kelių asfaltbetonio ir žvyro dangos“, patvirtintose LAKD generalinio direktoriaus 2002 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. 9 (Informaciniai pranešimai, 2002, Nr. 18);</i> – <i>naudojant karštus asfaltbetonio mišinius, sutaisytas dangos paviršius turi sutapti su esamos dangos paviršiumi, naudojant šaltus asfaltbetonio mišinius, paklotas sluoksnis turi būti 10–15 % aukštesnis už esamą dangos paviršių.</i>
2.1.2-2.	Darbo procesas, naudojant karštus asfaltbetonio mišinius ir sugadintą dangą nufrezuojant: – išdaužų asfalto dangoje nufrezavimas, naudojant frezas su pakrovimu arba be jo; – asfalto trupinių pakrovimas (mechanizuotu arba rankiniu būdu) į autotransporto priemonę ir išvežimas; – duobių sienelių ir dugno pagruntavimas (medžiagos, sunaudojimo normos ir darbų seka atitinka nurodytus 2.1.2-1 darbo procese). Mato vienetas – 100 m².
2.1.2-3.	Darbo procesas, įrengiant dėvimąjį sluoksnį ant užtaisyto išdaužų (dalinis apdorojimas): – mažų plotų paviršiaus apdorojimas emulsija, išberiant granito skaldele 5/8 (darbai atliekami specialiu įrenginiu). Mato vienetas – 100 m² užtaisyto išdaužų ploto.
2.1.2-4.	Darbo procesas, suirusios dangos atnaujinimas, ją pakaitinant ir įmaišant 50% naujo karšto asfaltbetonio mišinio: – dulkių, purvo nuvalymas nuo paženklinto ploto; – dangos sluoksnio kaitinimas (ne storesnis kaip 3 cm storio dangos sluoksnis per 3 min. pašildomas iki 100-150°C); – įkaitusios asfalto masės purenimas; – naujos medžiagos pridėjimas ir sumaišymas; – profiliavimas;

	– sutankinimas (taikomas 2.1.2-1 darbo procesas). Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . Kaitinant dangą iki ne aukštesnės kaip 130°C temperatūros, ji išlaiko pradinės savybes.</i> 2.1.2-5. Darbo procesas, naudojant laikinas priemones asfalto dangų irimui (išdaužų plėtimuisi) sustabdyti rudens ir žiemos laikotarpiu: – išdaužų kontūrų nužymėjimas; – mechaninis iškirtimas; – duobių užpildymas rankiniu būdu: rudenį ir polaidžio metu, kai danga drėgna – šaltuoju asfaltbetoniu; žiemą – juoda skaldele ar lietuojų asfaltu, kai oro temperatūra iki minus 5°C; – tankinimas vibracinėmis plokštėmis (lietojo asfalto tankinti nereikia). Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . Pavasarį, nusistovėjus šiltiems orams, juoda skaldele ar šaltasis asfaltbetonis turi būti pašalinami ir duobės užtaisomos karštais asfaltbetonio mišiniais.</i>
2.1.3. Išdaužų užtaisymas betono dangose	2.1.3-1. Darbo procesas, naudojant ne žemesnės kaip C25/30 stiprio klasės betono mišinį keliams: – išdaužų nužymėjimas stačiakampėmis figūromis; – vertikalus nužymėtų išdaužų kraštų nukapojimas pneumatiniiais skeliamaisiais kūjais arba betono pjaustymo frezomis; – betono likučių pašalinimas; – purvo, dulkių pašalinimas metaliniais šepčiais ir prapūtimas oro srove; – riebalinių dėmių pašalinimas smėliasrove arba pneumatiniu instrumentu, išdeginant arba apdorojant paviršių 25-35% druskos rūgšties tirpalu, t. y. gerai įtrinant šepčiais; po to, kai rūgštis nustoja putoti, paviršius gerai nuplaunamas vandeniu ir išdžiovinamas suslėgtu oru; – paruoštos duobės paviršiaus drėkinimas vandeniu; – vandens pertekliaus pašalinimas; – duobės sienelių bei dugno patepimas cementiniu skiediniu (1:1) plonu sluoksniu (cementiniam skiediniui naudojamas CEM I cementas ir sunaudojama 0,35 l vandens vienam kg cemento); – betono mišinio paklojimas rankiniu būdu (jeigu duobės gylis iki 5 cm, klojamas smulkiagrūdis mišinys, jeigu duobė gilesnė kaip 5 cm, klojamas betono mišinys su užpildu, kurio didžiausi grūdėliai ne didesni kaip 20 mm. Betono mišinys į duobę turi būti paklojamas 1,3 karto storesniu sluoksniu); – betono mišinio sutankinimas paviršiniais vibratoriais arba plūktuvais; – paviršiaus užglaištymas rankiniais lygintuvais; – užbetonuotų vietų priežiūra betono kietėjimo laikotarpiu: užpylimas 5–6 cm smėlio sluoksniu ir laistymas, uždengimas polietilenu arba paviršiaus patepimas plėvele sudarančiomis medžiagomis, apsauginiais mišiniais; – smėlio arba polietileno plėvelės pašalinimas: po 7 parų, jei betono mišiniui buvo naudotas greitai kietėjantis cementas, po 15 parų, jei buvo naudotas paprastas cementas, – eismo paleidimas. Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . Betono mišiniui naudojamos medžiagos turi atitikti nurodytas LST EN 206-1:2002/A1:2004, 13877-1:2004 „Betoninės kelio dangos. 1 dalis. Medžiagos“.</i> 2.1.3-2. Darbo procesas, užtaisant 2,5-5,0 cm gylio išdaužas betono dangose, kai naudojamas smulkiagrūdžio betono ar smėlio betono mišinys ir pagruntuojama cemento koloidiniais klijais: – išdaužų iškirtimas ir duobių išvalymas (taikomas 2.1.3-1 darbo procesas); – duobės išplovimas vandeniu; – vandens pertekliaus pašalinimas; – pagruntavimas plonu sluoksniu cemento koloidiniais klijais, kurie gaminami, naudojant 60–70% CEM I cemento, 30–40% smulkaus kvarcinio smėlio ir vandens kiekį pagal v/c 0,3–0,35; – smėlio betono mišinio, pagaminto su greitai kietėjančiais portlandcementais, paklojimas (sluoksnio storis turi būti 1–2 cm didesnis už duobės gylį); – sutankinimas paviršiniais vibratoriais arba 12–16 kg plūktuvais;

		– užbetonuotų plotų priežiūra betono kietėjimo laikotarpiu (taikomas 2.1.3-1 darbo procesas); – eismo paleidimas po 5–15 val., esant 15–25°C oro temperatūrai. Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . Klijų gaminama tiek, kiek būtų galima sunaudoti per 30 minučių.</i>
	2.1.3-3.	Darbo procesas, naudojant polimerbetonio mišinį: – išdaužų iškirtimas ir išvalymas (taikomas 2.1.3-1 darbo procesas); – duobių kraštų ir dugno pagruntavimas epoksidiniu rišikliu, sunaudojant nuo 0,3 iki 0,4 kg/m²; – duobės užpildymas polimerbetonio mišiniu; – polimerbetonio mišinio sutankinimas rankiniu voleliu (tankinama praėjus 20–30 min. po paklojimo); – papildomas sutankinimas, iškilus rišikliui į paviršių, prieš tai pabarsčius atsijomis; – eismo paleidimas, praėjus 5–8 val. <i>P A S T A B A . Polimerbetonio mišinys turi būti ruošiamas nedideliais kiekiais, kad būtų galima pakloti per 1 val., kai oro temperatūra 15-25 °C, ir per 15 min., kai oro temperatūra aukštesnė. Polimerbetonio sudėtys parenkamos atskirai pagal duobių gylį, t. y. gilesnėms negu 3 cm, nuo 1 cm iki 3 cm gylio ir iki 1 cm gylio duobėms.</i> Mato vienetas – 100 m².
	2.1.3-4.	Darbo procesas: – išdaužos paviršiaus nufrezavimas iki 70 mm gylio, išvežant atliekas; – duobės ploto išvalymas karštu suspaustu oru; – karštos FIBRESCREED INFILL arba jai tapačios medžiagos užliejimas 60 mm storio sluoksniu; – FIBRESCREED RC100 arba jai tapačios medžiagos užliejimas 20 mm storio sluoksniu; – ištaisyto paviršiaus padengimas pašildytu akmens užpildu. Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . FIBRESCREED arba jai tapačios sistemos medžiagos susideda iš tam tikrų bituminiu pagrindu apdorotų polimerinių komponentų, kuriuose įmaišyta metalo drožlių ir stiklo pluošto, kaučiuko granuliu ir granito užpildo. Šios medžiagos naudojamos griežtai laikantis sąlygų, nurodytų gamybos ar tiekėjo instrukcijose.</i>
	2.1.3-5.	Darbo procesas, naudojant asfaltbetonio mišinį: – išdaužų iškirtimas ir išvalymas (taikomas pagal 2.1.3-1 darbo procesą); – duobių kraštų ir dugno pagruntavimas praskiestu bitumu arba bitumine emulsija (sunaudojimo normos taikomos pagal 2.1.2-1 darbo procesą);
	2.1.3-6.	– asfaltbetonio mišinio paklojimas; – sutankinimas mechanizuotu arba rankiniu būdu (pagal darbų apimtis). Mato vienetas – 100 m². Darbo procesas, paruošiant pašalinti iškilotas plokštes: – siūlių pjaustymo linijų nužymėjimas; – įpjovų padarymas diskine freza; – plokščių pjaustymas siūlių pjaustymo mašina. Mato vienetas – 100 m.
2.1.4. Dangos kraštų nutrupėjimų užtaisymas	2.1.4-1.	Darbo procesas, dangos kraštus nukapojant kompresoriumi arba nufrezuojant frezomis: – taikomi nuo 2.1.2-1 iki 2.1.2-5 darbo procesai asfalto dangoms ir nuo 2.1.3-1 iki 2.1.3-4 -betono dangoms. <i>P A S T A B A . Užtaisant asfaltbetonio mišiniu, išoriniame krašte įtvirtinamas medinis lašelės, kuris sutankinus mišinį nuimamas, jo vietoje pilamas žvyro mineralinių medžiagų mišinys ir sutankinama.</i>
2.1.5. Deformacinių pjūvių užpildymas betono dangose	2.1.5-1.	Darbo procesas, kai pjūvių briaunos nepažeistos (ne platesni kaip 5 cm nulūžimai arba nutrupėjimai atskirai neužtaisomi, o užpildomi bitumine mastika): – purvo, birių medžiagų, mastikos likučių pašalinimas metaliniais kabliukais, šepetiais, – prapūtimas suslėgto oro srove; – džiovinimas 2–3 val.;

		– deformacinių pjūvių sienelių patepimas praskiestu bitumu keliams arba bitumine emulsija E70 (sunaudojama nuo 0,3 iki 0,5 l/m²); – mastikos paruošimas ir pakaitinimas iki 150°C; – pirmasis pjūvių užpylimas iki 2/3 pjūvio aukščio; – antrasis užpylimas po 0,5 val., pripildant pjūvius iki viršaus; – užpildytų pjūvių paviršiaus užbarstymas smėliu. Mato vienetas – 10 cm. <i>P A S T A B A . Naudojamos mastikos turi atitikti norminį dokumentą „Plyšių dangose užtaisymas. Technologija ir bitumo mastikos plyšių užtaisymui techniniai reikalavimai“ (1998 m., VI „Problematika“).</i> 2.1.5-2. Darbo procesas, kai pjūvių briaunos yra pažeistos (nulūžimų arba nutrupėjimų plotis yra didesnis nei 5 cm): – nutrupėjusių deformacinių pjūvių briaunų nukapojimas; – betono nuolaužų, purvo ir birių medžiagų, mastikos likučių pašalinimas metaliniais kabliukais, šepčiais; – prapūtimas suslėgto oro srove; – medinių lentelių, kurių storis atitiktų pjūvio plotį, o plotis būtų nuo 3 iki 5 cm didesnis už pjūvių aukštį, įstatymas į deformacinius pjūvius (jeigu pjūvių briaunos atstatomos polimerbetonio mišiniais, lentelės apvyniojamos polietileno plėvele); – deformacinių pjūvių briaunų atstatymas, užtaisant pažeistas vietas betono, polimerbetonio, asfaltbetonio mišiniais (taikomi nuo 2.1.3-1 iki 2.1.3-3 darbo procesai); – medinių lentelių išėmimas, kai atstatytos briaunos yra visiškai suketėjusios; – tolesnis darbo procesas - toks pats kaip 2.1.5-1. Mato vienetas – 100 m. <i>P A S T A B O S :</i> – užtaisant deformacinius pjūvius asfaltbetonio mišiniu, pasiekiamas trumpalaikis efektas; – deformaciniai pjūviai gali būti užtaisomi, naudojant CEVAJOINT, FIBRESCREED RC100, THORMAJOINT sistemų vandeniui atsparias, lanksčias medžiagas, kurių naudojimo normos taikomos pagal gamintojo ar tiekėjo nurodymus.
2.1.6. Plyšių užtaisymas asfalto ir betono dangose	2.1.6-1.	Darbo procesas, užtaisant nuo 5 iki 10 mm pločio plyšius: – purvo, birių medžiagų pašalinimas metaliniais kabliukais, šepčiais; – dulkių pašalinimas metalinėmis šluotelėmis, įvairiais metaliniais krapštukais ir suspausto oro srove; – gerai išvalytų plyšių sienelių patepimas arba užpurškimas bitumine emulsija (sunaudojimo norma nuo 0,0021 t/100 m); – pirmasis užpylimas bitumu, pakaitintu iki 80-100°C temperatūros. Plyšiai pripildomi iki 2/3 jų gylio; – antrasis užpylimas, praėjus pusvalandžiui (plyšiai užpildomi bitumu su kaupu ir viršus užberiamas atsijomis arba smėliu). Mato vienetas – 100 m.
	2.1.6-2.	Darbo procesas, ne platesnis kaip 10 mm plyšius užtaisant modifikuotos emulsijos ir kvarcinio smėlio mišiniu: – pjovimo gylio nustatymas; – plyšių (pagal jų konfigūraciją) išfrezavimas iki 50 mm gylio arba išvalymas (taikomas 2.1.6-1 darbo procesas); – išplovimas ir išdžiovinimas, naudojant plovimo mašiną; – plyšių užpildymas modifikuotos su lateksu emulsijos ir kvarcinio smėlio mišiniu. Mato vienetas – 100 m.
	2.1.6-3.	Darbo procesas, užtaisant nuo 10 iki 19 mm pločio plyšius: – valymas, patepimas (taikomas 2.1.6-1 darbo procesas) arba išfrezavimas (taikomas 2.1.6-2 darbo procesas); – plyšių paviršiaus pakaitinimas, pučiant karšto oro srove; – bitumo mastikos paruošimas darbų vietoje; – plyšio užpildymas bitumo mastika, pakaitinta iki 150–170°C; – atvėsusios mastikos paviršiaus nulyginimas. Mato vienetas – 100 m.
	2.1.6-4.	Darbo procesas, užtaisant nuo 10 iki 19 mm pločio plyšius bitumu ir S rūšies atsijomis:

	– plyšių kraštų nulyginimas mechaniniu būdu (diskine freza); – dulkių ir trupinių išvalymas, prapučiant suspausto oro srove; – plyšių kraštų patepimas bitumine emulsija ir užpylimas bitumu; – plyšių užpylimas S rūšies atsijomis. Mato vienetas – 100 m.
2.1.6-5.	Darbo procesas, užtaisant platesnius kaip 19 mm ir labai plačius (iki 50 mm) plyšius asfalto dangose: – valymas, patepimas, plyšio dalies (2/3) užpildymas bitume mastika (taikomi 2.1.6-1, 2.1.6-2, 2.1.6-3 darbo procesai); – likusios plyšio dalies (1/3) užpildymas smulkiu šaltojo asfaltbetonio mišiniu, kurio kiekis įvertinamas, atsižvelgiant į sutankinimo rodiklį. Mato vienetas – 100 m.
2.1.6-6.	Darbo procesas, užtaisant platesnius kaip 19 mm ir labai plačius (iki 50 mm) plyšius betono dangose: – plyšių išvalymas rankiniu būdu; – kraštų nulyginimas mechanizuotai ir dulkių išvalymas, pučiant suspausto oro srove; – cemento koloidinių klijų paruošimas ir plyšių kraštų patepimas; – plyšių užpildymas smulkiagrūdžiu betono mišiniu; – paviršiaus išlyginimas, paliekant 10 mm apsauginio mišinio sluoksniui užtepti; – apsauginio mišinio užtepimas. Mato vienetas – 100 m.
2.1.6-7.	Darbo procesas, užtaisant įvairius ilgus ir gilius plyšius, plyšių tinklą: – plyšių išdžiovinimas ir išvalymas; – sutrūkinėjusios asfalto dangos paviršiaus palaistymas emulsija; – paviršiaus apdorojimas granitine skaldele 5/8, naudojant specialų įrenginį; – sutankinimas savaeigiais volais. Mato vienetas – 100 m².
2.1.6.-8.	Darbo procesas, užtaisant smulkių plyšių tinklą, kai didžiausias plyšio plotis iki 5 mm: – supleišėjusio paviršiaus išvalymas šepečiais ir pučiant suspaustu oru; – bituminės emulsijos išpylimas mechanizuotu būdu. Mato vienetas – 100 m².
2.1.6.-9.	Darbo procesas, užtaisant plyšių tinklą emulsijos palaistymu ir paviršiaus apdorojimu, kai didžiausias plyšio plotis iki 5 mm: – sausų šiukšlių, dulkių, purvo nuo paviršiaus nuvalymas mechanizuotu būdu; – įtrūkių išvalymas rankiniu būdu; – užtaisomo ploto palaistymas emulsija mechanizuotu būdu; – paviršiaus apdorojimas granito skaldele mechanizuotu būdu („Secmair“ įrenginiu). Mato vienetas – 100 m². P A S T A B O S : – pasirenkant darbo procesą bei medžiagas plyšiams taisyti, pirmiausia būtina nustatyti plyšių atsiradimo priežastis. Aprašyti darbo procesai taikomi tokiems plyšiams taisyti, kurie yra atsiradę dėl nekokybiško siūlių įrengimo, klojant gretimus dangos sluoksnius, dėl asfaltbetonio mišinio tūrio pasikeitimų arba darbų technologijos pažeidimų, klojant dangą. Kitais atvejais, kai plyšių atsiradimo priežastis yra per didelis žemės sankasos drėkimas dėl nepakankamo дренаžo įrenginių kiekio, gali prireikti visiškai pašalinti suirusį dangos plotą, įrengti dreną arba jį pakeisti, naujai įrengti pagrindą naujai įrengti ir dangą; – plyšiams taisyti galima naudoti kitas medžiagas, pvz., THORMASEAL, sudarytas iš tam tikrų bituminiu pagrindu apdorotų polimerinių komponentų, kuriuose įmaišyta metalo drožlių, stiklo pluošto, kaučiuko granuliu, granito užpildo; – taikant 2.1.6-1, 2.1.6-3, 2.1.6-4 darbo procesus, plyšiai turi būti užtaisomi esant sausam, šiltam orui: pavasarį ar rudenį, kai oro temperatūra ne žemesnė kaip 5°C, arba vasarą anksti rytais, kai jie būna labiausiai atsivėrę; – plyšiai nuo 5 iki 19 mm pločio betono dangose užtaisomi taip, kaip ir asfalto dangose; platesnius plyšius arba plyšių tinklą galima užtaisyti naudojant tiek asfaltbetonio, tiek betono mišinius;

		– <i>plyšiai gali būti netaisomi: siauresni kaip 5 mm – visuose priežiūros lygiuose, siauresni kaip 10 mm – II priežiūros lygyje, siauresni kaip 29 mm – III priežiūros lygyje (PN-05, 6 lentelė).</i>
2.1.7. Bangų, slinkčių ir provėžų ištaisymas asfalto dangose	2.1.7-1.	Darbo procesas, ištaisant bangas ir slinktis termoprofiliaavimu: – dangos valymas, šlavimas mechanizuotai; – dangos pašildymas ir išpurenimas (išpurenimo gylis 2–5 cm); – papildomo kiekio aštriabriaunės skaldelės paskleidimas mechanizuotu būdu; – sutankinimas sunkiuoju plentvoliu. Mato vienetas – 100 m².
	2.1.7-2.	Darbo procesas, ištaisant bangas ir slinktis šaltuoju būdu: – bangų ir provėžų nuskutimas autogreideriu, esant karšties orams; – aštriabriaunės skaldelės išbėrimas rankiniu būdu; – sutankinimas sunkiuoju plentvoliu. Mato vienetas – 100 m².
	2.1.7-3.	Darbo procesas, ištaisant provėžas: – provėžų išfrezavimas; – pagruntavimas bitumu arba bitumine emulsija; – asfaltbetonio mišinio, naudojamo viršutiniam sluoksniui, paklojimas; – sutankinimas mechanizuotu būdu. Mato vienetas – 100 m².
	2.1.7-4.	Darbo procesas, nufrezuojant provėžas: – provėžų nufrezavimas plačia freza, ištaisant skersinio profilio nelygumus; – asfalto trupinių pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – 100 m².
2.1.8. Išsilukštenusių paviršių sutvirtinimas asfalto dangose	2.1.8-1.	Darbo procesas, kai danga tik pradėjusi lukštentis: – dangos valymas, šlavimas; – užliejimas karštu arba šaltu organiniu rišikliu, sunaudojant nuo 0,5 iki 0,8 l/m²; – 2/5 frakcijos granito skaldelės arba stambaus kvarcinio smėlio paskleidimas. Mato vienetas – 100 m².
	2.1.8-2.	Darbo procesas, naudojant bituminių medžiagų mišinius su polimeriniais stiprinančio pluošto priedais ir granito užpildu: – paviršiaus valymas, džiovinimas karštu oru; – paviršiaus padengimas pakaitintu modifikuoto bitumo su stiprinančiu pluoštu, gumos arba kaučiuko granulėmis ir granito užpildo mišiniu; – pašildyto akmens užpildo paskleidimas; – sutankinimas savaeigiais plentvoliais. Mato vienetas – 100 m².
	2.1.8-3.	Darbo procesas, apdorojant išsilukštenusį paviršių juoda skaldele: – dangos valymas, šlavimas; – B160/220 bitumo 0,5–0,9 l/m² arba emulsijos 1,6–2,0 l/m² išpylimas per visą dangos plotį, jeigu eismą galima nukreipti apylanka arba kelkraščiais, ir apimant pusę dangos pločio, kai eismas nenukreipiamas; – juodos skaldelės paskleidimas barstytuvu arba prikabinamu ar savaeigiu skleistuvu, 100 m² sunaudojant nuo 1,3 iki 1,5 m³; – skaldelės sutankinimas: iš pradžių vidutinio plentvolio 2–3 važiavimais viena vieta, o po to sunkaus plentvolio ne mažiau kaip 2 važiavimais viena vieta (geresniam paviršiaus apdorojimo formavimui tikslinga panaudoti savaeigius pneumatinius volus); – defektų (neužpiltų plotų sutvarkymas, bituminio rišiklio dėmių pašalinimas) ištaisymas per vieną parą (išsilupusius, neužpiltus plotus užbarstant skaldele rankiniu būdu; išplaukusį bitumą nugrاندant ir užbarstant juoda skaldele). Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . Naudojant emulsijas, iš pradžių išpilama 30% emulsijos kiekio ir išbėriama 70% skaldelės kiekio. Tuo pat po skaldelės paskleidimo išpilamas likęs emulsijos kiekis (70%) ir paskleidžiamas likęs skaldelės kiekis (30%).</i>
	2.1.8-4.	Darbo procesas, atnaujinant išsilukštenusį dangos paviršių, pakaitinant ir užklojant naują ploną asfaltbetonio sluoksnį remikserio tipo mašina: – dangos valymas, šlavimas; – nuo 20 iki 50 mm gylio dangos sluoksnio pakaitinimas; – išpurenimas ir pakaitinto asfalto sluoksnio nufrezavimas;

5 lentelės tęsinys

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.8. <i>tęsinys</i>	– pakaitinto asfalto permaišymas, įdedant regeneruojančių priedų, ir paklojimas; – sutankinimas remikserio tipo mašina; – naujo plono asfaltbetonio sluoksnio užklojimas; – sutankinimas vidutiniais ir sunkiais plentvoliais. Mato vienetas – 100 m². 2.1.8-5. Darbo procesas, nufrezuojant ir išvežant išsilukštenusio sluoksnio medžiagas į asfaltbetonio gamyklos specialius įrenginius permaišymui su reikiama priedais: – iki išpurenimo -taikomas 2.1.8-4 darbo procesas; – sluoksnio nufrezavimas; – pakrovimas į autosavivarčius ir išvežimas į asfaltbetonio gamyklą; – sumaišymas maišyklėje, pridėdant bitumo, plastifikatorių, akmens medžiagų (kiekiai, medžiagos, maišymo temperatūra ir trukmė nustatomi laboratoriniais bandymais); – regeneruotos masės atvežimas į darbų vietą; – paklojimas; – sutankinimas vidutiniais ir sunkiais plentvoliais. Mato vienetas – 100 m². <i>PASTABA. Tokie kaip 2.1.8-4, 2.1.8-5 darbo procesai laikomi sudėtingam dangų taisymui, kuriam atlikti reikalingi papildomi tyrinėjimai ir projektiniai sprendimai.</i> 2.1.8-6. Darbo procesas, nufrezuojant asfalto dangas: – frezos paruošimas darbui, nustatant frezavimo gylį; – asfalto dangos frezavimas, pakraunant asfalto trupinius į autotransporto priemonę mechanizuotu būdu, jeigu freza su pakrovimu, jeigu freza be pakrovimo, – supilant kelkraštyje ir pakraunant rankiniu būdu; – asfalto trupinių išvežimas į gamyklą ar sandėliavimo aikštelę. Mato vienetas – 100 m².
2.1.9. <i>Išsilukštenusių paviršių sutvirtinimas betono dangose</i>	2.1.9-1. Darbo procesas, sutvirtinant paviršių epoksidiniais klijais, kai išsilukštenimo gylis nuo 10 iki 30 mm: – dulkių ir purvo pašalinimas smėliasrove; – nuplovimas stipria vandens srove; – prapūtymas suslėgtu oru; – riebalinių dėmių apdorojimas 25-35% druskos rūgšties tirpalu (įtrinama šiurkščiais šepetiais į dangą), sunaudojant nuo 0,4 iki 0,5 l/m²; – apdoroto paviršiaus nuplovimas stipria vandens srove; – prapūtymas suspaustu oru; – klijų paruošimas darbo vietoje, jeigu reikia, įdedant švaraus kvarcinio smėlio (turi būti sunaudojama per 30–40 min.); – paruoštos vietos užtepimas, sunaudojant nuo 0,1 iki 1,5 kg/m² klijų; – išlyginimas specialiais gumos lygintuvais; – padengimas 0,5-1,0 mm švarių kvarciniu smėliu arba 2-5 mm atsijomis, sunaudojant nuo 5 iki 7,5 kg/m² smėlio arba atsijų; – sutankinimas 2-3 lengvojo plentvolio važiavimais arba, kai plotai maži, rankiniais volais (norint išvengti plentvolio būgnų aplipimo klijais, paviršių galima apibarstyti gumos grūdeliais arba padengti polietileno plėvele). Mato vienetas – 100 m². <i>PASTABA. Atlikus paviršius sutvirtinimo darbus, eismą galima leisti po 3-5 val.</i> 2.1.9-2. Darbo procesas, sutvirtinant polimerbetonio mišiniais, kai išsilukštenimo gylis iki 30 mm: – paviršiaus išvalymas (taikomi 2.1.9-1 darbo procese nurodyti valymo darbai);

	– pagruntavimas epoksidiniu akmens anglies rišikliu, sunaudojant 0,5 kg/m²; – polimerbetonio mišinio paruošimas darbo vietoje (polimerbetonio mišinys turi būti ruošiamas tokiais kiekiais, kad esant 15-25°C oro temperatūrai, būtų galima pakloti per 1 val., o esant aukštesnei oro temperatūrai – per 15 min., be to, polimerbetonio sudėtis turi būti parenkama atskirai, atsižvelgiant į lukštenimosi gylį, atitinkamai: iki 10 mm ir nuo 10 iki 30 mm);
--	---

5 lentelės tęsinys

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.9. tęsinys	– paviršiaus padengimas polimerbetonio mišiniu (kai išsilukštenimo gylis ne didesnis kaip 10 mm, naudojamas polimerbetonio skiedinys), kai yra išdžiūvęs pagruntavimo sluoksnis, t. y. po 25-30 min.; – sutankinimas lengvaisiais plentvoliais (iki 5 t), esant mažiems plotams – rankiniais voleliais; – užbarstymas atsijomis; – papildomas sutankinimas; – eismo paleidimas po 5-8 val. Mato vienetas – 100 m². 2.1.9-3. Darbo procesas, torkretuojant paviršių: – paviršiaus išvalymas ir paruošimas (taikomas 2.1.9-1 darbo procesas); – torkretavimo aparato paruošimas; – torkretavimas; – ne storesnio kaip 10 mm apsauginio sluoksnio užtepimas (galima naudoti MAPELASTIC mišinį ar jam tapatų). Mato vienetas – 100 m².
2.1.10. Šiurkštumo atnaujinimas ir bitumo dėmių pašalinimas asfalto dangose	2.1.10-1. Darbo procesas, apdorojant dangos paviršių juoda skaldele: – taikomas 2.1.8-3 darbo procesas. 2.1.10-2. Darbo procesas, pašalinant bitumo dėmes (dangos „prakaitavimą“): – dangos plotų užbarstymas atsijomis, stambiagrūdžiu smėliu mechanizuotu būdu; – organinio skiediklio (žibalo, dyzelinio kuro ir kt.) mažo kiekio išpurškimas (norma – nuo 0,1 iki 0,2 l/m²); – užbėrimas smėliu arba atsijomis rankiniu būdu nedelsiant; – po 0,5 val. smėlio nušlavimas mechanine šluota, jeigu buvo užpurkštas organinis skiediklis. Mato vienetas – 100 m².
2.1.11. Betono dangų šiurkštumo padidėjimas	2.1.11-1. Darbo procesas, apdorojant paviršių juoda skaldele du kartus: – betono dangos paviršiaus valymas mechanizuotu būdu; – dangos paviršiaus pirmasis pagruntavimas klampiuoju bitumu, sunaudojant 131 kg/100 m²; – juodos skaldelės 11/16 paskleidimas mechanizuotu būdu, sunaudojant 1,3 m³/100 m²; – sutankinimas 2-3 lengvojo volo važiavimais viena vieta (tinkamiausias pneumatinis volas); – antrasis paviršiaus pagruntavimas klampiuoju bitumu, sunaudojant 116 kg/100 m²; – antrasis juodos skaldelės 8/11 paskleidimas, sunaudojant 1,2 m³/100 m²; – sutankinimas 4-5 lengvojo volo važiavimais (sluoksnio formavimui tinkamiausi savaeigiai pneumatiniai volai); – eismo paleidimas po paros ir jo reguliavimas per 10-15 parų laikotarpį, apribojant greitį iki 40 km/val., – defektų ištaisymas per vieną parą. Mato vienetas – 100 m². <i>PASTABA. Betono dangą galima pašiurkštinti, išpjovus 3 mm gylį ir pločio griovelius. Atstumas tarp griovelių ašių – 15 mm. Pjaunama specialiomis mašinomis išilgine arba skersine kryptimi.</i>
2.1.12. Dangos ruožų su išskydomis priežiūra, įdubų ir nelygumų ištaisymas	2.1.12-1. Darbo procesas, prižiūrint silpnus (išskylių) ruožus per pavasario polaidį: – ruožų su išskydomis nužymėjimas; – medžiagų atvežimas į šiuos ruožus;

	– dangos užpylimas smėliu arba šlaku; – skydų iš medienos nuopjovų ištisinis uždėjimas arba tik vėžių įrengimas; – autotransporto priemonių masės apribojimas (jeigu šiomis priemonėmis deformacijos nesustabdomos, eismas nukreipiamas kitais keliais arba įrengiama laikina apylanka), pastatant papildomus kelio ženklus; – skydų, smėlio arba šlako pašalinimas praėjus polaidžiui ir išdžiūvus sankasai; – papildomų kelio ženklų nuėmimas; – dangos šlavimas. Mato vienetas – 100 m².
--	--

5 lentelės tęsinys

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.12 tęsinys	PASTABOS: – <i>pržiūrint magistralinių kelių dangas, deformacijų atsiradimo dėl iškylių tikimybė maža, jeigu jos vis dėl to atsiranda, turi būti priimami projektiniai-techniniai sprendimai taisyti arba rekonstruoti kelių;</i> – <i>dangoje atsiradusios pažaidos ištaisomos, atsižvelgiant į jų rūšį (taikomi 2.1.2 arba 2.1.6 pozicijose nurodyti darbo procesai).</i> 2.1.12-2. Darbo procesas, ištaisant įdubas ir kitus nelygumus asfalto dangose: – ruožų su įdubomis ar kitais nelygumais nužymėjimas; – ne siauresnių kaip 0,5 m ir gilesnių kaip 3,0 cm iškirtimas arba išfrezavimas taisomo ruožo pradžioje ir pabaigoje; – dangos valymas, šlavimas; – medinių juostų kraštuose įtvirtinimas; – asfaltbetonio mišinio paklojimas mechanizuotu būdu ne storesniu kaip 5 cm sluoksniu; – sutankinimas plentvoliais. Mato vienetas – 100 m². 2.1.12-3. PASTABA. Jeigu pažaidoms ištaisyti reikia kloti storesnį kaip 5 cm sluoksnį, klojami ne mažiau kaip du sluoksniai. Darbo procesas, ištaisant įdubas betono dangose: – įdubos pradžios ir pabaigos nužymėjimas; – betono nukapojimas ruožo galuose 0,5-1 m pločio juostomis (gylis nuo 3 iki 5 cm); – betono dangos paruošimas (taikomi 2.1.9-1 darbo procese nurodyti valymo darbai); – ištisinio sluoksnio iš betono arba asfaltbetonio mišinio paklojimas. Mato vienetas – 100 m². PASTABOS: – <i>klojant asfaltbetonio mišinį, esama danga turi būti pagruntuojama ir klojami ne mažiau kaip du sluoksniai, jei sluoksnio storis didesnis kaip 5 cm. Asfaltbetonio mišinys turi atitikti nurodytą statybos rekomendacijose R35-01 „Automobilių kelių asfaltbetonio ir žvyro dangos“, patvirtintose LAKD generalinio direktoriaus 2002 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. 9 (Informaciniai pranešimai, 2002, Nr. 18);</i> – <i>klojant betono mišinį esama danga paruošiama vienu iš 2.1.3 pozicijoje nurodytų būdų. Betono mišinys turi atitikti LST EN 206-1:2002/A 1:2004 „Betonas. 1 dalis. Techniniai reikalavimai, savybės, gamyba ir atitiktis“, reikalavimus;</i> – <i>jeigu, atlikus 2.1.12 pozicijoje nurodytus darbų procesus, kelio danga supleišėjo arba deformuojasi, tai pažaidos, atsižvelgiant į jų rūšį, ištaisomos taikant 2.1.2 arba 2.1.6 pozicijose nurodytus darbų procesus.</i>
2.1.13. Priežiūra žiemą	Bendrųjų pasiruošimo asfalto ir betono dangų priežiūrai žiemą darbų aprašymas: – kelių priežiūros žiemą detalaus plano sudarymas; – aiškinamojo rašto paruošimas su kelio charakteristikomis, sniego pernešimo kiekiais, kilnojamų sniegotvorių, mechanizmų, autotransporto, reikalingo medžiagų kiekio apskaičiavimais; – mašinų, skirtų kelių priežiūrai žiemą, suremontavimas;

	– kuolų sukalimas aiškinamajame rašte nurodytuose ruožuose ir plastmasinių sniegotvorių pririšimas arba medinių skydų pastatymas prieš užšalimą; – signalinių gairių pastatymas kelio sankasos briaunose kas 100 m prieš užšalimą; – frikcinių medžiagų ir frikcinių bei cheminių medžiagų (smėlio ir druskų) mišinių ruošimo ir sandėliavimo bazių suremontavimas, reikalingo šių medžiagų kiekio atvežimas į jas; – tinkamų nakvynei, su įrengtais Šildymo-džiovinimo prietaisais buitinių patalpų, skirtų žiemos tarnybos grandžių personalui, suremontavimas; – pirmosios pagalbos vaistinėlių patikrinimas, jei reikia, papildymas; šiltų darbo drabužių, avalynės, kelio ženklų, kitų darbų saugos priemonių sukomplektavimas;
--	--

5 lentelės tęsinys

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.13 tęsinys	2.1.13-1. Darbo procesas, pradėjus snigti: Rekomenduojamos grandys: – smėlio krūvelių išpilstymas nuokalnėse, kuriose nuolydis didesnis kaip 6%, ir kitose dažno stabdymo vietose; – žiemos tarnybos grandžių personalo instruktavimas ir žinių patikrinimas; – radijo ryšio priemonių sukomplektavimas. – keliui su įgaubta skiriamąja juosta, kai valymo plotis (danga + kelkraščiai) 2 x 11,25 m, – du barstytuvai, trys automobiliniai plūginiai sniego valytuvai; – keliui su išgaubta skiriamąja juosta, kai valymo plotis 2 x 10,75 m, – du barstytuvai, keturi automobiliniai plūginiai sniego valytuvai; – keliui be skiriamosios juostos, kai valymo plotis 15 m, – vienas barstytuvas, du automobiliniai plūginiai sniego valytuvai; – keliui be skiriamosios juostos, kai valymo plotis 10 m, – vienas barstytuvas, vienas automobilinis sniego valytuvas; – druskų ir frikcinių medžiagų mišinių, sausų arba šlapių druskų (pvz.: NaCl, CaCl₂ ir kt., naudojamų slidumui mažinti) išbėrimas arba paskleidimas, kad nesusidarytų suplūkto sniego sluoksnis. Silpnai sningant (0,5-1,0 cm/val.), dangą druskomis rekomenduojama apdoroti po 20-30 min. nuo kritulių pradžios; intensyviai sningant (daugiau kaip 1,0 cm/val.) – po 10-15 min., o šlapiomis druskomis rekomenduojama apdoroti tuoj pat; – pirmojo barstytuvo darbinis važiavimas prie skiriamosios juostos arba dangos ašies pagal eismo kryptį (greitis 40 km/val., skleidimo plotis – 6 m, 1000 m² išberiant nuo 0,02 iki 0,03 t druskų, kai eismas neintensyvus, nuo 0,03 iki 0,05 t, kai eismas intensyvus); – antrojo barstytuvo (atsižvelgiant į dangos plotį) darbiniai važiavimai 50-60 m atstumu nuo pirmojo; – dangos valymas automobiliniais plūginiais sniego valytuvais: – valymo pradžios nustatymas: neintensyviai sningant, pradedama praėjus 2–3 val. po druskų ir frikcinių medžiagų mišinių, druskų išbėrimo (pakankamas laiko intervalas sniego sluoksniui susimaišyti su išbertomis medžiagomis nuo pravažiuojančio autotransporto ratų), intensyviai sningant, pradedama valyti tuoj pat po medžiagų išbėrimo; – pirmojo automobilinio plūginio valytuvo darbiniai važiavimai, pradedant nuo skiriamosios juostos arba dangos ašies pagal eismo kryptį (pirmaisiais važiavimais sniegas yra nubloškiamas kuo toliau; valymo plotis, atsižvelgiant į automobilio techninius parametrus, gali būti 2,5–3,0 m, o valytuvų su papildomu šoniniu sparnu – 4–4,5 m); – antrojo ir trečiojo automobilinio plūginio valytuvo darbiniai važiavimai 15–20 m atstumu, perdengiant prieš tai važiavusio pėdsaką 0,7 m bei nuolat stumiant sniegą prie sankasos briaunos. Mato vienetas – 1000 m².

	PASTABOS: – naudojant kitokius mechanizmus, pritaikytus barstymui, arba prikabinamus barstytuvus, kurių skleidimo plotis mažesnis kaip 5 m, atitinkamai sukomplektuojama daugiau barstytuvų; – barstymui naudojamų frikinių medžiagų didžiausių grūdelių skersmuo neturi viršyti 4 mm. Molio dalelių kiekis neturi viršyti 2%-3 % bendros masės. Gali būti naudojami ir vidutiniagrūdžiai, stambiagrūdžiai smėliai, atsijos, smulkus sijotas žvyras, smėlio ir žvyro mišinys (pagal LST 1333:1994 „Mineralinės automobilių kelių medžiagos. Bendrieji nurodymai. Terminai ir apibrėžimai. Klasifikacija“) bei kitos vietinės medžiagos; – pučiant stipriam šoniniam vėjui, sniego pašalinimo nuo dangos kryptis turi sutapti su vėjo kryptimi, t. y.: keliuose su skiriamąja juosta galimas sniego sukaupimas skiriamojoje juostoje, o keliuose be skiriamosios juostos sniegas stumiamas į vieną kelio pusę;
--	---

5 lentelės tęsinys

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.13 tęsinys	– kelyje su išgaubta skiriamąja juosta sniegas stumiamas dviem automobilineis plūginiais valytuvais link skiriamosios juostos, kitais dviem – sankasos briaunos kryptimi. 2.1.13-2. Darbo procesas ilgai ir intensyviai sningant: – nepertraukiamas sniego šalinimas nuo dangos automobilineis plūginiais sniego valytuvais (taikomas 2.1.13-1 darbo procesas); – sniego volų šalinimas; – mechanizmų grandies papildymas auto greideriais ir rotoriniais sniego valytuvais; – šlapios druskos skleidimas baigiant pustyti. Druskos rūšis taikoma pagal oro temperatūrą: NaCl efektyvus tik iki minus 15°C, CaCl₂ – tik iki minus 20°C; – sniego volo sustūmimas prie dangos briaunos autogreideriu (darbinis greitis 4,5–5,0 m/val.), paruošiant ne trumpesnę kaip 30 m darbų frontą rotoriniam sniego valytuvui; – sniego volo šalinimas rotoriniu sniego valytuvu, paskleidžiant sniegą vienodu sluoksniu už kelio briaunos iki 20–25 m atstumu; – sniego volo nustūmimas autogreideriu į skiriamosios juostos vidurį nepavojingu dangos užpustymui atstumu, jeigu kelias yra su įgaubta skiriamąja Mato vienetai: 1000 m², km mechanizmo pravažiavimo. PASTABOS: – darbų trukmė per parą pagal kelių rūšis nurodyta PN-05 6 lentelėje; – Šlapios druskos skleidžiamos mažais kiekiais arba sausos druskos išberiamos patobulintais barstytuvais, o jų kiekis 1000 m², atsižvelgiant į oro temperatūrą ir ledo plėvelės storį, gali būti nuo 10 iki 70 kg; – pagal II priežiūros lygį rajoniniuose keliuose barstomi tik pavojingi ruožai, šiurkštinami apledėję ruožai (taikomas 2.1.13-3 darbo procesas); – pagal III priežiūros lygį, baigus tvarkyti magistralinius ir krašto kelius, barstomi tik pavojingi ruožai rajoniniuose keliuose. 2.1.13-3. Darbo procesas, pašurkštinant apledėjusias dangas: – autogreiderio paruošimas, pritvirtinant prie verstuvo dantytą juostą; – prorėžų padarymas (darbinis greitis 5 km/val., plotis 2,5 km). Mato vienetas – 1000 m². 2.1.13-4. Darbo procesas, nuvalant sniegą buldozeriu:

	– sniego stūmimas „eglutės“ būdu (stūmimas smailiu kampu kelio ašiai) už kelio briaunos į šoną, paliekant ne mažesnę kaip 10 cm apsauginį sniego sluoksnį; – apsauginio sluoksnio pašalinimas autogreideriu. Mato vienetas – 100 m³.
2.1.13-5.	Darbo procesas, pašalinant likusius sniego volus rotoriniu sniego valytuvu: – sniego volo pašalinimas nuo kelkraščio; – sniego volo pašalinimas nuo išgaubtos skiriamosios juostos, permetant sniegą į šalikeles (darbų metu eismas nukreipiamas viena kelio puse). Mato vienetas – km mechanizmo pravažiavimo. <i>PASTABA. Pagal III priežiūros lygį volai krašto keliuose pašalinami tik prieš polaidį; rajoniniuose keliuose – pagal II ir III priežiūros lygius (PN-05, 6 lentelė).</i>
2.1.13-6.	Darbo procesas, įrengiant sniego tranšėjas, kai sniego danga storesnė kaip 20 cm: – pirmosios tranšėjos prakasimas užpustomuose kelio ruožuose ne arčiau kaip 30 m nuo kelio briaunos, naudojant buldozerius, sniego valytuvus automobilio bazėje arba traktorinius valytuvus su dvipusiais plūgais; – gretimos tranšėjos prakasimas 12-15 m atstumu tarp ašių į išorės pusę. Mato vienetas – km sniego tranšėjos. <i>PASTABA. Didžiausias tranšėjų skaičius, kai sniego pernešimas 100 m³/m – 3 vnt.; dirbamuose laukuose, kuriuose yra žeminių kultūrų pasėlių, tranšėjos dugne paliekamas 10 cm storio apsauginis sniego sluoksnis; jeigu sniego tranšėjos yra tik kaip papildanti sniegtvovės priemonė, jos rengiamos už 20-30 m į išorinę pusę nuo sniegtvorių.</i>

5 lentelės tęsinys

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.1.13 tęsinys	2.1.13-7. Darbo procesas, įrengiant volus sniego tranšėjoms sudaryti, kai sniego danga plonesnė kaip 20 cm: – dviejų arba daugiau volų sustūmimas iš šonų arba jų sudarymas sniego surinktuvu (atstumai tokie patys kaip ir sniego tranšėjų). Mato vienetas – km sniego tranšėjos.
	2.1.13-8. Darbo procesas, išvalant sniego tranšėjas: – kai tranšėjos iki pusės pripildytos sniego, jos išvalomos mechanizmų važiavimais ta pačia vieta (sniego tranšėjos valomos, kol sniego dangos storis pasiekia 1,0–1,5 m, po to rengiamos naujos tranšėjos už 12–15 m į išorę nuo buvusių). Mato vienetas – km sniego tranšėjos.
	2.1.13-9. Darbo procesas, mažinant slidumą (lijundra arba plikledis): – pirmųjų slidumo mažinimo ruožų nustatymas (pvz., autotransporto dažno stabdymo ruožai, nuokalnės ir pan.); – mechanizuotas barstymas smėlio ir druskos mišiniais (taikomas 2.1.13-2 darbo procesas); – rankinis barstymas iš smėlio krūvelių, išpilstytų pirmųjų slidumo mažinimo ruožuose; – šlapios druskos skleidimas arba trąšų (pvz., superfosfato) barstymas. Mato vienetai: km mechanizmo pravažiavimo, 10 m². <i>PASTABA. Kokias druskas naudoti, atsižvelgiama į oro temperatūrą, kadangi techninio natrio chlorido (NaCl) 10% koncentracijos tirpalas užšąla esant minus 3,5°C temperatūrai, o 29 % – esant minus 21°C temperatūrai, panašioje temperatūroje užšąla kalcio (CaCl₂) bei magnio (MgCl₂) chloridai. Kaip druskų pakaitalų, kadangi jos turi ir neigiamų savybių (rūdią automobilių dalys, taip pat neigiamai veikia kelio aplinkoje esančių augmenijų), labai saikingai ir tik būtiniausiais atvejais galima naudoti trąšas: kalio ir natrio salietras.</i>
	2.1.13-10. Darbo procesas, paruošiant druskų ir frikcinių medžiagų mišinį:

	– smėlio arba smėlio ir žvyro mišinio 10 cm storio sluoksnio paskleidimas autogreideriu ant aikštelės su kietu pagrindu ir lygiu paviršiumi; – reikalingo druskos kiekio pakrovimas, atvežimas ir paskleidimas ant frikcinių medžiagų sluoksnio; – frikcinių medžiagų ir druskos maišymas autogreideriu, suverčiant volelius ir vėl paskleidžiant (ne mažiau kaip keturis kartus); – mišinio sustūmimas į krūvą. Mato vienetas – 10 t. PASTABOS: – jei mišinys paliekamas aikštelėje, jis turi būti uždengiamas, jeigu nėra galimybės, mišinys pakraunamas į savivarčius ir išvežamas į tinkamų sandėliavimo vietų; – druskų ir frikcinių medžiagų mišiniui paruošti, atsižvelgiant į šių medžiagų santykį mišinyje, vienam kubiniam metrui frikcinės medžiagos sunaudojama nuo 200 iki 1500 kg druskos. 2.1.13-1. Darbo procesas, paruošiant druskų (NaCl, CaCl₂) tirpalus: – druskų (NaCl, CaCl₂) pakrovimas į druskos tirpintuvą mechanizuotu būdu; – vandens srovės įjungimas; – druskų tirpinimas, matuojant koncentraciją; – reikiamos koncentracijos druskų tirpalų perpumpavimas į kaupimo baką; – druskų tirpalų permaišymas, prieš supilant į barstytuvų talpas. Mato vienetas – 10 t.
--	--

2.2. Žvyro, žvyro ir skaldos, skaldos dangos (žvyrkeliai)

6 lentelė

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.2.1. Valymas	2.2.1-1. Darbo procesas: – stambesnių kaip 50 mm skersmens akmenų, šiukšlių, atsitiktinių daiktų surinkimas, laikinai sukraunant šalikelėje arba iš karto pakraunant į autotransporto priemonę; – purvo pašalinimas mechanizuotu būdu (autogreideriu arba buldozeriu), praėjus 3-5 dienoms po sniego ir ledo nutirpimo; – skaldos dangų nušlavimas mechanine šluota, išdžiūvus dangai. Mato vienetai: m³, km mechanizmo pravažiavimo.
2.2.2. Išdaužą užtaisymas	2.2.2-1. Darbo procesas, kai išdaužos yra iki 100 mm gylio ir dangos sluoksnis nenusidėvėjęs: – vandens nuleidimas (jei jis susikaupęs), dangos valymas (taikomas 2.2.1-1 darbo procesas); – išdaužų užtaisymas, profiliuojant dangą autogreideriais arba greideriais; – užtaisytų ruožų sutankinimas autogreiderio važiavimais. Tankinti pradedama nuo dangos kraštų link ašies; – dangos, jei ji sausa, laistymas 1 l/m² kiekvienam storio centimetrui (optimaliajam drėgniui pasiekti). Mato vienetas – 100 m². 2.2.2-2. Darbo procesas, kai išdaužos yra gilesnės kaip 100 mm, tačiau jų dugnas dar nesiekia smėlio sluoksnio: – vandens nuleidimas (jei jis susikaupęs), dangos valymas (taikomas 2.2.1-1 darbo procesas); – atitinkamos frakcijos žvyro mineralinių medžiagų mišinio žvyro arba žvyro ir skaldos mišinio reikiamo kiekio išpylimas; – medžiagų paskleidimas autogreideriu, užbaigiant išlyginti rankiniu būdu; – didesnių kaip 1 m² ploto išdaužų, kai 100 m² išdaužų plotas sudaro daugiau kaip 20%, sutankinimas autogreiderio važiavimais; mažesnės išdaužos užlyginamos rankiniu būdu ir užtaisytas plotas sutankinamas rankiniu būdu (vibroplokštėmis). Tankinant sausas medžiagas reikia laistyti vandeniu 1 l/m² kiekvienam storio centimetrui. Mato vienetas – 100 m².

	<i>PASTABA. Kai išdaužti dugnas siekia smėlio pasluoksni, reikia jį pakeisti, tačiau tai didesnės apimties taisymo darbai, kuriems galioja darbų technologijos reikalavimai pagal statybos rekomendacijas R 34-01* „Automobilių kelių pagrindai“, patvirtintas LAKD generalinio direktoriaus 2002 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. 9 (Informaciniai pranešimai, 2002, Nr. 18), ir Automobilių kelių dangos konstrukcijos sluoksnių bei rišiklių įrengimo taisyklės IT SBR 07, patvirtintas LAKD generalinio direktoriaus 2007 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. V-17 (Žin., 2007, Nr. 16-621).</i>
2.2.3. Bangų ir provėžų ištaisymas	2.2.3-1. Darbo procesas, ištaisant bangas ir provėžas: – autogreideriu nuskusti bangas (pravažiuojant du kartus viena vieta); – perstumti ir išlyginti išpurentų medžiagų volelį, užpilant provėžas (pravažiuojant vieną kartą viena vieta). Mato vienetas – 1000 m². 2.2.3-2. Darbo procesas, ištaisant mikrobangas ir negilias provėžas: – dangos profiliavimas, nuskutinant autogreideriu mikrobangas (iki 7 cm aukščio) ir užpilant provėžas bei įdubas (iki 7 cm gylio) (pravažiuojant vieną kartą viena vieta). Mato vienetas – 100 m². <i>PASTABA. Darbus geriausiai atlikti ilgesniais kaip 1000 m darbo barais ir esant optimaliojo drėgnio dangai, priešingu atveju reikia laistyti 1 l/m² kiekvienam storio centimetru.</i>

6 lentelės tęsinys

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.2.4. Skersinių nuolydžių ištaisymas	2.2.4-1. Darbo procesas: – dangos valymas (taikomas 2.2.1-1 darbo procesas) tuose ruožuose, kuriuose nuolydžiai neatitinka nurodytų pagal priežiūros lygių; – reikiamų frakcijų žvyro mineralinių medžiagų mišinių arba žvyro ir skaldos mišinio atvežimas bei išpylimas ten, kur nuolydžiai pasikeitę dėl dangos nusidėvėjimo; – mineralinių medžiagų paskleidimas autogreideriu arba greideriu, ištaisant nuolydžius. Ruožuose, kuriuose danga nenusidėvėjusi, ji atitinkamai perprofiluojama; – ištaisytų ruožų sutankinimas autogreiderio važiavimais (kai mineralinių medžiagų mišiniai yra sausi, reikia laistyti vandeniu 1 l/m² kiekvienam storio centimetru). Mato vienetas – 1000 m².
2.2.5. Įdubų ištaisymas	2.2.5-1. Darbo procesas, kai žvyro danga yra netekusi smulkiosios dalies arba kai sluoksnio storio nusidėvėjimas ne didesnis kaip 50 mm: – dangos valymas (taikomas 2.2.1-1 darbo procesas); – reikiamos frakcijos žvyro mineralinių medžiagų mišinio arba žvyro ir skaldos mišinio atvežimas bei išpylimas; – išlyginimas autogreideriu arba greideriu, pravažiuojant viena vieta du kartus; – sutankinimas autogreiderio arba greiderio važiavimais (jeigu mineralinių medžiagų mišiniai yra sausi, reikia laistyti vandeniu 1 l/m² kiekvienam storio centimetru). Mato vienetas – 1000 m². <i>PASTABA. Tankinant mechanizmo pravažiavimo vietos turi persidengti ne mažiau kaip 30 cm.</i>
2.2.6. Nusidėvėjusio sluoksnio atnaujinimas	2.2.6-1. Darbo procesas, kai dangos yra netekusios smulkiosios dalies arba kai sluoksnio nusidėvėjimas yra ne didesnis kaip 50 mm: – dangos valymas (taikomas 2.2.1-1 darbo procesas); – atsijų (10-30 mm storio sluoksniui) arba žvyro mineralinių medžiagų mišinio (nuo 30 mm iki 50 mm storio sluoksniui) atvežimas ir paskleidimas; – tankinimas pneumatiniu volu arba autogreiderio važiavimais, suformuojant iršamąjį sluoksnį, jeigu mineralinės medžiagos ir jų mišiniai yra sausi, palaistant vandeniu 1-2 l/m². Mato vienetas – 1000 m². <i>PASTABOS:</i>

	– pastorinant sluoksnį ne daugiau kaip 30 mm, mineralinėms medžiagoms paskleisti gali būti naudojami smėlio barstytuvai, storesniems sluoksniams įrengti – autogreideriai; – tankinant mechanizmo pravažiavimo vietos turi persidengti ne mažiau kaip 30-40 cm; – nuo 30 iki 50 mm storio sluoksniams naudojami nuo 0/11 iki 0/16 plačių frakcijų žvyro mineralinių medžiagų mišiniai. Darbo procesas, kai dangos yra nusidėvėjusios daugiau kaip 50 mm, tačiau ne daugiau kaip 30% sluoksnio storio: – dangos valymas (taikomas 2.2.1-1 darbo procesas); – reikiamų žvyro mineralinių medžiagų mišinių arba žvyro ir skaldos mišinio atvežimas, išpylimas; – paskleidimas autogreideriu arba buldozeriu; – tankinimas pneumatiniu volu arba autogreiderio važiuojamais, palaistant vandeniu 1 l/m² vienam storio centimetrui, jeigu mineralinės medžiagos ir jų mišiniai yra sausi. Mato vienetas – 100 m². PASTABOS: – jei danga buvo įrengta iš žvyro ir skaldos mišinio, paviršius užbarstomas atsijų ir skaldelės mišiniu 2/16 arba smulkiagrūdžiu 8/16 frakcijos žvyru ir sutankinamas; – tinkamų frakcijų žvyro mineralinių medžiagų mišiniai: 50 mm storio sluoksniui – 0/16 plačioji frakcija, 70 mm storio sluoksniui – 0/22 plačioji frakcija, 120 mm storio – 0/32 plačioji frakcija (pagal Automobilių kelių dangos konstrukcijos sluoksnių be rišiklių įrengimo taisyklės IT SBR 07, patvirtintas LAKD generalinio direktoriaus 2007 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. V-17 (Žin., 2007, Nr. 16-621).
--	--

6 lentelės tęsinys

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.2.7. <i>Silpnų vietų (iškylų) priežiūra</i>	2.2.7-1. Darbo procesas, įrengiant apsauginį sluoksnį: – važiuojamosios dalies užpylimas smėliu, smėlio ir žvyro mišiniu arba šlaku ir paskleidimas ne plonesniu kaip 15 cm sluoksniu; – šakų, žabinių arba specialių skydų iš medžio nuopjovų paklojimas ir užpylimas stambiagrūdžiu smėliu, smėlio ir žvyro mišiniu arba šlaku. Mato vienetas – 100 m ² .
	2.2.7-2. Darbo procesas, pašalinant apsauginį sluoksnį: – viršutinio sluoksnio (iki žabinių arba skydų) sustūmimas į krūvas; – šakų, žabinių arba skydų nuėmimas, pakrovimas ir išvežimas; – apatinio sluoksnio (iki dangos) sustūmimas į krūvas, išvežimas; – medžiagų likučių nuvalymas. Mato vienetas – 100 m ² .
2.2.8. <i>Dulkėjimo mažinimas</i>	2.2.8-1. Darbo procesas, išberiant sausą 77% koncentracijos druską (CaCl ₂): – ~ 4 cm storio žvyro dangos sluoksnio nupjovimas autogreideriu, sustumiant medžiagą į volelį dangos viduryje; – volelio paskleidimas tinkamu išberti druskai pločiu (iki 3 m); – druskos išberimas ir maišymas su žvyru, naudojant autogreiderį (važiuojant ne mažiau kaip du kartus viena vieta); – mišinio paskleidimas tolygiai autogreideriu; – įrengto sluoksnio sutankinimas prikabinamu volu (pravažiuojant viena vieta ne mažiau kaip keturis kartus), papildomas drėkinimas iki optimalaus drėgnio pasiekimo. Mato vienetas – 1000 m ² . PASTABOS: – prieš pradedant dulkėjimo mažinimo darbo procesą, danga turi būti sutvarkyta, išlygintos bangos, provėžos, išdaužos, sutvarkyti skersiniai nuolydžiai; – naudojant 94% koncentracijos druską, norma mažinama 1,6 karto; – antrą kartą įterpiant druską norma mažinama 2 kartus;

	— <i>dulkėjimo mažinimo darbai turi būti atliekami, laikantis metodinių nurodymų „Kelių su žvyro dangą dulkėjimo mažinimas“</i>, patvirtintų LAKD generalinio direktoriaus 2004 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-303 (Žin., 2004, Nr. 185-6885).
2.2.8-2.	Darbo procesas, du kartus palaistant dangą druskos (CaCl_2) tirpalu: – žvyro dangos paruošimas (taikomas 2.2.8-1 darbo procesas ir pastaba); – druskos tirpalo (ne mažesnės kaip 30% koncentracijos), naudojant barstytuvą, išpylimas per du kartus (pusė kiekio važiuojant pirmyn, kita pusė kiekio važiuojant atgal); – sumaišymas su žvyru, naudojant autogreiderį, frežą ir pan., paskleidimas ir sutankinimas prikabinamu volu. Mato vienetas – 1000 m².
2.2.8-3.	<i>PASTABA. Naudojama 77% koncentracijos druska (CaCl_2).</i> Darbo procesas, išpilant bituminę emulsiją: – žvyro dangos paruošimas (taikomas 2.2.8-1 darbo procesas ir pastabos pirmoji dalis); – bituminės emulsijos išpylimas (pirmą kartą- 2 l/m²) autogudronatoriumi; – sumaišymas su žvyru, naudojant autogreiderį, frežą ir pan., paskleidimas ir sutankinimas prikabinamu volu. Mato vienetas – 100 m². <i>PASTABOS:</i> – <i>naudojamos vidutiniu greičiu arba lėtai susiskaidančios katijoninės bituminės emulsijos (EKV 65, EKV 60 arba EKL 65, EKL 60);</i> – <i>gali būti naudojamas kalcio lignosulfonato tirpalas. Tiek bituminių emulsijų, tiek kalcio lignosulfonato tirpalo sunaudojimo normas taikyti pagal metodinius nurodymus, nurodytus 2.2.8-1 darbo proceso pastabose.</i>
2.2.9. Priežiūra žiemą	Paruošiamieji darbai atitinka 5 lentelėje aprašytuosius asfalto ir betono dangoms. <i>PASTABA. Žvyro, žvyro ir skaldos dangos barstomos tik frikcinėmis medžiagomis, druskų ir frikcinį medžiagų mišiniai – nenaudojami.</i>

6 lentelės tęsinys

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.2.9. tęsinys	2.2.9-1. Darbo procesas, pradėjus snigti: – pirmojo automobilinio plūginio sniego valytuvo darbo važiavimai, pradedant nuo dangos ašies pagal eismo kryptį; greitis 30–40 km/val, (pirmaisiais važiavimais tokiu greičiu sniegas nubloškiamas kuo toliau); valymo plotis priklauso nuo automobilio techninių parametrų ir gali būti 2,5–3,0 m, o valytuvų su papildomu šoniniu sparnu – 4,0–4,5 m; – antrojo automobilinio plūginio sniego valytuvo darbo važiavimai 15–20 m atstumu, perdengiant prieš tai važiavusiojo pėdsaką 0,7 m, nuolat stumiant sniegą prie sankasos briaunos (klasikinė valymo schema). Mato vienetas – 1000 m². <i>PASTABA. Pučiant stipriam šoniniam vėjui, sniego pašalinimo kryptis turi sutapti su vėjo kryptimi, t. y. sniegas stumiamas į vieną kelio pusę.</i> 2.2.9-2. Darbo procesas ilgai ir intensyviai sningant: – nepertraukiamas valymas automobiliniais plūginiais sniego valytuvais (greitis šiuo atveju 40 km/val.); – sniego volų šalinimas, papildant mechanizmų grandį autogreideriais ir rotoriniais sniego valytuvais; – sniego volo sustūmimas prie dangos briaunos autogreideriu (greitis 4,5–5,0 km/val.), paruošiant darbų frontą rotoriniam sniego valytuvui arba nustumiant sniego volą už sankasos briaunos, jei nebus naudojamas rotorinis valytuvas; – sniego volo šalinimas rotoriniu sniego valytuvu, paskleidžiant sniegą vienodu sluoksniu zonoje, esančioje už kelio briaunos iki 20–25 m. Mato vienetai: 1000 m², km mechanizmo pravažiavimo. <i>Taikoma 2.1.13-2 darbo proceso pastaba.</i> 2.2.9-3. Darbo procesas, valant užpustytus ruožus buldozeriu: – sniego stūmimas „eglutės“ būdu (stūmimas smailiu kampu kelio ašiai) į šoną už kelio briaunos;

	– prispausto sniego sluoksnio (po buldozerio darbo) sumažinimas iki 20 mm (pagal I priežiūros lygį), 40 mm (pagal II priežiūros lygį), naudojant autogreiderį (III priežiūros lygyje ši darbo proceso dalis gali būti neatliekama). Mato vienetai: 100 m³, km mechanizmo pravažiavimo.
2.2.9-4.	Darbo procesas, nustojus snigti: – frikcinių medžiagų paskleidimas barstytuvais, skleidimo plotis – 5 m, išbėrimo norma (1000 m²): – kai eismas neintensyvus – nuo 0,2 iki 0,3 m³ – kai eismas intensyvus – nuo 0,3 iki 0,5 m³. Mato vienetas – 1000 m². PASTABOS: – naudojant pritaikytus barstymui kitus mechanizmus arba prikabinamus barstytuvus, kurie frikcines medžiagas gali skleisti mažesniu kaip 5 m pločiu, atitinkamai parenkama daugiau barstytuvų; – rajoninių kelių dangos pagal III priežiūros lygį barstomos, atlikus darbus krašto keliuose (PN-05, 7 lentelė).
2.2.9-5.	Darbo procesas, pašalinant likusius sniego volus: – sniego volo pašalinimas nuo kelio briaunos (taikomas 2.2.9-2 darbo procesas). Mato vienetai: 1000 m², km mechanizmo pravažiavimo. PASTABA. III priežiūros lygyje sniego volai gali būti paliekami (PN-05, 7 lentelė).
2.2.9-6.	Darbo procesas, įrengiant sniego tranšėjas (tranšėjos rengiamos, kai sniego danga storesnė kaip 50 cm): – taikomas 2.1.13-6 darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.
2.2.9-7.	Darbo procesas, įrengiant sniego volus, kai sniego danga plonesnė kaip 50 cm: – taikomas 2.1.13-7 darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.

6 lentelės pabaiga

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.2.9 tęsinys	2.2.9-8. Darbo procesas, išvalant sniego tranšėjas: – taikomas 2.1.13-8 darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.
	2.2.9-9. Darbo procesas, mažinant slidumą (lijundra arba plikledis): – slidumo mažinimo požįriu pirmaeilių ruožų nustatymas; – mechanizuotas barstymas frikcinėmis medžiagomis (žr. 2.2.9-4 darbo procesą); – rankinis barstymas iš smėlio krūvelių, išpilstytų pirmaeiliuose slidumo mažinimo ruožuose (pvz., autotransporto dažno stabdymo ruožuose, nuokalnėse ir pan.). Mato vienetai: 1000 m², km mechanizmo pravažiavimo. PASTABA. III priežiūros lygyje, ypač didelio slidumo atveju, barstomos tik saugiam eismui pavojingos vietos (PN-05, 7 lentelė).
	2.2.9-10. Darbo procesas, paširkštinant apledėjusias dangas: – taikomas 2.1.13-3 darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.

2.3. Grindiniai

7 lentelė

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
2.3.1. Valymas	2.3.1-1. Darbo procesas, valant mechanizuotai: – taikomas 2.1.1-1 darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.
	2.3.1-2. Darbo procesas, valant rankiniu būdu (valomi nedideli, tačiau labai užteršti plotai): – prilipusio purvo, organinių trąšų nugrandymas; – nugrandytų plotų šlavimas; – birių medžiagų, o rudenį ir lapų, sušlavimas į krūveles, susėmimas į talpas ir pašalinimas.

		Mato vienetas – 100 m ² .
2.3.2. Išdaužų užtaisymas	2.3.2-1.	Darbo procesas: – dulkių, purvo pašalinimas, jei yra, vandens nuleidimas; – išdaužų kraštų nuardymas laužtuvu, paliekant taisyklingus kraštus; – netinkamų lauko akmenų pašalinimas; – pagrindo išlyginimas duobės plote, sutankinimas, jei reikia, papildant trūkstamą kiekį medžiagų arba pakeičiant užterštas pagrindo medžiagas (smėlį, smulkų žvyrą, skaldele) arba sulaužytą pagrindą iš betono; – duobių ploto grindimas ant paruošto iš atitinkamų medžiagų pagrindo, naudojant tos pačios rūšies, iš kurios įrengtas visas grindinys, medžiagas; – siūlių užpildymas skaldele, cementiniu skiediniu arba bitumine mastika; – sutankinimas (mažuose plotuose – vibracinėmis plokštėmis; didesniuose – lengvaisiais plentvoliais). Mato vienetas – 100 m². <i>PASTABA. Eismų galima paleisti po 7-10 dienų jei siūlės užpildomos cementiniu skiediniu, o užpildžius bitumine mastika -po 4-6 valandų.</i>
	2.3.2-2.	Darbo procesas: – dulkių, purvo nuvalymas rankiniu būdu; – išdaužų kraštų išlyginimas, nuardant rankiniu būdu; – pagrindo išlyginimas taisomame plote, pridodant naujų medžiagų; – grindimas betoninėmis trinkelėmis, užpildant siūles cementiniu skiediniu; – sutankinimas (mažuose plotuose – vibracinėmis plokštėmis; didesniuose – lengvaisiais plentvoliais). Mato vienetas – 100 m². <i>PASTABA. Siūlės tarp akmenų tašelių turi būti ne platesnės kaip 1 cm, gretimose eilėse tašelių siūlės turi būti perkeičiamos tarpusavyje ne mažiau kaip trečdaliu tašelių ilgio, grindinių iš įvairių blokelių siūlės turi būti ne platesnės kaip 2–4 mm.</i>

7 lentelės pabaiga

		DARBAI
Pavadinimas		Aprašymas
2.3.3. Bangų, provėžų, įdubų ištaisymas	2.3.3-1	Darbo procesas: – dulkių, purvo pašalinimas; – deformuoto ploto paženklinimas stačiakampėmis figūromis ir išardymas; – išardytos medžiagos rūšiavimas, netinkamos pakeitimas nauja tokios pat rūšies medžiaga, t. y. lauko akmenimis, betono trinkelėmis; – pagrindo išlyginimas, jei reikia, pridodant naujų medžiagų, sutankinimas; – grindinio atnaujinimas išardytame plote; – siūlių užpildymas skaldele, cementiniu skiediniu arba bitumo mastika; – sutankinimas (mažuose plotuose – vibracinėmis plokštėmis; didesniuose – lengvaisiais plentvoliais). Mato vienetas – 100 m². <i>PASTABA. Eismų galima paleisti po 7-10 dienų jei siūlės užpildomos cementiniu skiediniu, o užpildžius bitumo mastika -po 4-6 valandų.</i>
	2.3.3-2	Darbo procesas: – deformuotų plotų paženklinimas stačiakampėmis figūromis ir ardymas mechanizuotu būdu; – išardytų trinkelų rūšiavimas, netinkamų pakeitimas naujomis; – pagrindo išlyginimas, pridodant naujų medžiagų; – taisomo ploto išgrindimas betoninėmis trinkelėmis, užpildant siūles cemento skiediniu; – sutankinimas (mažuose plotuose – vibracinėmis plokštėmis; didesniuose – lengvaisiais plentvoliais). Mato vienetas – 100 m².
2.3.4. Priežiūra žiemą	2.3.4-1	Pasiruošimas grindinių priežiūrai žiemą atitinka 5 lentelės 2.1.13 pozicijos nurodymus. Darbo procesas, pradėjus snigti:

	– kai valymo plotis 15 m (miesto sąlygomis) – du automobiliniai plūginiai sniego valytuvai, barstytuvas; – kai valymo plotis 7,5 m (užmiestyje) – automobilinis plūginis sniego valytuvai; barstytuvas; – taikomas 2.1.13-1 darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.
2.3.4-2	Darbo procesas ilgai ir intensyviai sningant: – taikomas 2.1.13-2 darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.
2.3.4-3	Darbo procesas nustojus snigti, pašalinant sutankinto sniego sluoksnį: – taikomas 2.1.13-3 darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.
2.3.4-4	Darbo procesas, pašalinant likusius sniego volus sniego valytuvu-krautuvu ir išvežant savivarčiais: – sniego (sustumto į volus) pakrovimas į savivarčius ir išvežimas. Mato vienetas – km mechanizmo pravažiavimo.
2.3.4-5	Darbo procesas, mažinant slidumą (lijundra arba plikledis): – taikomas 2.1.13-9 darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.

3. KELKRAŠČIŲ PRIEŽIŪROS DARBAI

3.1. Kelkraščiai iš asfalto

8 lentelė

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
3.1.1. Valymas	3.1.1-1. Darbo procesas, valant kelkraščius mechanizuotu būdu: – mechaninės šluotos darbiniai važiavimai, perdengiant vienas kitą 0,25-0,5 m, greitis 10 km/val.; – šlavimo-šiukšlių surinkimo mašinos darbiniai važiavimai prie autobusų sustojimo aikštelių peronų bordiūrų. Mato vienetas – 100 m ² . 3.1.1-2. Darbo procesas, valant kelkraščius rankiniu būdu: – taikomas 2.1.1-2 darbo procesas, nurodytas 5 lentelėje.
3.1.2. Išdaužų užtaisymas	Darbų procesai atitinka 5 lentelės 2.1.2 pozicijoje nurodytus darbų procesus.
3.1.3. Plyšių užtaisymas	Darbų procesai atitinka 5 lentelės 2.1.3 pozicijoje nurodytus darbų procesus.
3.1.4. Bangų, slinkčių ir provėžų ištaisymas	Darbų procesai atitinka 5 lentelės 2.1.7 pozicijoje nurodytus darbų procesus.
3.1.5. Lukštenimosi paviršių sutvirtinimas	Darbų procesai atitinka 5 lentelės 2.1.8 pozicijoje nurodytus darbų procesus.
3.1.6. Šiurkštumo atkūrimas ir bitumo dėmių pašalinimas	Darbų procesai atitinka 5 lentelės 2.1.10 pozicijoje nurodytus darbų procesus.
3.1.7. Ruožų su išskylom iš priežiūra, įdubų ir nelygumų ištaisymas	3.1.7-1. Darbo procesas, prižiūrint ruožus su išskylomis: – kelio ženklų, draudžiančių polaidžio metu autotransporto eismą, kelkraščių, pastatymas; – apsauginio sluoksnio likučių (po kelio dangos užpylimo) pašalinimas, praėjus polaidžiui ir išdžiūvus sankasai; – kelkraščio dangos nušlavimas ir kelio ženklų nuėmimas; – atsiradusių defektų ištaisymas, taikant 2.1.2-1, 2.1.2-2, 2.1.2-4 ir nuo 2.1.6-1 iki 2.1.6-3 darbo procesus, nurodytus 5 lentelėje. Mato vienetai: 100 m ² , 100 m. <i>P A S T A B A . III priežiūros lygyje darbai gali būti neatliekami (PN-05, 9 lentelė).</i> 3.1.7-2. Darbo procesas, ištaisant įdubas: – taisomo ruožo ribų nužymėjimas; – taisomo ruožo pradžioje ir pabaigoje ne siauresnių kaip 0,5 m pločio ir gilesnių kaip 3,0 cm skersinių juostų iškirtimas kelkraščio dangoje; – dangos valymas, pagruntavimas skystu bitumu, emulsijomis; – medinių tašelių kelkraščio išoriniame krašte įtvirtinimas; – asfaltbetonio mišinio išpylimas ir paskleidimas rankiniu būdu (sluoksnio storis ne didesnis kaip 5,0 cm); – sutankinimas vidutiniais plentvoliais;

		– medinių tašelių išėmimas ir likusio tarpo užpildymas žvyru. Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B O S :</i> – esant storesniam kaip 5,0 cm sluoksniui, klojami du sluoksniai; – III priežiūros lygyje įdubos gali būti neištaisomos (PN-05, 9 lentelė).
3.1.8. Išorinio krašto atnaujinimas	3.1.8-1.	Darbo procesas, atnaujinant nutrupėjusį išorinį kelkraščio kraštą: – taikomi 2.1.2-1 iki 2.1.2-5 darbo procesai, nurodyti 5 lentelėje, tačiau visais atvejais išoriniame krašte turi būti įtvirtinamas medinis tašelis, kuris, sutankinus asfaltbetonio mišinį, išimamas, o likęs tarpas užpildomas mineralinėmis medžiagomis.
3.1.9. Priežiūra žiemą	3.1.9-1.	Darbo procesas: – laikinų gairių pastatymas kelkraščio išorinėje pusėje; – sniego volų pašalinimas (taikomos 2.1.13-2 darbų proceso, nurodyto 5 lentelėje, atitinkamos pozicijos). Mato vienetai: 100 vnt., km mechanizmo pravažiavimo. <i>P A S T A B A . III priežiūros lygyje gairės kelkraščio išorėje gali būti nestatomos, sniego volai gali būti paliekami, pašalinami tik prieš polaidį (PN-05, 9 lentelė).</i>

3.2. Kelkraščiai iš biriųjų mineralinių medžiagų

9 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
3.2.1. Valymas	3.2.1-1.	Darbo procesas: – taikomas 2.2.1-1 darbo procesas, nurodytas 6 lentelėje.
3.2.2. Išdaužų, bangų, provėžų ir išplovų ištaisymas	3.2.2-1.	Darbo procesas, užtaisant ne gilesnes kaip 100 mm išdaužas/išplovas, kai kelkraštis yra nenusidėvėjęs: – vandens nuleidimas, jei jis susikaupęs, kelkraščio valymas (taikomas 2.2.1-1 darbo procesas, nurodytas 6 lentelėje); – dangos paviršiaus išdaužų/išplovų plote išpurenimas 3–5 cm gyliu; – išdaužų užtaisymas, profiliuojant kelkraštį auto greideriu; – užtaisytų ruožų sutankinimas autogreiderio važiavimais. Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . Užtaisant išdaužas/išplovas, provėžas, ištaisant bangas, medžiagos turi būti optimaliojo drėgnio. Jei jos yra sausos, reikia laistyti 1 l/m² kiekvienam storio centimetrai.</i>
	3.2.2-2.	Darbo procesas, kai išdaužos/išplovos yra gilesnės kaip 100 mm, tačiau jų dugnas nesiekia smėlio sluoksnio: – vandens nuleidimas, jei jis susikaupęs, kelkraščio valymas (taikomas 2.2.1-1 darbo procesas, nurodytas 6 lentelėje); – išdaužų/išplovų kraštų supurenimas (sušiurkštinimas); – reikiamos granulometrinės sudėties žvyro arba reikiamų frakcijų skaldos išpylimas; – medžiagų paskleidimas auto greideriu, užbaigiant taisyti rankiniu būdu; – išdaužų, kai jų plotai didesni kaip 1 m², o suminis plotas viename šimte kv. metrų sudaro daugiau kaip 20 m², tankinimas pneumatiniiais volais arba autogreiderio važiavimais, priešingu atveju – tankinimas rankiniais plūktuvais (tankinant sausas medžiagas, reikia laistyti vandeniu 1 l/m² kiekvienam storio centimetrai). Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . Naudojamos mineralinės medžiagos turi atitikti Automobilių kelių mineralinių medžiagų mišinių, naudojamų sluoksniams be rišiklių, techninių reikalavimų aprašą TRA SBR 07, patvirtintą IAKD generalinio direktoriaus 2007 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. V-17 (Žin., 2007, Nr. 16-621).</i>
	3.2.2-3.	Darbo procesas, ištaisant bangas, provėžas: – kelkraščio valymas (taikomas 2.2.1-1 darbo procesas, nurodytas 6 lentelėje); – paviršiaus išpurenimas 3–5 cm gyliu; – bangų ir provėžų išlyginimas, profiliuojant autogreideriu; – sutankinimas autogreiderio važiavimais. Mato vienetas – 1000 m². <i>PASTABA. Darbus geriausiai atlikti, kai danga yra optimaliojo drėgnio, priešingu atveju reikia palaistyti 1 l/m kiekvienam storio centimetrai.</i>

3.2.3. Skersinių nuolydžių atkūrimas	3.2.3-1. Darbo procesas: – ruožų, kuriuose nuolydziai neatitinka reikalavimų, nužymėjimas; – šiukšlių, akmenų, stambesnių kaip 50 mm skersmens, nurinkimas, purvo pašalinimas; – kelkraščio profiliavimas, ištaisant skersinius nuolydžius; – sutankinimas autogreiderio važiavimais. Mato vienetas – 100 m². 3.2.3-2. Darbo procesas: – šiukšlių, stambesnių kaip 50 mm skersmens akmenų nurinkimas, purvo pašalinimas; – atitinkamų frakcijų žvyro mineralinių medžiagų mišinių arba skaldos atvežimas, išpilstymas iš automobilių, paskleidimas; – kelkraščio sutankinimas vibracinėmis plokštėmis arba autogreiderio važiavimais. Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . Naudojamos mineralinės medžiagos turi atitikti Automobilių kelių mineralinių medžiagų mišinių, naudojamų sluoksniams be rišiklių, techninių reikalavimų aprašą TRA SBR 07, patvirtintą LAKD generalinio direktoriaus 2007 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. V-17 (Žin., 2007, Nr. 16-621).</i>
3.2.4. Įdubų, ruožų su iškydomis priežiūra	3.2.4-1. Darbo procesas: – kelkraščio valymas (taikomas 2.2.1-1 darbo procesas, nurodytas 6 lentelėje); – žvyro dangos išpurenimas iki 3–5 cm gylio ne siauresnėmis kaip 0,5 m pločio juostomis kelkraščio įdubos pradžioje ir pabaigoje; – atitinkamų frakcijų žvyro mineralinių medžiagų mišinių arba skaldos atvežimas ir išpylimas; – išlyginimas auto greideriu; – tankinimas vibracinėmis plokštėmis arba autogreiderio važiavimais (jeigu žvyro medžiagos yra sausos, laistyti 1 l/m² kiekvienam storio centimetru). Mato vienetai: 100 m², m³. 3.2.4-2. Darbo procesas, išpjaunant atvirus drenazo griovelius: – vietų drenazo grioveliams nužymėjimas, išdėstant juos kelkraščiuose šachmatine tvarka kas 4 metrai; – išpjovimas, naudojant specialiąsias mašinas, buldozerius, arba iškasimas rankiniu būdu (griovelių plotis 0,25–0,5 m, ilgis apie 2,5 m, nuolydis nuo 40 iki 50 % šlaito link, o įkalnėse ir nuokalnėse griovelių rekomenduojama rengti 10°–20° kampu nuo statmens kelio ašiai išilginio nuolydžio kryptimi; griovelių gylis turi siekti apsauginio šalčiui atsparaus sluoksnio apačią); – papildomų kelio ženklų pastatymas ties grioveliais. Mato vienetas – m³. 3.2.4-3. Darbo procesas, sutvarkant drenazo griovelius: – reikalingų mineralinių medžiagų atvežimas ir išpilstymas; – apsauginio šalčiui atsparaus žvyro arba skaldos sluoksnio atnaujinimas eilės tvarka, sutankinant kiekvieną sluoksnį rankiniais plūktuvais, – medžiagų likučių pašalinimas, sustumiant į krūvas, pakraunant į autotransporto priemones; – papildomų kelio ženklų nuėmimas. Mato vienetas – m³.
3.2.5. Nusidėvėjusio sluoksnio atnaujinimas	3.2.5-1. Darbo procesas, kai kelkraščio danga yra nusidėvėjusi daugiau kaip 20% ir neturi reikiamo skeletingumo: – purvo pašalinimas, stambesnių kaip 50 mm skersmens akmenų nurinkimas; – reikiamų frakcijų žvyro mineralinių medžiagų mišinių arba atitinkamų frakcijų skaldos atvežimas ir išpylimas; – paskleidimas auto greideriu; – užterštos važiuojamosios dalies dangos iš asfalto nušlavimas mechanine šluota; – sutankinimas vibracinėmis plokštėmis arba autogreiderio važiavimais, jei reikia – palaistant vandeniu (1 l/m² kiekvienam storio centimetru). Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . I priežiūros lygyje taisoma daugiau kaip 20% nusidėvėjusi kelkraščio danga, II priežiūros lygyje – 30%, III priežiūros lygyje – 50% (PN-05, 10 lentelė).</i>
3.2.6. Sujungimo su asfalto danga priežiūra	3.2.6-1. Darbo procesas, ištaisant sujungimą su asfalto danga, kai kelkraštis yra nenusidėvėjęs, tik deformuotas sujungimo zonoje: – purvo, šiukšlių, stambesnių kaip 50 mm skersmens akmenų pašalinimas;

		– kelkraščio profiliavimas autogreideriu, nuimant paaukštėjusią dalį ir užpilant įdubas prie sujungimo su asfalto danga; – sutankinimas autogreiderio važiavimais; – užterštos asfalto dangos nušlavimas. Mato vienetas – km mechanizmo pravažiavimo. 3.2.6-2. Darbo procesas, ištaisant sujungimą su asfalto danga, kai prie važiuojamosios dalies briaunos susidaręs paaukštėjimas: – purvo, šiukšlių, stambesnių kaip 50 mm skersmens akmenų pašalinimas; – sujungime su danga susidariusio volelio iš užterštų mineralinių medžiagų nuskutimas, sustūmimas į krūveles, pakrovimas į autotransporto priemonės ir išvežimas; – užterštos asfalto dangos nušlavimas. Mato vienetai: 100 m², m³.
3.2.7. Išorinių kraštų (sankasos briaunų) sutvarkymas	3.2.7-1.	Darbo procesas, esant gilesnėms kaip 10 cm išplovoms, didesniems kaip 3 cm paaukštėjimams išorinėse briaunose: – purvo pašalinimas, stambesnių kaip 50 mm skersmens akmenų nurinkimas; – išplovų užtaisymas rankiniu būdu, panaudojant esamas kelkraščio medžiagas; – sutankinimas rankiniais plūktuvais; – paaukštėjusio kelkraščio išlyginimas, nukasant mechanizuotu būdu, mineralinių medžiagų paskleidimas kelkraštyje, o jeigu paaukštėjimą sudaro augalinis gruntas – šlaituose. Mato vienetas – 100 m², m³. P A S T A B O S : – I priežiūros lygyje netaisomi mažesni kaip 3,0 cm, II priežiūros lygyje – 5,0 cm, III priežiūros lygyje – 7,0 cm paaukštėjimai (PN-05, 10 lentelė); – jeigu išplovos nuolat kartojasi tose pačiose kelkraščio vietose, tuomet sutvarkius šias išplovas reikia įrengti vandens nuleidimo latakus, panaudojant asfaltbetoni, surenkamo gelžbetonio elementus.
	3.2.7-2.	Darbo procesas, esant abiejų kelkraščių pločio sumažėjimui daugiau kaip 30 cm, kai važiuojamosios dalies danga iš žvyro arba žvyro ir skaldos, skaldos: – purvo, susimaišiusių su juo mineralinių medžiagų nuskutimas autogreideriu, sustumiant į volelį; – pakrovimas ekskavatoriumi į autotransporto priemonę ir išvežimas; – sankasos grunto atnaujinimas, užpilant tokios pat rūšies gruntą; – sutankinimas rankiniu plūktuvu; – apsauginio šalčiui atsparaus sluoksnio atnaujinimas, atvežant ir užpilant tokio pat laidumo vandeniui mineralines medžiagas; – sutankinimas rankiniu plūktuvu; – reikiamų mineralinių medžiagų atvežimas; – žvyro arba skaldos užpylimas, paskleidimas mechanizuotai ir sutankinimas. Mato vienetai: 100 m², m³. PASTABA. I priežiūros lygyje neištaisomi mažesni kaip 30 cm, II priežiūros lygyje – 50 cm, III priežiūros lygyje – 100 cm susiaurėjimai (PN-05, 10 lentelė).
	3.2.7-3.	Darbo procesas, atstatant kelkraščio išorinę briauną žvyrkelių kokybės gerinimo įrenginiu: – nelygumų kelkraščio briaunoje nupjovimas autogreideriu; – sudaryto volelio permaišymas, išsijojant ir išberiant ant kelkraščio tik mineralinę medžiagą, o velėną ir akmenis surenkant į specialią talpą; – išpuntos velėnos ir stambių akmenų pakrovimas į transporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – km įrenginio pravažiavimo.
	3.2.7-4.	Darbo procesas, sutvarkant daugiau kaip 30 cm išplatėjusius kelkraščius: – išplatėjusio kelkraščio sutvarkymas, grunto pertekliaus nukasimas ekskavatoriumi, pakraunant į autotransporto priemonę ir išvežant; – briaunos atstatymas rankiniu būdu pagal valą; – šlaito lyginimas, padarant jį nuožulnesnį; – užsėjimas žole. Mato vienetai: 100 m², 100 m³. PASTABA. I priežiūros lygyje neištaisomi mažesni kaip 30 cm, II priežiūros lygyje – 50 cm, III priežiūros lygyje – 100 cm kelkraščių išplatėjimai (PN-05, 10 lentelė).
	3.2.8. Priežiūra žiemą	3.2.8-1. Darbo procesas: – laikinų gairių pastatymas kelkraščio išorinėje pusėje;

	– sniego volų pašalinimas (taikomos 2.1.13-2 darbo proceso, nurodyto 5 lentelėje, atitinkamos pozicijos). Mato vienetai: 100 vnt., km mechanizmo pravažiavimo. <i>PASTABA. III priežiūros lygyje gairės kelkraščio išorėje nestatomos, sniego volai paliekami, pašalinami tik prieš polaidį (taikoma PN-05, 9 lentelė).</i>
--	--

4. VANDENS NULEIDIMO ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪROS DARBAI

4.1. Pralaidos

10 lentelė

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
4.1.1. Snašų pašalinimas	4.1.1-1. Darbo procesas: – stambesnių atsitiktinių daiktų surinkimas ir išnešimas; – pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas; – dumblo, smėlio snašų pašalinimas: rankiniu būdu, iškasant kastuvais (kai pralaidos skersmuo 1 m ir daugiau) ar grandikliais (kai pralaidos skersmuo mažesnis kaip 1 m), mechanizuotu būdu, išplaunant hidromonitoriais, suspausto oro srove arba abiem būdais; – snašų paskleidimas šalikelėje, kai snašų kiekiai nedideli (iki 0,5 m³); – snašų pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas, kai snašų kiekiai didesni kaip 0,5 m³. Mato vienetas – viena pralaida.
	4.1.1-2. Darbo procesas, kai pralaida yra užtvindyta: – dangos išardymas; – pagrindo išardymas; – grunto iškasimas iki reikiamo gylio, pradedant nuo priešingos kelio pusės vandens susikaupimo atžvilgiu; – laikinų metalinių arba asbestcementinių pralaidų iki 0,5 m skersmens sudėjimas; – pralaidos užpylimas ne storesniais kaip 30 cm sluoksniais, juos sutankinant; – pagrindo ir dangos atkūrimas; – vandens paleidimas laikina pralaida. Mato vienetas – viena pralaida.
4.1.2. Tuštumų virš žiedų užpildymas	4.1.2-1. Darbo procesas, užpildant tuštumas iš vidaus, kai pralaidos skersmuo 1 m ir didesnis, o pylimo aukštis virš pralaidos didesnis kaip 2,0 m: – inektorių pastatymas į plyšius tarp žiedų; – tuštumų užpildymas smėliu arba smėlio ir cemento mišiniu, panaudojant siurblius; – sandūrų tarp žiedų užtaisymas (taikomas 4.1.3-1 darbo procesas). Mato vienetas – m. <i>P A S T A B A . III priežiūros lygyje darbai gali būti neatliekami (PN-05, 11 lentelė).</i>
	4.1.2-2. Darbo procesas, pragrežiant sankasą, kai pylimo aukštis virš pralaidos ne didesnis kaip 2,0 m: – sandūrų tarp žiedų užtaisymas iš vidaus (taikomas 4.1.3-1 darbo procesas); – gręžinių išgręžimas sankasoje virš tuštumų mechanizuotu arba rankiniu būdu; – inektorių pastatymas gręžiniuose; – tuštumų užpildymas smėliu arba smėlio ir cemento mišiniu, panaudojant siurblius; – gręžinių užtaisymas, atkuriant kelyje esamą dangą. Mato vienetas – m. <i>P A S T A B A . III priežiūros lygyje darbai gali būti neatliekami (PN-05, 10 lentelė).</i>
4.1.3. Pažeistų sandūrų sutvarkymas	4.1.3-1. Darbo procesas: – iš pralaidų vidinės pusės sandūrų užpildymas dervuotomis pakulomis; – užtepimas cementiniu skiediniu; – atliekų pašalinimas. Mato vienetas – m. <i>P A S T A B O S :</i> – atsiradus defektams dėl kai kurių žiedų sėdimo arba pasislinkimo, užtaisius sandūras, pralaidos latakas išlyginamas betono skiediniu;

		– nurodytu būdu sandūros tvarkomos, kai pralaidos skersmuo 1 m ir didesnis.
4.1.4. Pakrypusių antgalių ir pasislinkusių žiedų atstatymas	4.1.4-1. Darbo procesas, ištaisant pakrypusius antgalius: – sutvirtinimų iš betoninių plytelių nuardymas; – pakrypusio antgalio elementų (sparnų, portalinio bloko) atkasimas, naudojant mechanizmus arba rankiniu būdu; – pakrypusio antgalio elementų iškėlimas; – elementų pagrindo sutvirtinimas; – elementų atstatymas į reikiamą padėtį, naudojant mechanizmus; – elementų sandūrų (žiedų bei portalinio bloko ir sparnų, blokų sandūros su antgalio latakų) užpildymas bitumine mastika, cementiniu skiediniu, betono mišiniu; – užpylimas gruntu ne storesniais kaip 30 cm sluoksniais, juos sutankinant; – šlaitų atstatymas; – nuardytų sutvirtinimų atstatymas (taikomi 4.2.3 pozicijoje nurodyti darbo procesai); – susidariusių atliekų surinkimas, pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas. Mato vienetas – vienas antgalis. 4.1.4-2. Darbo procesas, ištaisant žiedų pasislinkimus, nusėdimus: – paviršiaus valymas (gali būti paširkštinamas); – sandūrų užtaisymas (taikomas 4.1.3-1 darbo procesas); – paviršiaus užtepimas cementiniu skiediniu; – betono sluoksnio užklojimas, išlyginant nusėdimus tarp žiedų; – užglaiستymas. Mato vienetas – vienas žiedas.	
4.1.5. Išsilukštenusio, nutrupėjusio paviršiaus ir įtrūkių užtaisymas	4.1.5-1. Darbo procesas, užtaisant išsilukštenusį, nutrupėjusį betono paviršių: – suirusio arba silpno betono pašalinimas metaliniais šepčiais, kirstukais arba pneumatiniiais įrankiais; – dulkių nuvalymas nuo paruoštų vietų; – paruoštų paviršių sudrėkinimas; – paviršių padengimas cementiniu skiediniu arba cementiniais klijais; – naujo betono sluoksnio įrengimas. Mato vienetas – 10 m². P A S T A B O S : – II priežiūros lygyje ne gilesni kaip 20 mm ištrupėjimai, ne daugiau kaip 15 mm kraštų nuslinkimai gali būti neužtaisomi (PN-05, 11 lentelė); – III priežiūros lygyje ištrupėjimai, kraštų nuslinkimai, ne gilesni kaip 30 mm, ne gilesni kaip 20 mm išsilukštenimo plotai gali būti neužtaisomi (PN-05, 11 lentelė); – naudojamas betono mišinys turi užtikrinti betono stiprio klasę (LST EN 206-1:2002/A1:2004 „Betonas. 1 dalis. Techniniai reikalavimai, savybės, gamyba ir atitiktis“), ne žemesnę už remontuojamų elementų betono stiprio klasę; – kai betono paviršius pažeistas ne daugiau kaip 20–30 mm gylio, pažaidos gali būti užtaisomos polimerine mastika arba skiediniu, o esant gilesnėms pažaidoms – polimerbetonu. Šiuo atveju paruoštas paviršius patepamas epoksidiniais klijais. Paviršiaus drėkinti nereikia. 4.1.5-2. Darbo procesas, užtaisant betono įtrūkius: – plyšių išvalymas; – plyšių užtaisymas vandens ir cemento (nuo 1:1 iki 1:3) sudėties mišiniais, cementiniais arba polimercementiniais skiediniais (nuo 1:1 iki 1:4 sudėties) ir polimeriniais klijais. Mato vienetas – m. P A S T A B O S : – II priežiūros lygyje ne gilesni kaip 15 mm įtrūkiai gali būti neužtaisomi (PN-05, 11 lentelė); – III priežiūros lygyje ne gilesni kaip 20 mm įtrūkiai gali būti neužtaisomi (PN-05, 11 lentelė); – užtaisant ne platesnius kaip 2 mm įtrūkius, rekomenduojama naudoti cemento klijus, o kai įtrūkiai platesni kaip 2 mm – injekuoti polimercementinį skiedinį. Darbai turi būti atliekami esant sausam orui, o aplinkos temperatūra turi būti ne žemesnė kaip 10°C; – darbo procese nurodytu būdu betono erozijos plotai, išdūlėjimas ir įtrūkiai užtaisomi, kai pralaidos skersmuo didesnis nei 1 m.	
4.1.6. Priežiūra po-	4.1.6-1. Darbo procesas:	

<i>laidžio laikotarpiu</i>	– sniego valymas nuo pralaidos angų; – ledo iškirtimas ir pašalinimas nuo pralaidos angų; – sniego pašalinimas iš pralaidos, jeigu ji pripustyta; – polaidžio vandens sankaupų stebėjimas, skubus įvairių sąnašų pašalinimas. Mato vienetas – viena pralaida.
----------------------------	--

4.2. ĮTEKAMIEJI IR IŠTEKAMIEJI PRALAUDŲ GRIOVIAI

11 lentelė

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
4.2.1. Valymas	4.2.1-1. Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų surinkimas iš įtekamojo griovio 30 m ruože; – pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – dumblo ir sąnašų iškasimas, suteikiant ištekamajam grioviui ne mažesnę kaip 5 % nuolydį; – iškastų sąnašų paskleidimas šalikelėje arba griovio šonuose; – kuolų sukalimas nešmenims sulaikyti arba kitų sulaikančiųjų įrenginių pastatymas 10–15 m atstumu prieš įtekamąją antgalį. Mato vienetas – viena pralaida.
4.2.2. Išplovų sutvarkymas	4.2.2-1. Darbo procesas: – purvo nuvalymas nuo išplovų; – paviršiaus išlyginimas, jei reikia, pakopų įrengimas su nuolydžiu į šlaito pusę; – užpylimas atvežtu tinkamu gruntu ne storesnis kaip 30 cm, juos sutankinant; – šlaitų išlyginimas, atkuriant profilį; – grunto pertekliaus ir sąnašų iškasimas bei išmetimas iš griovio, išlyginant dugną; – iškasto grunto paskleidimas šalikelėje; – griovio nuolydžio patikrinimas nivelyru. Mato vienetas – viena pralaida. PASTABOS: – I priežiūros lygyje ne gilesnės kaip 15 mm išplovos gali būti neužtaisomos, II priežiūros lygyje – 25 cm, III priežiūros lygyje – 40 cm (PN-05, 12 lentelė); – išplovos tvarkomos ne trumpesniame kaip 30 m ruože aukščiau ir žemiau pralaidos; – sutvarkius išplautas vietas, atstatomi pažeisti griovių sutvirtinimai, o nustačius, kad jie buvo nepakankamo stiprumo, turi būti įrengti stipresnės konstrukcijos sutvirtinimai (žr. 4.2.3 pozicijos darbo procesus).
4.2.3. Sutvirtinimų atnaujinimas	4.2.3-1. Darbo procesas, tvirtinant griovio dugno briaunas (šlaito papėdes) iš vytelių supinta tvorele: – valo ištempimas; – vytelių, kuoliukų išdėstymas (kuoliuko ilgis 30 cm, skersmuo 3 cm, aukštis virš žemės paviršiaus 15 cm); – vytelių pynimas (h = 10 cm), įrengiant tvorelę. Mato vienetas – 10 m. 4.2.3-2. Darbo procesas, sutvirtinant griovio dugną, stambaus žvyro ar skaldos įspaudimu į gruntą: – suardyto sutvirtinimo nuėmimas; – medžiagų likučių, purvo pašalinimas; – naujos skaldos ar stambaus žvyro paskleidimas, įspaudžiant į dugno gruntą. Mato vienetas – 10 m ² . 4.2.3-3. Darbo procesas, šalinant sutvirtinimo pažaidas nedideliuose plotuose: – purvo pašalinimas; – suardyto sutvirtinimo pašalinimas; – šlaito atnaujinimas, užpilant tokios pačios rūšies gruntu; – užpylimas juodžemiu (h=10 cm) ir užsėjimas žole rankiniu būdu. Mato vienetas – 10 m ² . P A S T A B A . Jeigu numatoma, kad sutvirtinimo užsėjant žole būdas yra nepakankamas išvengti išplovų, sutvarkytas plotas sutvirtinamas velėnuojant langeliais ir užpildant juos stambia skalda arba įrengiami Y tipo skaldos drenažai. 4.2.3-4. Darbo procesas, atnaujinant dugno ir šlaitų sutvirtinimus šlaitų tvirtinimo plytelėmis: – valo ištempimas;

	– žvyro išpilstymas, šlaitų tvirtinimo plytelių išdėstymas; – pagrindo iš žvyro įrengimas, paskleidžiant rankiniu būdu, suplūskiant plūktuvais; – plytelių paklojimas; – siūlių sumonolitinimas cementiniu skiediniu. Mato vienetas – 10 m².
4.2.3-5.	Darbo procesas, atnaujinant dugno ir šlaitų, sutvirtinimus lauko akmenų grindiniu: – suardyto sutvirtinimo pašalinimas; – esamo žvyro pagrindo sutvarkymas arba naujo įrengimas; – grindinio grindimas (h = 16 cm); – grindinio suplūskimas plūktuvu; – grindinio siūlių užpildymas smėliu arba cementiniu skiediniu. Mato vienetas – 10 m².
4.2.3-6.	Darbo procesas, atnaujinant dugno ir šlaitų sutvirtinimus ištisinio velėnavimu: – pažeisto sutvirtinimo pašalinimas; – paviršiaus išlyginimas, sutankinimas rankiniu būdu; – velėnos ir kuoliukų išdėstymas; – velėnos paklojimas ir tvirtinimas kuoliukais; – nepanaudotų sutvirtinimo liekanų surinkimas, pakrovimas ir išvežimas. Mato vienetas – 10 m². P A S T A B O S : – pateiktas darbo procesas taikomas tada, kai sutvirtinimai pažeisti tam tikrose vietose. Tais atvejais, kai dėl atsiradusių išplatėjimų, šlaitų nuslinkimų, kitų pažaidų sutvirtinimai buvo pažeisti visame plote ir buvo visiškai atkurtas griovio profilis, tai nereikia atlikti suardyto sutvirtinimo pašalinimo ir sutvirtinamo paviršiaus išlyginimo darbų; – visais atvejais įtekamojo ir ištekamojo griovio dugnas turi būti sutvirtinamas šlaitų tvirtinimo plytelėmis ar lauko akmenų grindiniu ne mažesniu kaip 2 m atstumu prieš įtekamąjį antgalį ir žemiau ištekamojo antgalio, o griovio šlaitai tame ruože – ne mažesniu kaip 1,0 m pločiu.
4.2.4. Priežiūra polaidžio laikotarpiu	4.2.4-1. Darbo procesas: – sniego iškasimas iš griovių prieš kiekvieną polaidį 15 m ruožuose aukščiau ir žemiau pralaidos; – ledo iškirtimas iš griovių ir jo išmetimas prieš kiekvieną polaidį 5 m ruože aukščiau ir žemiau pralaidos; – vandens sankaupų stebėjimas polaidžio metu, susikaupusių atsitiktinių daiktų ir sąnašų pašalinimas. Mato vienetas – viena pralaida. P A S T A B A . Jeigu pastebima, kad gali prasidėti šlaitų išplovimas, būtina imtis papildomų priemonių jam sustabdyti.

5. KELIO PASTATŲ IR INŽINERINĖS ĮRANGOS PRIEŽIŪROS DARBAI

5.1. Autobusų stotelių keleivių įlipimo ir išlipimo peronai

12 lentelė

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.1.1. Valymas, šiukšlių rinkimas	5.1.1-1. Darbo procesas: – šiukšlių sušlavimas į krūveles rankiniu būdu, atsitiktinių daiktų surinkimas; – šiukšlių pašalinimas iš šiukšlių dėžių; – žolės nuskutimas peronuose su asfalto arba šaligatvio plytelių danga arba jų išravėjimas peronuose su žvyro ar žvyro ir skaldos dangomis. Mato vienetas – 100 m².
5.1.2. Išdaužų užtaisymas	5.1.2-1. Darbo procesas, užtaisant išdaužas asfalto dangoje: – išdaužų kontūro nužymėjimas stačiakampėmis figūromis, apimant 3–5 cm nesugadintos dangos; – išdaužos kraštų iškirtimas pagal kontūrą laužtuvu arba skeliamuoju kūju; – iškirstų gabalų ir purvo pašalinimas, dulkių išpūtimas suspaustu oru, vandens, jei jis susikaupęs, pašalinimas, išdžiovinimas (šie darbai atliekami, kai duobė yra ne gilesnė kaip 60 mm, gilesnėse duobėse dažniausiai yra pažeistas pagrindo sluoksnis, kurio atnaujinimas nurodytas 5.1.2-3 darbo procese);

	– iškirsto ploto (dugno ir kraštų) patepimas iki 60°C pašildytu bitumu (gali būti naudojami skysti, praskiesti bitumai keliams, gudronas), bitumine emulsija; – asfaltbetonio mišinio išpylimas, paklojimas rankiniu būdu; – sutankinimas pašildytu rankiniu voleliu arba vibracinėmis plokštėmis. Mato vienetas – m². 5.1.2-2. Darbo procesas, užtaisant išdaužas dangoje iš šaligatvio plytelių: – išdaužų kraštų nuardymas; – purvo pašalinimas, užsiteršusio pagrindo sluoksnio paviršiaus nuėmimas; – pagrindo sluoksnio atnaujinimas, užpilant tokios pat rūšies medžiagomis ir sutankinant rankiniais plūktuvais; – šaligatvio plytelių paklojimas, užpildant siūles smėliu arba cementiniu skiediniu. Mato vienetas – m². 5.1.2-3. Darbo procesas, užtaisant išdaužas dangoje iš žvyro arba skaldos: – purvo pašalinimas, vandens, jei jis susikaupęs, nuleidimas; – kraštų nulyginimas; – reikalingų mineralinių medžiagų supylimas sluoksniais, išlyginimas ir sutankinimas rankiniu plūktuvu. Mato vienetas – m². 5.1.2-4. Darbo procesas, ištaisant išdaužas dangoje iš monolitinio betono: – vandens, jei jis susikaupęs, nuleidimas, šiukšlių, purvo pašalinimas; – išdaužos kraštų apipjovimas diskine freza, padarant stačiakampę figūrą; – betono apipjautame plote iškapojimas pneumatiniu plaktuku; – nuolaužų iš duobės pašalinimas; – pagrindo išlyginimas ir sudrėkinimas duobės plote; – duobės užtaisymas betono mišiniu, sutankinant betono mišinį rankiniais plūktuvais, užglaistant paviršių ir užtepant apsauginio mišinio sluoksniu. Mato vienetas – m². <i>P A S T A B A . Betono mišiniui naudojamos medžiagos turi atitikti nurodytas LST EN 13877-1:2004 „Betoninės kelio dangos. 1 dalis. Medžiagos“.</i>
5.1.3. Nelygumų ištaisymas	5.1.3-1. Darbo procesas, užtaisant nelygumus dangose iš betoninių plytelių: – deformuoto ploto nuardymas; – plytelių rūšiavimas, paliekant sveikas, nesulaužytas plyteles; – pagrindo nuardytame plote, jei jis yra iš smėlio, išlyginimas, suplūkinimas rankiniu plūktuvu; – šaligatvio plytelių paklojimas, panaudojant esamas plyteles ir papildant naujomis; – siūlių užpildymas smėliu arba cementiniu skiediniu. Mato vienetas – 10 m². <i>P A S T A B A . Jei pagrindas po šaligatvio plytelėmis buvo iš betono, tai pagrindui atnaujinti turi būti taip pat naudojamas betonas.</i>
5.1.4. Dangos iš šaligatvio plytelių atnaujinimas	5.1.4-1. Darbo procesas, pakeičiant betonines plyteles: – sulūžusių plytelių išėmimas, pagrindo išlyginimas; – naujų plytelių paklojimas; – siūlių užpildymas smėliu arba cementiniu skiediniu. Mato vienetas – 10 m².
5.1.5. Bordiūrų ištaisymas, perdažymas	5.1.5-1. Darbo procesas, pakeičiant sulaužytus bordiūrus: – važiuojamosios dalies ir perono dangos išardymas išilgai bordiūro; – perono pagrindo išardymas išilgai bordiūro rankiniu būdu arba skeliamaisiais kūjais; – bordiūro atskyrimas nuo pagrindo; – sulaužyto bordiūro iškėlimas rankiniu būdu arba autokranu; – pagrindo po bordiūrų ištaisymas, jei jis iš biriųjų medžiagų, arba atnaujinimas betonuojant, jei jis iš betono; – naujo bordiūro pastatymas rankiniu būdu arba naudojant autokraną ir siūlių užpildymas cementiniu skiediniu, prieš tai sudrėkinus jas vandeniu; – perono ir važiuojamosios dalies dangos atkūrimas, paklojant plytelių eilę ir/arba asfaltbetonio sluoksnį. Mato vienetas – 10 m. 5.1.5-2. Darbo procesas, ištaisant nusėdusius bordiūrus: – važiuojamosios dalies dangos išilgai bordiūrų, ne siauresnėje kaip 50 cm juostoje, išardymas; – bordiūrų nuėmimas;

	– pagrindo išlyginimas, papildant (įdubų vietoje) reikalingomis mineralinėmis medžiagomis ir jas sutankinant; – betono pagrindo įrengimas; – bordiūrų padėjimas pagal atžymas; – važiuojamosios dalies dangos išilgai bordiūro atkūrimas; – siūlių užpildymas cementiniu skiediniu, prieš tai sudrėkinus jas vandeniu. Mato vienetas – 10 m. <i>PASTABA. II priežiūros lygyje gali būti neištaisomi mažiau kaip 15 mm nusėdę bordiūrai, III priežiūros lygyje – 30 mm.</i>
5.1.5-3.	Darbo procesas, užtaisant ištrupėjimus, kai naudojamas Smulkiagrūdis betono mišinys: – purvo nuvalymas, dulkių nupūtimas; – pažeisto paviršiaus plotų sudrėkinimas vandeniu; – patepimas 1:2 sudėties cemento klijais; – naujo betono sluoksnio užklojimas ir priežiūra kietėjimo laikotarpiu. Mato vienetas – 10 m².
5.1.5-4.	Darbo procesas, užtaisant ištrupėjimus, kai naudojamos polimerinės medžiagos: – purvo nuvalymas, dulkių nupūtimas; – ne gilesnių kaip 30 mm pažeistų vietų užtaisymas polimerine mastika arba skiediniu; – gilesnių kaip 30 mm pažeistų vietų patepimas epoksidiniais klijais; – užtaisymas polimerbetonu. Mato vienetas – m².
5.1.5-5.	Darbo procesas, perdažant bordiūrus: – purvo nuvalymas, dulkių nupūtimas nuo bordiūrų paviršiaus; – senų dažų liekanų nuvalymas metaliniais šepčiais; – jei yra, paviršiaus nutrupėjimų užtaisymas (taikomi 5.1.5-3, 5.1.5-4 darbo procesai); – paviršiaus dažymas (teptukais ir purkštukais) dviem spalvomis pagal vertikaliojo ženklinimo reikalavimus (žr. LST 1379:1995/K1:2003 „Kelių ženklinimas“). Mato vienetas – 10 m². <i>P A S T A B A . III priežiūros lygyje bordiūrai gali būti nedažomi.</i>
5.1.6. Priežiūra žiemą	5.1.6-1. Darbo procesas: – sniego nuo perono dangos nuvalymas rankiniu būdu, naudojant sniego semtuvus; – pabarstymas smėlio arba smėlio ir druskos mišiniu (galima naudoti pelenus, šlakus). Mato vienetas – 100 m².

5.2. Saugumo salelės, padengtas asfalto arba betono danga

13 lentelė

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
5.2.1. Valymas	5.2.1-1. Darbo procesas, valant mechanizuotai: – mechaninės šluotos darbiniai važiavimai, važiavimo vietas perdengiant 0,25–0,5 m, greitis 10 km/val. (tuo pačiu metu, kai valoma važiuojamosios dalies danga, mechanizuotai valomos tos saugumo salelės, kurios pažymėtos ženklinimo linijomis arba yra su sutvirtinimo elementais, sutampančiais su važiuojamosios dalies danga). Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . III priežiūros lygyje saugumo salelės rajoniniuose keliuose valomos tik esant pavojingam užteršimui.</i>
	5.2.1-2. Darbo procesas, valant rankiniu būdu: – šiukšlių ir atsitiktinių daiktų surinkimas, laikinai sukraunant kelkraščiuose arba tiesiogiai į transportą; – purvo nugrandymas; – dulkių, purvo, birių medžiagų, lapų sušlavimas į krūveles; – susėmimas į talpas, pakrovimas į transportą ir išvežimas. Mato vienetas – 100 m².
5.2.2. Išdaužų užtaisymas	5.2.2-1. Darbo procesai, užtaisant išdaužas asfalto arba betono dangose, taikomi pagal nurodytus 2.1.2, 2.1.3 pozicijose (5 lentelė).

5.2.3. Plyšių užtaisymas	5.2.3-1.	Darbo procesai, užtaisant plyšius, taikomi pagal nurodytus 2.1.6 pozicijoje (5 lentelė).
5.2.4. Įdubų ir kitų nelygumų ištaisymas	5.2.4-1.	Darbo procesai, ištaisant įdubas ir kitus nelygumus, atitinka 5 lentelės 2.1.12 pozicijos darbo procesus.
5.2.5. Betoninių bordiūrų, sutvirtinimo elementų priežiūra	5.2.5-1.	Darbo procesas, pakeičiant sulaužytus bordiūrus: – taikomas 12 lentelės 5.1.5-1 darbo procesas (vietoj žodžio „peronas“ vartojant „saugumo salelę“).
	5.2.5-2.	Darbo procesas, ištaisant nusėdusius bordiūrus: – taikomas 12 lentelės 5.1.5-2 darbo procesas.
	5.2.5-3.	Darbo procesas, perdažant bordiūrus: – taikomas 12 lentelės 5.1.5-5 darbo procesas.
	5.2.5-4.	Darbo procesas, tvarkant betoninių sutvirtinimo elementų suirusias vietas: – suirusių sutvirtinimo elementų pašalinimas, iškapojant laužtuvu rankiniu būdu arba mechanizuotai – skeliamuoju kūju; – betono mišinio paklojimas sutankinant plūktuvais arba vibratoriais; – paviršiaus apsaugojimas nuo išdžiūvimo arba kritulių, uždengiant plėvele arba užtepant specialia plėvele sudarančia medžiaga; – apsauginių priemonių pastatymas; – apsauginių priemonių nuėmimas po 15 parų, jei buvo naudotas paprastas cementas, arba po septynių parų, jei buvo naudotas greitai kietėjantis cementas. Mato vienetas – m ³ . <i>PA S T A B A. Naudojamas betono mišinys turi užtikrinti ne žemesnę betono stiprio klasę (LST EN 206-1:2002/A1:2004 „Betonas. 1 dalis. Techniniai reikalavimai, savybės, gamyba ir atitiktis“) už remontuojamų elementų betono stiprio klasę.</i>
	5.2.5-5.	Darbo procesas, atnaujinant betoninių sutvirtinimo elementų sudūlėjusį, išsilukštenusį paviršių: – kruopštus dulkių ir purvo nuvalymas nuo sutvirtinimo elementų paviršiaus; – bitumo, kuro ir kitokių organinių dėmių nuvalymas mechaniniu būdu (išdeginant) arba cheminiu būdu, apdorojant paviršių 28% druskos rūgšties tirpalu, o po to gausiai nuplaunant vandeniu; – paviršiaus sudrėkinimas (prisotinimas vandeniu arba patepimas cemento skiediniu, paruoštu iš vandens ir plastifikuotojo cemento, kad geriau sukibtų betonas); – pažaidų užtaisymas betono mišiniu (smulkiagrūdžiu smėlio arba skaldos betonu, atsižvelgiant į sluoksnio storį); – betono mišinio sutankinimas plūkiant arba vibruojant; – užbetonuoto paviršiaus apsaugojimas nuo perdžiūvimo arba kritulių, uždengiant plėvele arba užtepant specialia plėvele sudarančia medžiaga; – apsauginių priemonių pastatymas; – apsauginių priemonių nuėmimas po septynių parų. Mato vienetai: vnt., m ² .
5.2.6. Priežiūra žiemą	5.2.6-1.	Darbo procesas, pašalinant sniego volus nuo saugumo salelių be bordiūrų: – sniego perstūmimas į kelkraštį prie bendro sniego volo (dirbant šiuos darbus, eismas turi būti nukreipiamas kita važiuojamosios dalies juosta). Mato vienetas – 100 m ² . <i>PASTABA. III priežiūros lygyje nuo rajoninių kelių saugumo salelių sniego volai gali būti nepašalinami.</i>
	5.2.6-2.	Darbo procesas, kai saugumo salelės su bordiūrais: – sniego sluoksnio nukasimas rankiniu būdu. Mato vienetas – 100 m ² .

5.3. Poilsio aikštelės; šuliniai, šaltiniai

14 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
5.3.1. Poilsio aikštelės		
5.3.1.1. Valymas	5.3.1.1-1	Darbo procesas (aikštelės su vejais danga): – šiukšlių ir atsitiktinių daiktų surinkimas, pakraunant į autotransportą arba laikinai sukraunant šalikelėje. Mato vienetas – 1000 m².
	5.3.1.1-2	Darbo procesas (aikštelės su kieta danga): – atsitiktinių daiktų surinkimas;

		– šlavimas mechanizuotai ir rankiniu būdu; – šiukšlių pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – 1000 m².
5.3.1.2. Automašinių stovėjimo vietų ženklavimo atnaujinimas	5.3.1.2-1	Darbo procesas: – šiukšlių, dulkių, purvo nuvalymas; – seno ženklavimo žymių pašalinimas, senus dažus nugrindant arba naudojant tirpiklius; – riebalų, bitumo dėmių pašalinimas; – naujų linijų padėties nužymėjimas; – linijų užpurškimas pneumatiniu purkštuvu arba nudažymas rankiniu būdu, naudojant trafaretus (dangos temperatūra turi būti ne žemesnė kaip 15°C, santykinis oro drėgnumas – ne didesnis kaip 85%). Mato vienetas – m². P A S T A B O S : – I ir II priežiūros lygiuose III klasės poilsio aikštelėse ir prie rajoninių kelių darbai gali būti neatliekami; – visose poilsio aikštelėse III priežiūros lygyje darbai gali būti neatliekami; – ženklavimo forma, dydis, spalva ir panaudojimo sąlygos turi atitikti LST 1379:1995/IK:2003 „Kelių ženklavimas“ reikalavimus, skaistis, sukibimo koeficientas ir ilgaamžiškumas – LST EN 1436:1998/A1:2003 „Kelių ženklavimo parametrai“ reikalavimus.
5.3.1.3. Kietų dangų priežiūra		Darbo procesai, užtaisant išdaužas ir plyšius, atitinka nurodytus 5 lentelės 2.1.2, 2.1.6 pozicijose.
5.3.1.4. Žolės pjovimas	5.3.1.4-1	Darbo procesas: – pašalinių daiktų, akmenų nurinkimas; – pjovimo aukščio nustatymas; – žolės pjovimas mechanine šienapjove arba rankiniu būdu; – nupjautos žolės, jei ji nebuvo susmulkinta, sugrėbimas į krūvas ir išvežimas. Mato vienetas – 1000 m².
5.3.1.5. Priežiūra Žiemą	5.3.1.5-1	Darbo procesas: – sniego nustūmimas į aikštelės pakraščius, naudojant mechanizmus: buldozerį, automobilinį arba traktorinį sniego valytuvą; – aikštelių dangos barstymas druskų ir frikcinių medžiagų mišiniais arba šlapios druskos paskleidimas, esant apledėjimui. Mato vienetas – 1000 m². P A S T A B A . Darbai atliekami poilsio aikštelėse, kurios naudojamos žiemos periodu.
5.3.2. Šuliniai, šaltiniai		
5.3.2.1. Aplinkos sutvarkymas	5.3.2.1-1	Darbo procesas, valant aplinką: – šiukšlių ir atsitiktinių daiktų išgriebimas iš vandens persipylimo baseinelių prie šaltinių (jeigu tokie yra); – šiukšlių dėžių išvalymas, suberiant šiukšles į specialias talpas; – šiukšlių pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – 100 kg. P A S T A B A . Prie šulinių ar aukščiau šaltinių žiočių 30 m atstumu neturi būti jokių teršalų židinių.
	5.3.2.1-2	Darbo procesas, taisant šulinių dangčius: – mediniuose dangčiuose atsiradusių plyšių užtaisymas apskardinant; – skardos nudažymas; – sulaužytų medinių dangčių ir (arba) stogelių pakeitimas naujais, paruoštais įmonėje; – sugadintų lankstų pakeitimas naujais; – sulaužytų spynų pakeitimas naujomis; – auselių spynoms įkabinti tvirtinimas varžtais arba kniedėmis; – medinių, metalinių dangčių ir stogelių perdažymas (žr. 5.5.3 punktą). Mato vienetai: m², vnt. P A S T A B A . Šuliniai turi būti sandariai uždengti ir užrakinti. Atrakinti ir atidengti turi teisę tik kelio meistras arba jo įgaliotas asmuo.
	5.3.2.1-2	Darbo procesas, perdažant paviršius: – dangčio arba stogelio paviršiaus paruošimas dažymui, nuvalant purvą, atsilupusius dažus; – paviršiaus šlifavimas švitrinio popieriumi;

		– užglaištymas; – gruntavimas; – dažymas aliejiniais dažais. Mato vienetas – 10 m ² .
5.3.2.2. Žemės paviršiaus nuolydžio sutvarkymas	5.3.2.2-1	Darbo procesas: – žemės paviršiaus nelygumų išlyginimas; – sąnašų nuvalymas nuo išplovų; – išplovų užpylimas nelaidžiu gruntu; – užpildo grunto suplūkinimas; – žemės paviršiaus sulyginimas (padarant nuolydį vandeniui nutekėti tolyn nuo šulinio ar šaltinio); – paviršiaus sutvirtinimas velėna. Mato vienetas – 10 m ² .
5.3.2.3. Prižiūra Žiemą	5.3.2.3-1	Darbo procesas: – sniego nukasimas priėjimo takuose prie šulinių bei šaltinių (ilgai ir intensyviai sningant); – ledo kauburių prie šulinių ir šaltinių iškirtimas; – iškirsto ledo pašalinimas (pakrovimas į krūvą ne arčiau kaip 10 m atstumu); – aikštelių prie šulinių ir šaltinių pabarstymas smėliu, o esant plikšalai – ir priėjimo takų. Mato vienetas – 10 m ² . <i>P A S T A B A . III priežiūros lygyje darbai gali būti neatliekami prie magistralinių ir krašto kelių, II priežiūros lygyje – prie krašto kelių šulinių, šaltinių.</i>

5.4. Autobusų stotelių paviljonai, poilsio aikštelių pavėsinės

15 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
5.4.1. Valymas	5.4.1-1.	Darbo procesas: – šiukšlių surinkimas pastatų viduje ir teritorijoje šalia jų; – surinktų šiukšlių pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas; – šiukšlių dėžių išvalymas; – autobusų stotelių ir pavėsinų iššlavimas rankiniu būdu. Mato vienetas – 10 m ² .
5.4.2. Stogų ir sienų remontas	5.4.2-1.	Darbo procesas, remontuojant gelžbetoninių plokščių stogus: – vandeniui nelaidžios medžiagos pašalinimas nuo pažeistų vietų; – pažeistų vietų išvalymas, jei reikia, pašalinant suirusį betoną, surūdijusią armatūrą; – klojinių įrengimas; – trūkstamos armatūros padėjimas; – užtaisyimas betono mišiniu, sudrėkinus taisomą paviršių ir/arba angos kraštus; – užbetonuoto paviršiaus apsaugojimas (nuo išdžiūvimo arba kritulių) mišinio kietėjimo laikotarpiu; – užtaisyto paviršiaus padengimas vandeniui nelaidžia danga (pvz., ruberoidu). Mato vienetas – 10 m ² .
	5.4.2-2.	Darbo procesas, remontuojant medinių lentelių stogus: – sulūžusių arba supuvusių grebėstų ir lentelių dangos išardymas; – naujų grebėstų užkalimas; – naujų lentelių paruošimas (jeigu jos neparuoštos įmonėje); – paruoštų lentelių paklojimas ir pritvirtinimas; – pašalintos medienos ir kitų atliekų surinkimas, pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas. Mato vienetas – m ² .
	5.4.2-3.	Darbo procesas, remontuojant ruloninės dangos stogus: – pažeistų vietų dangoje nuardymas; – pagrindo iš betono patepimas bitumine mastika; – bituminės medžiagos su kartono pagrindu (pvz., ruberoido) arba panašios dangos paklojimas; – papildomas patepimas birumo mastika. Mato vienetas – 10 m ² .

	<i>P A S T A B A . Jeigu pagrindas po esama rulonine danga yra medinis, nauja ruloninė danga pritvirtinama mediniais lašeliais.</i> 5.4.2-4. Darbo procesas, remontuojant cinkuotos skardos lakštų stogus: – netinkamų skardos lakštų nuardymas; – naujų lakštų paruošimas; – skardos lakštų pritvirtinimas vinimis, skirtomis stogo dangai; – prijungimo vietų užtaisymas. Mato vienetas – vienas lakštas. 5.4.2-5. Darbo procesas, remontuojant čerpių stogus: – čerpių stogo dangos išardymas pažeistose vietose; – naujų čerpių parinkimas ir uždėjimas ant grebėstų, jas pritaikant ir pritvirtinant; – siūlių užtepimas skiediniu iš pastogės pusės. Mato vienetas – viena čerpė. 5.4.2-6. Darbo procesas, remontuojant medines sienas: – pažeistų (sulūžusių ar supuvusių) medinių lentų pašalinimas; – naujų lentų prikalkimas; – pašalintos medienos ir kitų atliekų surinkimas, pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas. 5.4.2-7. Darbo procesas, remontuojant mūrines sienas: – mūro išardymas pažeistose vietose; – naujų plytų įmūrijimas, parenkant ir pritaikant plytas; – siūlių rievėjimas; – mūro laužo surinkimas, pakrovimas į autotransporto priemones ir išvežimas. Mato vienetas – m^2. 5.4.2-8. Darbo procesas, remontuojant tinkuotas sienas: – purvo, dulkių, atskilusio, supleišėjusio tinko nuvalymas; – ištrupėjusių plotų sudrėkinimas; – paviršiaus ištrupėjimų užtaisymas skiediniu, skirtu tinkavimui; – užtaisytų vietų užglaiistymas. Mato vienetas – $10 m^2$. 5.4.2-9. Darbo procesas, remontuojant sienas iš stiklo: – sudaužytų arba įskeltų stiklų išėmimas iš rėmų, nuimant tvirtinimo juostas, užkaičių išvalymas; – naujų stiklų išpjovimas; – naujų stiklų sudėjimas į rėmus, tvirtinant juostomis su elastiniais tarpikliais; – stiklų išvalymas. Mato vienetas – m^2.
5.4.3. Paviršiaus perdarymas	5.4.3-1. Darbo procesas, perdažant tinkuotus paviršius: – purvo, dulkių, dėmių nuvalymas nuo perdažomo paviršiaus; – aptrupėjusio dažų sluoksnio pašalinimas metaliniais šepčiais, jei reikia, paviršiaus pažaidų ištaisymas (taikomas 5.4.2-8 darbo procesas); – paruošto paviršiaus perdažymas (dažų sunaudojimo norma nustatoma pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus); – darbo vietos sutvarkymas (išvalymas). Mato vienetas – $10 m^2$. <i>P A S T A B A . Dažant kalkėmis, tinkas turi būti drėgnas, kitais dažais – sausas.</i> 5.4.3-2. Darbo procesas, perdažant medinius paviršius: – purvo ir dulkių nuvalymas nuo perdažomo paviršiaus; – aptrupėjusio dažų sluoksnio nuskutimas; – plyšių, įskilimų užglaiistymas, – paviršiaus šlifavimas, antiseptikavimas, gruntavimas; – paruošto paviršiaus perdažymas (dažų sunaudojimo norma nustatoma pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus); – darbo vietos sutvarkymas (išvalymas). Mato vienetas – $10 m^2$. 5.4.3-3. Darbo procesas, perdažant metalinius paviršius: – purvo ir dulkių nuvalymas nuo perdažomo paviršiaus; – korozijos pažeistų vietų valymas metaliniais šepčiais; – nuvalytų padengimas antikorozinėmis medžiagomis; – paruošto paviršiaus perdažymas (dažų naudojimo norma nustatoma pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus); – darbo vietos sutvarkymas (išvalymas). Mato vienetas – $10 m^2$.

		P A S T A B O S : – visuose darbo procesuose dažoma teptukais arba purkštuvais, atsižvelgiant į dažomo paviršiaus plotą. Dažant aliejiniais dažais, prieš dažymą rekomenduojama paviršių nutepti pokostu, o nudažytą paviršių – laku; – III priežiūros lygyje siauresnės kaip 3 mm pažaidos (įtrūkiai, plyšiai) ir ne gilesni kaip 2 cm ištrupėjimai gali būti neištaisomi (PN-05, 16 lentelė).
5.4.4. Priežiūra Žiemą	5.4.4-1.	Darbo procesas: – sniego iššlavimas iš paviljonų ir pavėsinių; – ledo pašalinimas nuo grindų, jį iškapojant (jei jis yra susidaręs); – ledo gabalų, sniego likučių iššlavimas ir išnešimas iš paviljonų ir pavėsinių vidaus; – sniego nukasimas rankiniu būdu nuo priėjimo ir takelių prie žiemą naudojamų pavėsinių; – esant apledėjimui, priėjimo takelių pabarstymas druskomis, frikciniemis medžiagomis arba druskų ir frikcinių medžiagų mišiniais rankiniu būdu. Mato vienetas – 100 m². P A S T A B A . III priežiūros lygyje grindys gali būti tik barstomos (PN-05, 16 lentelė).

5.5. Tualetai

16 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
5.5.1. Valymas	5.5.1-1	Darbo procesas: – šiukšlių dėžių išpylimas į konteinerius; – tualetų iššlavimas, išplovimas; – dezinfekavimas chlorkalkių skiediniu arba kitomis dezinfekuojančiomis medžiagomis. Mato vienetas – m².
5.5.2. Asenizavimas (duobės išgriebimas)	5.5.2-1	Darbo procesas: – duobės paruošimas asenizavimui; – duobės išgriebimas ir išvežimas; – duobės dezinfekavimas; – duobės uždengimas. Mato vienetas – viena duobė.
5.5.3. Aplinkos valymas	5.5.3-1	Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų surinkimas; – šiukšlių surinkimas atvirose plotuose ir želdiniuose prie tualetų bei priėjimo takų; – šiukšlių sukrovimas į konteinerius arba į autotransporto priemones ir išvežimas. Mato vienetas – 1000 m².
5.5.4. Stogo, sienų, langų remontas	5.5.4-9	Remontuojant stogus ir sienas 5.5.4-1–5.5.4-8 darbo procesams atitinkamai taikomi 15 lentelės 5.4.2-1–5.4.2-8 darbo procesai. Darbo procesas, remontuojant monolitines sienas: – ištrupėjusio paviršiaus ir išdaužyto paviršiaus paruošimas užtaisyti, iškertant pažeistą sluoksnį stačiakampių formų kraštais; – nuotrupų ir dulkių nuvalymas nuo paruoštų taisyti vietų; – paviršiaus sudrėkinimas; – naujo sluoksnio užbetonavimas ir užglaitymas. Mato vienetas – m².
	5.5.4-10.	Darbo procesas, sutvarkant sudužusius langelius: – duženų išėmimas, užkaitų išvalymas; – langelio rėmo paruošimas stiklui įdėti, nuimant tvirtinimo lysteles; – reikiamo dydžio stiklui paruošimas (jeigu langeliai nestandartiniai arba stiklai iš anksto neparuošti); – stiklų įstatymas ir tvirtinimas lystelėmis; – stiklų išvalymas; – darbo vietos sutvarkymas, atliekų surinkimas, pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – 10 m².
5.5.5. Durų ir pertvarų	5.5.5-1	Darbo procesas, pašalinant duryse smulkias pažaidas:

remontas		– vyrių pritvirtinimas; – uždarymo įrengimo pritvirtinimas ar pakeitimas; – plyšių užkalimas. Mato vienetas – vienerios durys.
	5.5.5-2.	Darbo procesas, remontuojant duris: – durų iškėlimas; – vyrių pakeitimas; – staktų papildomas pritvirtinimas; – sulūžusių durų lentų arba staktų pašalinimas; – pašalintų elementų pakeitimas naujais; – durų įstatymas; – darbo vietos sutvarkymas, atliekų surinkimas, pakrovimas į transporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – vienerios durys.
	5.5.5-3.	Darbo procesas, remontuojant medines pertvaras: – plyšių ir skylių užkalimas; – sulūžusių lentų arba tašelių pašalinimas; – naujų lentų arba tašelių užkalimas; – darbo vietos sutvarkymas, atliekų surinkimas, pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – tualetų iššlavimas. Mato vienetas – 10 m².
	5.5.5-4.	Darbo procesas, remontuojant mūrines pertvaras: – taikomas 5.4.2-7 darbo procesas.
	5.5.5-5.	Darbo procesas, remontuojant monolitines pertvaras: – mažesnio kaip 0,1 m² ploto išdaužtų skylių išvalymas, kraštų nulyginimas ir su drėkinimas; – užbetonavimas; – paviršiaus užglaištymas; – darbo vietos sutvarkymas, pašalinant atliekas. Mato vienetas – viena skylė.
5.5.6. Dažytų paviršių perdažymas	5.5.6-1.	Darbo procesai atitinka 15 lentelės 5.4.3 pozicijoje nurodytus darbo procesus.
5.5.7. Priežiūra Žiemą	5.5.7-1.	Darbo procesas: – sniego nukasimas, ledo pašalinimas nuo priėjimo prie tualetų takų; – ledo, jeigu jis yra susidaręs tualetų viduje, iškapojimas; – sniego ir ledo likučių iššlavimas iš tualetų; – pabarstymas smėliu, šlaku arba druskomis. Mato vienetas – m². P A S T A B O S : – III priežiūros lygyje, esant apledėjimui, II klasės poilsio aikštelių ir prie rajoninių kelių esančių poilsio aikštelių tualetų priėjimo takai gali būti nebarstomi; – nuo priėjimo prie rajoninių kelių esančių poilsio aikštelių tualetų takų II ir III priežiūros lygiuose sniegas gali būti nevalomas (PN-05, 17 lentelė).

5.6. Šiukšlių dėžės

17 lentelės pabaiga

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
5.6.1. Remontas, pakeitimas	5.6.1-1.	Darbo procesas, remontuojant medines šiukšlių dėžes: – pažeistų sienų arba dugno pašalinimas; – užtaisymas, pritaikant ir užkalant naujas lentas; – suremontuoto paviršiaus nudažymas, pritaikant spalvą; – pašalintų elementų ir kitų atliekų surinkimas ir pakrovimas į autotransporto priemonę. Mato vienetas – 10 vnt.
	5.6.1-2.	Darbo procesas, remontuojant metalines šiukšlių dėžes: – deformuoto paviršiaus išlyginimas; – iširusių sandūrų suvirinimas. Mato vienetas – 10 vnt.
	5.6.1-3.	Darbo procesas, remontuojant betonines šiukšlių dėžes:

	– pažeistų arba defektuotų vietų iškapojimas kirstukais; – išvalymas, sudrėkinimas; – užtepimas cementiniu skiediniu. Mato vienetas – 10 vnt. 5.6.1-4. Darbo procesas, pakeičiant šiukšlių dėžes, kai jos įkastos į gruntą: – grunto atkasimas; – šiukšlių dėžių iškėlimas; – naujų šiukšlių dėžių iškrovimas ir įleidimas į duobę; – grunto užkasimas, sutankinimas, paviršiaus išlyginimas; – netinkamų (sulaužytų ar pažeistų) šiukšlių dėžių pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – 10 vnt. 5.6.1-5. Darbo procesas, pakeičiant šiukšlių dėžes, kai jos pritvirtintos prie laikančiųjų konstrukcijų: – sulūžusių šiukšlių dėžių nuėmimas; – naujų šiukšlių dėžių pritvirtinimas, jei reikia, suremontuojant laikančiąsias konstrukcijas; – sulūžusių šiukšlių dėžių pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – 10 vnt.
5.6.2. Valymas, šiukšlių išvežimas	5.6.2-1. Darbo procesas: – šiukšlių išpylimas į specialias talpas, kai vidinė dėžės dalis iškeliama; – stacionarių šiukšlių dėžių išvalymas, iškasant bei išgrandant, ir šiukšlių supylimas į specialias talpas; – šiukšlių surinkimas aplink dėžes, supylimas į specialias talpas; – išvalytų šiukšlių dėžių dezinfekavimas; – šiukšlių pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas į sąvartynus. Mato vienetas – 100 vnt. <i>P A S T A B A . III priežiūros lygyje šiukšlių dėžės gali būti nedezinfekuojamos (PN-05, 18 lentelė).</i>
5.6.3. Dažytų paviršių perdažymas	5.6.3-1. Darbo procesas, perdažant medines, metalines šiukšlių dėžes: – dulkių, purvo nuvalymas; – nusilupusių dažų nugrandymas; – pokostavimas; – dažymas aliejiniais dažais. Mato vienetas – 10 m². 5.6.3-2. Darbo procesas, perdažant betonines šiukšlių dėžes: – dulkių, purvo nuvalymas; – dažymas kalkiniais arba silikatiniais dažais. Mato vienetas – 10 m².

5.7. Lauko baldai (stalai, suolai, sporto ir žaidimų įrenginiai)

18 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
5.7.1. Dažytų paviršių perdažymas arba lakavimas	5.7.1-1.	Darbo procesas, perdažant arba perlakuojant medinį inventorių: – dulkių ir purvo nuvalymas; – aptrupėjusio dažyto paviršiaus nuskutimas; – paviršiaus nelygumų, plyšių užglaiستymas; – dažomo paviršiaus pagruntavimas pokostu; – paruošto paviršiaus perdažymas arba perlakavimas (dažų ar lako norma nustatoma pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus); – darbo vietos sutvarkymas (išvalymas). Mato vienetas – 10 m².
	5.7.1-2.	Darbo procesas, perdažant metalinį inventorių: – aptrupėjusio dažyto paviršiaus nuskutimas; – korozijos pažeistų vietų nuvalymas metaliniais šepetiais; – nuvalytų vietų padengimas antikorozinėmis medžiagomis; – paruoštų paviršių perdažymas (dažų norma nustatoma pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus); – darbo vietos sutvarkymas (išvalymas). Mato vienetas – 10 m².
	5.7.1-3.	Darbo procesas, perdažant betoninį paviršių:

		– aptrupėjusio dažyto paviršiaus nusukimas; – paviršiaus pažaidų užtaisymas cementiniu skiediniu; – užtaisytų vietų užglaištymas; – paruoštų paviršių perdažymas (dažų norma nustatoma pagal gamintojo arba tiekėjo nurodymus); – darbo vietos sutvarkymas (išvalymas). Mato vienetas – 10 m².
5.7.2. Sulūžusių, sugadintų arba supuvusių elementų pakeitimas	5.7.2-1.	Darbo procesas, pakeičiant sulūžusius, sugadintus arba supuvusius elementus, pvz., suolą: – pažeistų elementų pašalinimas; – naujų elementų paruošimas (jeigu jie neparuošti įmonėje); – naujų elementų pastatymas; – pažeistų elementų ir kitų atliekų surinkimas, pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetai: vienas elementas, 100 kg. <i>PASTABA. III priežiūros lygyje prie rajoninių kelių esančiose poilsio aikštelėse sugadinti lauko baldai nekeičiami, jie turi būti pašalinami (PN-05, 19 lentelė).</i>
	5.7.2-2.	Darbo procesas, medinius elementus pakeičiant naujais: – sulūžusių, sugadintų arba supuvusių medinių baldų elementų pakeitimas, pritaikant ruošinius iš medienos; – naujų elementų nudažymas, pritaikant spalvą arba nulakavimas; – darbo vietos sutvarkymas, išvežant netinkamus elementus. Mato vienetas – vienas elementas.

5.8. KIS, apšvietimo ir kiti įrenginiai

19 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
5.8.1. KIS įrenginiai		
5.8.1.1. KOSIS matavimo stočių techninė priežiūra	5.8.1.1-1.	Darbo procesas, – daviklių apžiūrėjimas, testavimas, kalibravimas; – daviklių dangoje nustatytų defektų užtaisymas; – matavimo stoties gedimų nustatymas ir jų pašalinimas; – optinių matavimo stoties dalių ir kontaktų nuvalymas. Mato vienetas – viena stotis.
5.8.1.2. KOSIS matavimo stočių remontas	5.8.1.2-1.	Darbo procesas, pakeičiant daviklius ir aparatūros bloką: – matavimo stoties apžiūrėjimas ir gedimų nustatymas; – sugedusių daviklių bei aparatūros bloko nuėmimas; – naujų daviklių uždėjimas, aparatūros bloko pakeitimas atsarginiu; – stoties darbo patikrinimas. Mato vienetas – vienas komplektas.
	5.8.1.2-2.	Darbo procesas, prižiūrint keičiamos informacijos ženklą. – automobilinio montavimo bokštelio pastatymas; – kontaktų nuvalymas; – gedimų nustatymas ir pašalinimas, jei reikia, ženklo plokštės pakeitimas; – informacijos ženklo veikimo patikrinimas; – automobilinio montavimo bokštelio nuėmimas. Mato vienetas – vnt.
5.8.1.3. Eismo apskaitos įrenginių, vaizdo kamerų techninė priežiūra		Darbo procesas: – apskaitos įrenginių, vaizdo kamerų apžiūrėjimas ir gedimų nustatymas; – gedimų pašalinimas vietoje arba pakeičiant naujais įrenginiais. Mato vienetas – vienas apskaitos įrenginys arba vaizdo kamera.
5.8.2. Apšvietimo ir kiti įrenginiai		
5.8.2.1. Valymas	5.8.2.1-1.	Darbo procesas: – dulkių, purvo nuvalymas nuo apšvietimo įrenginių atramų kietais sintetiniais šepetiais; – naftos produktų dėmių nuvalymas tirpikliais; – nuplovimas vandeniu. Mato vienetas – vnt.
5.8.2.2. Paviršių perdažymas	5.8.2.2-1.	Darbo procesas: – apšvietimo įrenginių atramų valymas (taikomas 5.8.2.1-1 darbo procesas);

	– rūdžių pažeistų plotų valymas; – užtepimas antikorozinėmis medžiagomis, pašalinus rūdis; – pagruntavimas; – perdažymas, naudojant teptukus arba purkštuvus, pritaikant spalvą. Mato vienetas – 10 m². <i>P A S T A B A . Antikoroziinių gruntavimo medžiagų ir dažų sunaudojimo normos nustatomos pagal gamyklos arba tiekėjo nurodymus.</i>
5.8.2.3. Pažaidų ištaisymas	5.8.2.3-1. Darbo procesas, pakeičiant perdegusias arba sudaužytas pavienes šviestuvų lemputes: – automobilinio montavimo bokštelio pastatymas; – perdegusios lemputės išėmimas arba sudaužytos lemputės liekanų pašalinimas; – naujos lemputės įmontavimas, prieš tai patikrinus jos veikimą. <i>P A S T A B A . Pakeistos lemputės apšvietimo stiprumas ir spalva turi atitikti esančias kituose apšvietimo įrenginiuose.</i>

6. KELIO ŽENKLŲ PRIEŽIŪROS DARBAI

6.1. Salelės; pamatai; atramos

20 lentelė

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
6.1.1. Salelės	
6.1.1.1. Valymas	6.1.1.1-1 Taikomas 1 lentelės 1.1.1.1-1 darbo procesas.
6.1.1.2. Išplovų ir deformacijų sutvarkymas	6.1.1.2-1. Darbo procesas, užlyginant išplovus: – sąnašų pašalinimas išplovų vietose; – išplautų vietų užpylimas atvežtu gruntu, sutankinant rankiniu plūktuvu kas 0,3 m; – užtaisytų vietų užsėjimas žole arba sutvirtinimas velėna. Mato vienetas – m ³ .
	6.1.1.2-2. Darbo procesas, sutvarkant deformuotas saleles: – augalinės dangos nuėmimas; – nelygumų išlyginimas, nukasant esamą gruntą; – trūkstamo grunto išpylimas; – išpilto grunto paskleidimas, išlyginant jį pagal reikiamus nuolydžius; – grunto sutankinimas rankiniu būdu; – užtaisytų vietų užsėjimas žole arba sutvirtinimas velėna. Mato vienetas – 10 m ² .
6.1.1.3. Žolės pjovimas	6.1.1.3-1. Darbo procesas: – žolės pjovimas rankine žoliapjove, susmulkinant žolę. Mato vienetas – 100 m ² .
6.1.2. Pamatai	
6.1.2.1. Pamatų pažaidų ir padėties ištaisymas	6.1.2.1-1. Darbo procesas, ištaisant betoninių pamatų mažesnius kaip 10 cm nusėdimus: – grunto atkasimas; – pamato su atrama iškėlimas mechanizuotu būdu; – pamato paviršiaus valymas; – pagrindo po pamatu išlyginimas; – klojinių pastatymas; – papildomo betono mišinio sluoksnio paklojimas; – paviršiaus užglaistymas; – betono priežiūra kietėjimo metu; – klojinių nuėmimas, betono paviršiaus patepimas cemento skiediniu; – pamato su atrama pastatymas mechanizuotu būdu; – grunto užkasimas ir suplūkinimas. Mato vienetas – vienas pamatas.
	6.1.2.1-2. Darbo procesas, ištaisant metalinių atramų su apykakliniu pamatu didesnius kaip 10 cm nusėdimus: – grunto atkasimas; – ženklų atramos su apykakliniu pamatu iškėlimas; – pagrindo paaukštinimas, betonuojant papildomą sluoksnį; – atramos pastatymas reikiamame aukštyje;

		– grunto užkasimas, sutankinant jį sluoksniais ir kartu tikrinant atramos padėties tikslumą. Mato vienetas – vienas pamatas. <i>P A S T A B A . Ištaisomi (0,4 x 0,4 x 0,15) m betoninių apykaklinių pamatų nusėdimai.</i> 6.1.2.1-3. Darbo procesas, pakeičiant suskilusius pamatus, kai betonuojama vietoje: – grunto aplink pamatus atkasimas; – kelio ženklo nuėmimas, atramos atskyrimas, iškapojant betoną iš jos lizdo pamate; – suskilusių pamatų iškėlimas; – papildomas pagrindo išlyginimas, sutankinimas; – klojinių pastatymas; – betono mišinio paklojimas; – pakloto mišinio sutankinimas; – paviršiaus užglaištymas; – priežiūra betono kietėjimo metu, klojinių nuėmimas; – grunto užkasimas ir suplūkimas; – suskilusių pamatų blokų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – vienas pamatas. 6.1.2.1-4. Darbo procesas, kai pamatas pakeičiamas pagamintu gamykloje: – grunto apie pamatą atkasimas; – atramos su pamatu iškėlimas, atramos atskyrimas, iškapojant betoną iš jos lizdo pamate; – suskilusio pamato pakrovimas į autotransporto priemonę, naujo pamato iškėlimas ir padėjimas į duobę; – atramos su ženklu pastatymas ir įtvirtinimas cementiniu skiediniu; – grunto užpylimas, jį suplūkiant. Mato vienetas – vienas pamatas.
6.1.3. Atramos		
6.1.3.1. Valymas	6.1.3.1-1.	Darbo procesas: – dulkių, purvo nuvalymas nuo atramų kietais sintetiniais šepetiais; – naftos produktų dėmių nuvalymas tirpikliais; – nuplovimas vandeniū. Mato vienetas – 10 m².
6.1.3.2. Perdažymas	6.1.3.2-1.	Darbo procesas, perdažant gelžbetonines atramas: – atramų valymas (taikomas 6.1.3.1-1 darbo procesas); – pažeistų vietų užtepimas cementiniu skiediniu, išlyginimas, šlifavimas; – atramų perdažymas teptuku arba purkštuvu (šviesioji dalis dažoma kalkiniais dažais, tamsioji dalis – bituminiu laku). Mato vienetas – 10 m².
	6.1.3.2-2.	Darbo procesas, perdažant metalines atramas: – atramų valymas (taikomas 6.1.3.1-1 darbo procesas); – rūdžių nuvalymas; – paviršių, nuo kurių pašalintos rūdys, užtepimas antikorozinėmis medžiagomis; – pagruntavimas; – atramos perdažymas. Mato vienetas – 10 m². <i>P A S T A B A . Dažoma, kai oro temperatūra ne žemesnė kaip 10°C.</i>
6.1.3.3. Atramų paviršiaus pažaidų ištaisymas	6.1.3.3-1.	Darbo procesas, užtaisant įtrūkius gelžbetoninėse atramose: – įtrūkių išvalymas (praplaunant, prapučiant); – cementinio skiedinio įterpimas; – paviršiaus užglaištymas. Mato vienetas – m.
	6.1.3.3-2.	Darbo procesas, užtaisant nutrupėjimus: – nutrupėjusių (nudaužytų) vietų kontūrų iškirtimas; – paviršiaus valymas; – paviršiaus sudrėkinimas; – smulkiagrūdžio betono mišinio užtepimas, atkuriant atramos matmenis; – paviršiaus užglaištymas; – priežiūra betono kietėjimo metu. Mato vienetas – m².
	6.1.3.3-3.	Darbo procesas, ištaisant įlenktas metalines atramas:

		– ženklo skydo nuėmimas; – atramos išlyginimas šaltkalvio instrumentais; – atramos valymas, surūdijusias paviršiaus vietas nugrاندant metaliniais šepečiais; – paruošto paviršiaus pagruntavimas antikorozinėmis medžiagomis ir ženklo skydo pritvirtinimas. Mato vienetas – viena atrama.
6.1.3.4. Sulaužytų arba deformuotų atramų pakeitimas	6.1.3.4-1	Darbo procesas, kai gelžbetoninė atrama su apykakliniu pamatu arba be pamato: – ženklo skydo nuėmimas; – atramos atkasimas; – sulaužytos atramos iškėlimas; – naujos atramos dalies, įleidžiamos į žemę, ištepimas hidroizoliacine medžiaga (pvz., bitumu, specialiomis emalėmis); – naujos atramos pastatymas, užbetonuojant pamatą; – grunto užkasimas, suplūskiant grunto sluoksnius ir patikrinant atramos vertikalumą; – ženklo skydo pritvirtinimas. Mato vienetas – viena atrama.
	6.1.3.4-2	Darbo procesas, pakeičiant dvistiebes gelžbetonines atramas ant tipinių betoninių pamatų (BP, BP-1, BP-2, BP-3): – ženklo skydo nuėmimas; – monolitinio betono iškirtimas iš atramų lizdų pamate; – sulaužytos atramos iškėlimas mechanizuotai; – atramos lizdo išvalymas; – naujos į žemę įleidžiamos atramos dalies ištepimas hidroizoliacine medžiaga (pvz., bitumu, specialiomis emalėmis); – naujos atramos pastatymas į lizdą pamate; – pastatytos atramos pirminis įtvirtinimas mediniais pleštais; – atramos vertikalumo patikrinimas; – atramos sumonolitinimas; – grunto užkasimas, suplūskiant grunto sluoksnius bei tikrinant atramos vertikalumą; – ženklo skydo pritvirtinimas; – sulaužytos atramos pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – darbo vietos sutvarkymas. Mato vienetas – atramų komplektas.
	6.1.3.4-3	Darbo procesas, pakeičiant vienastiebę gelžbetoninę atramą (be pamatų) į metalinę atramą: – ženklo skydo nuėmimas; – sulaužytos įgilintos dalies atkasimas ir atramos išrovimas rankiniu būdu; – naujos atramos pastatymas; – atramos užbetonavimas, sutankinant betono mišinį ir tikrinant atramos pastatymo tikslumą; – betono paviršiaus užpylimas smėliu arba gruntu; – sulaužytos atramos pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – ženklo skydo pritvirtinimas; – darbo vietos sutvarkymas. Mato vienetas – viena atrama.
	6.1.3.4-4	Darbo procesas, pakeičiant sulaužytą arba nepataisomai deformuotą metalinę atramą, kai atrama su pamatu: – deformuotos atramos nupjovimas; – naujos atramos iš cinkuoto vamzdžio privirinimas, tikrinant atramos pastatymo tikslumą; – virinimo vietos užtepimas antikoroziniais dažais. Mato vienetas – viena atrama.
	6.1.3.4-5	Darbo procesas, pakeičiant sulaužytą gelžbetoninę atramą metaline: – ženklo skydo nuėmimas; – grunto sluoksnio nukasimas nuo pamato paviršiaus; – atramos liekanų iškirtimas iš atramos lizdo pamate rankiniu būdu; – nuotrupų ir dulkių išvalymas; – metalinės (cinkuotos) atramos pastatymas ir užbetonavimas, tikrinant pastatymo tikslumą;

		– užpylimas gruntu. Mato vienetas – viena atrama.
	6.1.3.4-6.	Darbo procesas, pakeičiant sulaužytą metalinę atramą, kai atrama su apykakliniu pamatu: – sulaužytos metalinės atramos pamato atkasimas; – atramos iškėlimas rankiniu būdu; – pagrindo naujai atramai paruošimas; – naujos atramos pastatymas, užbetuojant apykaklinį pamatą – užpilamos gruntu atramos dalies patepimas antikoroziniais dažais; – pamato užkasimas gruntu, jį sutankinant. Mato vienetas – viena atrama. <i>P A S T A B A . Jeigu nėra galimybės tuoj pat pakeisti atramą, pastatomas laikinas ženklas.</i>
6.1.3.5. Pasvirusių atramų ištiesinimas	6.1.3.5-1.	Darbo procesas, ištiesinant gelžbetoninę arba metalinę atramą: – grunto iškasimas priešingoje atramos posvyriui pusėje; – atramos atstatymas į vertikalią padėtį, naudojant autokraną; – užtvirtinimas papildomai užbetuojant; – grunto užkasimas, suplūskiant grunto sluoksnius ir tikrinant atramos vertikalumą; – darbo vietos sutvarkymas. Mato vienetas – viena atrama.

6.2. Ženkilai

21 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
6.2.1. Valymas	6.2.1-1.	Darbo procesas, nuvalant purvą ir dulkes: – ženklų valymas sintetiniais šepėčiais, naudojant muilo arba sodos fosfato 1–2 % skiedinį (rankiniu būdu), arba suspausto vandens čiurkšle su specialiu įrenginiu ženklo valymui (mechanizuotu būdu); – ženklų nuplovimas vandeniu, jei buvo naudoti aukščiau išvardyti skiediniai. Mato vienetas – 10 m ² .
	6.2.1-2.	Darbo procesas, nuvalant naftos produktus ir suodžius: – paviršiaus valymas audeklu, sumirkytu benzine, žibale arba vaitspirite; – paviršiaus šluostymas sausu audeklu; – plovimas vandeniu. Mato vienetas – 10 m ² .
	6.2.1-3.	Darbo procesas, nuvalant molio daleles: – paviršiaus sudrėkinimas, vandens ir sodos bikarbonato pastos užtepimas; – užtepto sluoksnio nuvalymas po 2-3 min; – ženklo skydo nuplovimas vandeniu ir nušluostymas. Mato vienetas – 10 m ² .
	6.2.1-4.	Darbo procesas, nuvalant sniegą ir ledą: – ženklo paviršiaus valymas sintetiniais šepėčiais; – ženklo skydo patepimas druskos tirpalu, naudojant sumirktą tirpalu minkštą audeklą; – paviršiaus nušluostymas sausu audeklu. Mato vienetas – 10 m ² . <i>P A S T A B A . III priežiūros lygyje ženklų skydai gali būti nevalomi (PN-05, 22 lentelė).</i>
6.2.2. Šviesą atspindinčios plėvelės pažaidų ištaisymas	6.2.2-1.	Darbo procesas: – nešvarumų nuvalymas nuo pažeistų vietų; – riebalų dėmių pašalinimas vaitspiritu arba benzinu; – reikiamo dydžio ir spalvos šviesą atspindinčios plėvelės lopo paruošimas; – plėvelės priklijavimas, pritaikant lopą. Mato vienetas – m ² . <i>P A S T A B A . Šviesą atspindinti plėvelė klijuojama, kai oro temperatūra ne žemesnė kaip 15°C. Naudojama šviesą atspindinti plėvelė turi atitikti LST 1335:1994/IK:2003 „Kelio ženklai. Techninės sąlygos“ reikalavimus.</i>
6.2.3. Ženklo pakeitimas, jų padėties pataisymas	6.2.3-1.	Darbo procesas, pakeičiant ženklus: – tvirtinimo detalių arba sankabų varžtų atsukimas; – sugadinto ženklo nuėmimas;

	– naujo ženklo uždėjimas; – ženklo pritvirtinimas rankiniu arba mechanizuotu būdu, tikrinant tvirtinimo aukščio atitiktį LST 1405:1995/IK:2003 „Kelio ženklų ir šviesoforų naudojimas“ reikalavimams; – nuimtų ženklų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – vienas ženklo skydas. <i>P A S T A B A . Naudojami kelio ženklų skydai turi atitikti LST 1335:1994/IK:2003 „Kelio ženklai. Techninės sąlygos“ reikalavimus.</i>
6.2.3-2.	Darbo procesas, patiesinant ženklus: – ženklo tvirtinimo varžtų priveržimas, nustatant ženklo tiesumą. Mato vienetas – vienas ženklo skydas.
6.2.3-3.	Darbo procesas, pataisant aukštį, kai nuokrypiai nuo standarto reikalavimų ne didesni kaip minus 7 cm: – tvirtinimo varžtų atleidimas; – ženklo pastatymas į reikiamą aukštį; – ženklo pritvirtinimas. Mato vienetas – vienas ženklo skydas.
6.2.3-4.	Darbo procesas, ištaisant įlenktą ženklą: – tvirtinimo varžtų atsukimas; – įlenkto ženklo nuėmimas; – ženklo ištiesinimas, nepažeidžiant simbolių, fono dažų arba šviesą atspindinčios plėvelės; – ženklo pritvirtinimas, prisukant tvirtinimo varžtus. Mato vienetas – vienas ženklo skydas.

7. ŽENKLINIMO PRIEŽIŪROS DARBAI

7.1. Ženklinimas

22 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
7.1.1. Horizontalusis ženklinimas		
7.1.1.1. Esamo ženklinimo atnaujinimas	7.1.1.1-1	Darbo procesas, atnaujinant ženklinimą rankiniu būdu: – dangos paruošimas ženklinimui atnaujinti: šlavimas, jei reikia, plovimas; – ženklinimo likučių panaikinimas, naudojant tirpiklius arba nu grindant mechaniniu būdu; – ženklinimo atnaujinimo vietų žymėjimas rankiniu būdu, naudojant kelio dažus; – linijų dažymas purkštuvu rankiniu būdu, naudojant trafaretus. Mato vienetas – 10 m². P A S T A B O S : – <i>dažant dangą turi būti švari ir sausa, dangos temperatūra – ne žemesnė kaip 15°C, santykinė oro drėgmė – ne didesnė kaip 85%; negalima dažyti drėgnos, suminkštėjusios dangos su riebalinės kilmės, pvz., bitumo arba mastikos dėmėmis;</i> – <i>naudojamos medžiagos turi atitikti LST EN 1436:1998 „Kelių ženklinimo medžiagos. Kelių ženklinimo parametrai“ su keitiniu LST EN 1436:1998/A1:2003 reikalavimus;</i> – <i>sunaudojimo normos (10 m²): alkidinių kelio dažų – 7,40 kg, stiklo rutuliukų – 2,69 kg;</i> – <i>horizontaliojo ženklinimo linijos, rodyklės, simboliai turi atitikti LST 1379:1995/IK:2003 „Kelių ženklinimas“ ir techninių sąlygų TS 01-96 „Horizontalusis automobilių kelių ženklinimas“ reikalavimus.</i>
	7.1.1.1-2	Darbo procesas, atnaujinant ženklinimą mechanizuotu būdu: – dangos paruošimas ženklinimui atnaujinti: šlavimas, jei reikia, plovimas, apsauginių kūgių pastatymas; – ženklinimo likučių nufrezavimas arba panaikinimas, naudojant tirpiklius; – ženklinimo atnaujinimo vietų nužymėjimas taškais kas 12-16 m; – linijų dažymas specialia mašina, į dažus įmaišant stiklo rutuliukų; – apsauginių kūgių nuėmimas. Mato vienetas – 10 m².

		P A S T A B O S : – taikomi 7.1.1.1-1 darbo proceso pastabose nurodyti norminiai dokumentai; – sunaudojimo normos (10 m²): alkidinių kelio dažų – 7,25 kg, stiklo rutuliukų – 3,00 kg. 7.1.1.1-3 Darbo procesas, atnaujinant atšvaitus kelio dangoje: – atšvaito išpjovimas iš kelio dangos, sandėliavimas, kaitinimas, mirkymas, valymas; – susidėvėjusių elementų pakeitimas, priklijuojant naujus; – atšvaito įmontavimas į kelio dangą. Mato vienetas – vienas atšvaitas. 7.1.1.1-4 Darbo procesas, pakeičiant kelio dangos atšvaito šviesą atspindintį elementą: – šviesą atspindinčio elemento išėmimas iš korpuso; – pagrindo išvalymas ir išdžiovinimas; – naujo šviesą atspindinčio elemento priklijavimas. Mato vienetas – vienas elementas.
7.1.1.2. Naujas Ženklinimas	7.1.1.2-1 Darbo procesas, ženklinant dažais kelių ženklavimui ir į juos įmaišant stiklo rutuliukų: – dangos paruošimas naujam ženklavimui, šlavimas, jei reikia, plovimas, apsauginių kūgių pastatymas; – dangos ašies, kitų charakteringų ženklavimo vietų žymėjimas taškais, kas 12-16 m; – linijų dažymas mechanizuotu būdu; – apsauginių kūgių nuėmimas. Mato vienetas – 10 m². PASTABOS: – naujas ženklavimas, atsižvelgiant į LST 1379:1995/IK:2003 „Kelių ženklavimas“ ir techninių sąlygų TS 01-96 „Horizontalusis automobilių kelių ženklavimas“ nurodymus, numatomas kelio ruožuose, kuriuose pasikeitė eismo intensyvumas, eismo schema; – darbų sąlygos ir sunaudojimo normos atitinka nurodytas 7.1.1.1-2 darbo proceso pastabose. 7.1.1.2-2 Darbo procesas, ženklinant termoplastiku mechanizuotu būdu: – dangos paruošimas ženklavimui (taikomi 7.1.1.2-1 darbo proceso nurodymai); – ženklavimo mašinos paruošimas, termoplastiko pakaitinimas; – termoplastiko klojimas tiesiogiai ant dangos išilgine kryptimi ir linijų galų nulyginimas. Mato vienetas – 10 m². P A S T A B O S : – termoplastiko temperatūra turi būti: vasarą – 125°C, pavasarį arba rudenį – 150°C; – danga turi būti sausa, jos temperatūra turi būti ne žemesnė kaip 10 °C, santykinė oro drėgmė – ne didesnė kaip 85 %; – linijos aukštis virš dangos – ne didesnis kaip 6 mm; – sumaišytas termoplastiko kiekis turi būti klojamas be pertraukos; – ženklavimo medžiagų spalva, skaistis, tvarumas turi atitikti LST EN 1436:1998 „Kelių ženklavimo medžiagos. Kelių ženklavimo parametrai“ su keitiniu LST EN 1436:1998/A1:2003 reikalavimus; – termoplastiko sunaudojimo normos (10 m²): termoplastikas – 64,0 kg, alkidiniai kelio dažai – 0,5 kg, stiklo rutuliukai – 6,0 kg; – purškiamojo termoplastiko sunaudojimo normos (10 m²): termoplastikas – 31,0 kg, alkidiniai kelio dažai – 0,5 kg, stiklo rutuliukai – 7,0 kg; – atlikus ženklavimą termoplastiku, eismą galima leisti po 30 min. 7.1.1.2-3 Darbo procesas, ženklinant termoplastiku rodykles, pėsčiųjų perėjas, simbolius ir pan. rankiniu būdu: – termoplastiko pakaitinimas; – rodyklių, pėsčiųjų perėjų, simbolių nužymėjimas, apklijuojant jų kraštus lipnia juosta; – formų, atitinkančių trafaretus, pakaitinimas; – ženklavimas rankine įranga, užpilant stiklo rutuliukus; – lipnios juostos nuėmimas; – simbolių, rodyklių kraštų nulyginimas. Mato vienetas – 10 m². P A S T A B O S :	

		– sąlygos darbams atlikti nurodytos 7.1.1.2-2 darbo proceso pastabose; – termoplastiko sunaudojimo normos (10 m^2): termoplastikas – 64,0 kg, stiklo rutuliukai – 8,0 kg. 7.1.1.2-4 Darbo procesas, ženklinant rodykles, pėsčiųjų perėjas, simbolius ir pan., šaltuoju dvikomponenčiu plastikumi rankiniu būdu: – dangos nušlavimas rankiniu būdu; – rodyklių, simbolių, pėsčiųjų perėjų nužymėjimas, apklįjaujant jų kraštus lipnia juostele; – plastiko komponentų reikalingo kiekio, kuris turi būti sunaudojamas per 10 min., sumaišymas specialioje kilnojamoje talpoje; – šaltojo plastiko išpylimas į mažosios mechanizacijos priemonę ženklinimui; – linijų ženklinimas, užpilant stiklo rutuliukus, lipnios juostelės nuėmimas ir juostų galų nulyginimas; – talpų, kuriose buvo šaltasis plastikas, išplovimas skiedikliais. Mato vienetas – 10 m^2. P A S T A B A . Sunaudojimo normos (10 m^2): šaltasis plastikas – 60,0 kg, stiklo rutuliukai – 14,0 kg. 7.1.1.2-5 Darbo procesas, ženklinant klįjuojamomis geltonos spalvos juostomis (laikinam naudojimui): – dangos paviršiaus išvalymas rankiniu būdu; – patepimas gruntu-mastika; – specialios lipnios juostos paklojimas, ją vyniojant nuo ritės, papildomas prispaudimas; – ženklinimo juostų pašalinimas, naudojant frezą-trintuką. Mato vienetas – 10 m^2. 7.1.1.2-6 Darbo procesas, įrengiant atšvaitus kelio dangoje: – atitinkamo dydžio duobučių iškirtimas; – atšvaitų įtvirtinimas, juos priklįjuojant specialiomis mastikomis. Mato vienetas – vienas atšvaitas. 7.1.1.2-7 Darbo procesas, įrengiant sferinius stiklinius atšvaitus kelio bordiūruose: – atšvaitų vietų nužymėjimas; – kiaurymių išgręžimas mechanizuotu būdu; – kiaurymių išvalymas; – sferinių atšvaitų įmontavimas. Mato vienetas – 10 m^2.
7.1.2. Vertikalusis ženklinimas		
7.1.2.1. Valymas		Taikomi 21 lentelės 6.2.1 pozicijoje nurodyti darbų procesai
7.1.2.2. Ženklinimo atnaujinimas	7.1.2.2-1	Darbo procesas, pašalinant vertikalojo ženklinimo pažaidas: – purvo nuvalymas nuo vertikalojo ženklinimo paviršių, nuplovimas; – atsilupusių dažų arba sugadintos šviesą atspindinčios plėvelės nuskutimas; – dažymas purkštuku, naudojant dažus su šviesą atspindinčiomis medžiagomis arba užklįjuojant šviesą atspindinčią plėvelę. Mato vienetas – m^2. P A S T A B A . Vertikalusis ženklinimas ir jo panaudojimo sąlygos turi atitikti LST 1379:1995/IK:2003 „Kelių ženklinimas“ reikalavimus.
7.1.2.3. Naujas ženklinimas	7.1.2.3-1	Darbo procesas: – dažomų paviršių paruošimas, nuvalant purvą, nuplaunant, užtaisant paviršiaus pažaidas; – linijų nužymėjimas pagal LST 1379:1995/IK:2003 „Kelių ženklinimas“ reikalavimus; – dažymas rankiniu būdu, naudojant dažus su šviesą atspindinčiomis medžiagomis arba užklįjuojant šviesą atspindinčią plėvelę. Mato vienetas – 10 m^2.

8. APSAUGINIŲ ATITVARŲ PRIEŽIŪROS DARBAI

8.1. Sijiniai, trosiniai, parapetiniai apsauginiai atitvarai

23 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
8.1.1. Valymas	8.1.1-1.	Darbo procesas, valant sijinius, parapetinius apsauginius atitvarus vasarą:

		– purvo, dulkių nuvalymas nuo atitvarų paviršių kietais sintetiniais šepčiais mechanizuotai arba rankiniu būdu; – atitvarų nuplovimas vandens čiurkšle mechanizuotu būdu. Mato vienetas – 100 m. 8.1.1-2. Darbo procesas, valant trosinius apsauginius atitvarus: – purvo ir dulkių nuvalymas nuo plieninių lynų, kompensatorių ir stulpelių kietais sintetiniais šepčiais. Mato vienetas – 100 m. 8.1.1-3. Darbo procesas, valant žiemą: – likusių sniego volų (po mechanizuoto valymo) nukasimas ir paskleidimas ant kelio šlaitų; – prilipusio sniego nuvalymas nuo atšvaitų ir vertikaliojo ženklinimo elementų. Mato vienetas – 100 m.
8.1.2. Grunto pašalinimas iš po atitvarų	8.1.2-1. Darbo procesas, kai atitvarai įrengti ilguose kelio ruožuose: – grunto nustūmimas šlaito kryptimi mechanizuotu būdu; – prie stulpelių susikaupusio grunto nukasimas rankiniu būdu; – papildomas kelkraščio lyginimas reikiamu nuolydžiu rankiniu būdu; – sustumto ir nukasto grunto paskleidimas šlaite. Mato vienetas – 100 m². 8.1.2-2. Darbo procesas, kai atitvarai pastatyti viaduko atramų, apšvietimo stulpų, pavienių medžių apsaugai: – grunto nukasimas rankiniu būdu; – grunto pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – kelio dangos šlavimas. Mato vienetai: m³, 100 m². 8.1.2-3. Darbo procesas, pašalinant gruntą prie parapetinių apsauginių atitvarų: – grunto sustūmimas į krūvas išilgine kryptimi mechanizuotu arba rankiniu būdu, atsižvelgiant į grunto kiekį; – grunto pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – kelio dangos šlavimas. Mato vienetai: m³, 100 m².	
8.1.3. Pažaidų ištaisymas	8.1.3-1. Darbo procesas, perdažant trosinius atitvarus: – lynų, metalinių dalių valymas metaliniais šepčiais; – metalinių elementų dažymas rankiniu būdu; – gelžbetoninių stulpelių nudažymas kalkėmis. Mato vienetas – 100 m. <i>P A S T A B A . Dažyti paviršius galima tik tada, kai oro temperatūra aukštesnė kaip 10°C.</i> 8.1.3-2. Darbo procesas, ištaisant korozijos pažeistus metalinius paviršius: – pažeistų plotų valymas metaliniais šepčiais; – riebalinių dėmių nuvalymas specialiais skysčiais, nuplovimas vandeniu ir išdžiovinimas; – paviršių padengimas antikorozinėmis medžiagomis; – nudažymas teptuku arba purkštuvu. Mato vienetas – 10 m². <i>P A S T A B A . Korozijos židinius šalinti ir dažyti paviršius galima tik tada, kai oro temperatūra ne žemesnė kaip 10°C.</i> 8.1.3-3. Darbo procesas, užtaisant betono ištrupėjimus bei nuskilimus: – purvo ir dulkių nuvalymas nuo pažeistų paviršių; – paviršių sudrėkinimas; – pažaidų ištaisymas smulkiagrūdžio betono mišiniu arba cementiniu skiediniu; – sutaisytų paviršių užglaiستymas. Mato vienetas – 10 m². <i>P A S T A B O S :</i> – pažaidas betone galima taisyti, esant ne žemesnei kaip 5°C oro temperatūrai; – naudojamas betono mišinys turi užtikrinti betono stiprio klasę (LST EN 206-1:2002/A1:2004 „Betonas. 1 dalis. Techniniai reikalavimai, savybės, gamyba ir atitiktis“), ne žemesnę už apsauginių atitvarų elementų betono stiprio klasę; – vertikalusis ženklinimas turi atitikti LST 1379:1995/IK:2003 „Kelių ženklinimas“ reikalavimus. 8.1.3-4. Darbo procesas, perdažant metalines apsauginių atitvarų sijas ir statramsčius:	

	– perdažomų paviršių valymas metaliniais šepetiais; – korozijos pažeistų vietų padengimas antikorozinėmis medžiagomis; – paruošto paviršiaus perdažymas teptuku, dažų purkštuvu arba panaudojant markiravimo mašiną; – vertikalojo ženklinimo atnaujinimas rankiniu arba mechanizuotu būdu pagal LST 1379:1995/1K:2003 „Kelių ženklavimas“ reikalavimus. Mato vienetas – 10 m². <i>P A S T A B A . Metalinių sijų perdažymo darbo procesas tinka ir trosiniams atitvarams.</i>
8.1.3-5.	Darbo procesas, perdažant gelžbetonines atitvarų sijas, stulpelius: – perdažomų paviršių valymas metaliniais šepetiais; – jei yra, tuštumų, nutrupėjimų užtaisymas smulkiagrūdžiu betono mišiniu; – paruošto paviršiaus perdažymas dažų purkštuvu arba panaudojant markiravimo mašiną (juostoms perdažyti); – vertikalojo ženklinimo (pagal LST 1379:1995/1K:2003 „Kelių ženklavimas“ reikalavimus) nudažymas teptuku. Mato vienetas – 10 m².
8.1.3-6.	Darbo procesas, pakeičiant sulaužytas sijas: – sulaužytos gelžbetoninės sijos tvirtinimo detalių nuėmimas, nukėlimas, naudojant automobilinį kraną, ir pakrovimas į autotransporto priemonę; – statramsčių padėties patikrinimas ir ištaisyimas plane bei profilyje; – naujos sijos pritaikymas; – tvirtinimo detalių uždėjimas ir sijos pritvirtinimas. Mato vienetas – viena gelžbetoninė sija.
8.1.3-7.	Darbo procesas, pakeičiant metalinių atitvarų sugadintas sijas: – varžtų atsukimas; – sulaužytų arba deformuotų juostų ir amortizuojančių tarpų (jei atitvarai su tarpais) nuėmimas; – naujų sijų ir amortizuojančių tarpų (jei atitvarai su tarpais) pritaikymas; – varžtų užsukimas; – sulaužytų arba deformuotų sijų išvežimas. Mato vienetas – viena metalinė sija.
8.1.3-8.	Darbo procesas, atstatant sulaužytų surenkamų gelžbetoninių parapetinių atitvarų blokus: – sulaužytų surenkamų parapetinių atitvarų blokų išmontavimas, iškertant skeliamaisiais kūjais sulaužytus blokus; – naujų blokų pastatymas, juos sumonolitinant su esamais; – sulaužytų blokų pakrovimas mechanizuotu būdu į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – m³.
8.1.3-9.	Darbo procesas, pakeičiant trosinių atitvarų lynus: – nutrauktų lynų nuėmimas; – naujų lynų įvėrimas į amortizuojančius tarpus ir įtempimas; – sugadintų elementų išvežimas. Mato vienetas – 10 m.
8.1.3-10.	Darbo procesas, pakeičiant trosinio atitvaro gelžbetoninį stulpelį: – išversto stulpelio pašalinimas; – duobės pataisymas; – naujo stulpelio pastatymas; – grunto užpylimas suplūkiant; – amortizuojančio tarpo pastatymas; – lynų įtempimas; – sulaužyto stulpelio išvežimas. Mato vienetas – vienas stulpelis.
8.1.3-11.	Darbo procesas, pakeičiant sulaužytą gelžbetoninių sijinių atitvarų statramstį: – tvirtinimo detalių nuėmimas; – gretimų atitvarų elementų nuėmimas; – statramsčio atkasimas; – sulaužyto statramsčio iškėlimas; – naujo statramsčio pastatymas;

		– grunto užpylimas, suplūkiant kiekvieną sluoksnį ir kartu tikrinant statramsčio padėtį plane bei profilyje; – nuimtų atitvarų sijų užkėlimas ir pritvirtinimas prie naujai pastatyto statramsčio; – betono laužo išvežimas. Mato vienetas – vienas stulpelis.
8.1.3-12.		Darbo procesas, pakeičiant sulaužytą metalinį statramstį: – sijų tvirtinimo varžtų atsukimas ir sijų nuėmimas; – distancinio elemento nuėmimas; – stulpelio išrovimas; – naujos duobės išgręžimas; – naujo stulpelio pastatymas, distancinio elemento pritvirtinimas; – sijų pritvirtinimas. Mato vienetas – vienas stulpelis.
8.1.3-13.		Darbo procesas, pakeičiant sugadintas tvirtinimo detales, jei reikia, ir amortizuojančius tarpus: – atitvarų elementų varžtų atsukimas; – sugadintų detalių ir amortizuojančio intarpo nuėmimas; – naujų detalių pritaikymas ir amortizuojančio intarpo uždėjimas, varžtų prisukimas. Mato vienetas – komplektas.
8.1.3-14.		Darbo procesas, atkuriant gelžbetoninių apsauginių atitvarų aukštį ir padėtį plane: – statramsčių atkasimas; – statramsčių pastūmimas ir patraukimas į reikiamą padėtį; – grunto užpylimas, suplūkiant kiekvieną sluoksnį ir kartu tikrinant statramsčio padėtį. Mato vienetas – 10 m.
8.1.3-15.		Darbo procesas, atkuriant metalinių atitvarų pastatymo aukštį ir padėtį plane: – dalinis statramsčio atkasimas; – atitvarų pakėlimas mechanizuotai, kartu pakeliant statramstį; – grunto suplūkimas aplink statramstį, kartu tikrinant statramsčio aukštį nivelyru; – grunto užpylimas, suplūkiant kiekvieną sluoksnį; – darbo vietos sutvarkymas. Mato vienetas – 10 m.
8.1.3-16.		<i>P A S T A B A . Atkuriant apsauginių atitvarų aukštį ir padėtį plane, reikia laikytis statybos rekomendacijų R 37-01 „Automobilių kelių apsauginiai atitvarai“, patvirtintų LAKD generalinio direktoriaus 2002 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. 9 (Žin. (Informaciniai pranešimai), 2002, Nr. 18) nurodymų.</i> Darbo procesas, pakeičiant sugadintus atšvaitus: – sugadintų atšvaitų nuėmimas, nugrاندant plėvelės likučius arba nulupant plastikinį elementą, arba nusukant nuo laikiklio metalinį elementą; – naujų atšvaitų pritvirtinimas, juos priklijuojant arba prisukant (pagal atšvaito konstrukciją). Mato vienetas – 10 vnt. <i>PASTABA. Atšvaitų padėtis, atstumai tarp jų turi atitikti LST 1379:1995 /IK:2003 „Kelių ženklavimas“, reikalavimus.</i>

8.2. Signaliniai stulpeliai, gairės

24 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
8.2.1. Valymas	8.2.1-1.	Darbo procesas, valant vasarą: – purvo ir dulkių nuvalymas kietais sintetiniais šepčiais rankiniu arba mechanizuotu būdu; – nuplovimas vandeniu rankiniu arba mechanizuotu būdu; – naftos produktų dėmių nuvalymas tirpikliais (žibalu, vaitspiritu). Mato vienetai: 10 vnt., 10 m².
	8.2.1-2.	Darbo procesas, valant žiemą:

		– druskos skiedinio užtepimas ant atšvaitų, naudojant sumirkytą minkštą audeklą; – paviršiaus nušluostymas sausu audeklu. Mato vienetas – 100 vnt.
8.2.2. Pažaidų ištaisymas	8.2.2-1.	Darbo procesas, ištaisant ištrupėjusį betono paviršių: – purvo ir dulkių nuvalymas nuo ištrupėjusio paviršiaus ir nuskilimų; – paruošto paviršiaus sudrėkinimas; – cementinio skiedinio užtepimas ir užglaištymas. Mato vienetas – 10 m ² .
	8.2.2-2.	Darbo procesas, perdažant betoninius signalinius stulpelius: – purvo ir dulkių bei atsilupusių dažų nuvalymas metaliniais šepčiais; – nudažymas purkštuvu arba teptuku. Mato vienetas – 10 vnt.
	8.2.2-3.	Darbo procesas, perdažant gaires: – gairių surinkimas; – atsilupusių dažų nuvalymas metaliniais šepčiais; – perdažymas rankiniu būdu, dviem spalvomis. Mato vienetas – 10 vnt.
	8.2.2-4.	Darbo procesas, pakeičiant sulūžusius betoninius signalinius stulpelius: – stulpelio atkasimas; – sulūžusio stulpelio iškėlimas; – naujo stulpelio pastatymas; – grunto užkasimas, tikrinant stulpelio vertikalumą bei aukštį ir suplūkiant gruntą sluoksniais; – sulaužytų stulpelių išvežimas; – darbo vietos sutvarkymas. Mato vienetas – 10 vnt.
	8.2.2-5.	Darbo procesas, pakeičiant sulaužytus arba deformuotus plastikinius signalinius stulpelius: – sulaužytų stulpelių surinkimas; – skylių išgręžimas; – naujų stulpelių pastatymas; – sulaužytų stulpelių išvežimas. Mato vienetas – 10 vnt. <i>P A S T A B A . Pakeičiant signalinius stulpelius, reikia laikytis statybos rekomendacijų R 37-01 „Automobilių kelių apsauginiai atitvarai“, patvirtintų LAKD generalinio direktoriaus 2002 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. 9 (Informaciniai pranešimai, 2002, Nr. 18) nurodymų.</i>
	8.2.2-6.	Darbo procesas, prižiūrint atšvaitus: – valymas (taikomi 8.2.1-1, 8.2.1-2 darbo procesai); – pažeistos šviesą atspindinčios plėvelės arba sudaužytų plastikinių atšvaitų nuėmimas, sužalotos juodos (įstrižos) juostos pakeitimas, naujo atšvaito priklijavimas arba pritvirtinimas. Mato vienetas – 10 vnt. <i>P A S T A B A . Atšvaitai ir signalinių stulpelių ženklėjimas turi atitikti LST 1379:1995/IK:2003 „Kelių ženklėjimas“ reikalavimus.</i>
	8.2.2-7.	Darbo procesas, sustatant gaires kelio pločiui nužymėti žiemos periodu: – gairių iškrovimas iš autotransporto priemonės; – jų išdėstymas, pernešant ne didesniu kaip 50 m atstumu; – sukalimas į kelio briaunas; – sulaužytų gairių pakeitimas; – gairių išrovimas, sudėjimas į krūvas, pakrovimas į autotransporto priemonę, išvežimas (pavasario pradžioje). Mato vienetas – 100 vnt.

8.3. Tvoros

25 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
8.3.1. Valymas	Taikomas 23 lentelės 8.1.1-1 darbo procesas	
8.3.2. Pažaidų ištaisymas	8.3.2-1.	Darbo procesas, pašalinant smulkias pažaidas: – sulankstytų vamzdžių ištiesinimas;

	– įtrūkių tvoroje iš tinklo surišimas; – skylių tinklo tvoroje užtaisymas, paruošiant reikiamo dydžio lopus ir pritvirtinant juos viela; – korozijos pažeistų plotų valymas metaliniais šepčiais ir ištepimas antikorozinėmis medžiagomis; – dažytų paviršių pažeistų vietų perdažymas (taikomas 8.1.3-4 darbo procesas); – atraminių gelžbetoninių stulpelių pakeitimas (taikomas 8.1.3-10 darbo procesas). Mato vienetai: 10 m², vnt.
8.3.2-2.	Darbo procesas, atstatant pasvirusius tvoros statramsčius: – statramsčių atkasimas; – statramsčių atstatymas į vertikalią padėtį; – betono mišinio ($\approx 0,02 \text{ m}^3$) paklojimas aplink statramstį jam įtvirtinti; – grunto užkasimas, suplūskiant jo sluoksnius; – darbo vietos sutvarkymas. Mato vienetas – vnt.
8.3.2-3.	Darbo procesas, perdažant vielos tinklą: – purvo ir dulkių nuvalymas metaliniais šepčiais; – perdažymas teptukais, dažant tuo pačiu metu tą pačią vietą iš abiejų pusių. Mato vienetas – 10 m².
8.3.2-4.	<i>P A S T A B A . Dažyti galima, kai oro temperatūra ne žemesnė kaip 10°C.</i> Darbo procesas, pakeičiant elementus, kai metalinio tinklo tvora įrengta iš atskirų sekcijų (rėmas iš kampuočių užpildytas tinklu): – tvirtinimo detalių nuėmimas; – sugadintos sekcijos nuėmimas; – naujos sekcijos pastatymas; – naujos sekcijos pritvirtinimas; – sugadintos sekcijos pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – 10 m.
8.3.2-5.	Darbo procesas, kai tvora yra iš vientiso tinklo: – tvirtinimo detalių nuėmimas, jeigu tai būtina; – sugadinto tinklo ruožo nukirpimas; – naujo tinklo uždėjimas; – naujo tinklo sujungimas (surišimas) su esamu; – naujo tinklo pritvirtinimas prie statramsčių, jeigu tai būtina; – sugadinto tinklo išvežimas. Mato vienetas – 10 m.
8.3.2-6.	Darbo procesas, pakeičiant rėmus su tinklu ir gelžbetoninius statramsčius: – tinklo ar atskirų sekcijų tvirtinimo detalių nuėmimas; – statramsčio atkasimas; – sugadinto gelžbetoninio statramsčio iškėlimas; – naujo gelžbetoninio statramsčio įkasamos į žemę dalies nutepimas hidroizoliacinėmis medžiagomis (pvz., bitumu), jo pastatymas; – grunto užpylimas ir kiekvieno sluoksnio suplūskimas, kartu tikrinant statramsčio padėties tikslumą; – naujo tinklo ar atskirų sekcijų pritvirtinimas; – sulaužyto gelžbetoninio statramsčio išvežimas; – darbo vietos sutvarkymas. Mato vienetas – 10 m.
8.3.2-7.	Darbo procesas, pakeičiant tvoros iš metalinių vamzdžių elementus: – sugadintų vamzdžių nupjovimas; – naujų vamzdžių pritaikymas ir prijungimas suvirinant; – sugadintų vamzdžių išvežimas. Mato vienetas – 10 m.
8.3.2-8.	Darbo procesas, pakeičiant tvoros iš metalinių vamzdžių statramsčius: – vamzdžių nupjovimas; – statramsčio atkasimas; – deformuoto arba sulaužyto metalinio statramsčio kartu su betono pamatu iškėlimas; – naujo statramsčio įkasamos į žemę dalies patepimas hidroizoliacinėmis medžiagomis (pvz., bitumu); – betono mišinio paklojimas statramsčio pamatui; – naujo metalinio statramsčio pastatymas;

		– grunto užpylimas, suplūskiant jo sluoksnius ir kartu tikrinant statramsčio pastatymo tikslumą; – vamzdžių prijungimas prie metalinio statramsčio, juos privirinant; – sugadintų metalinių statramsčių išvežimas; – darbo vietos sutvarkymas. Mato vienetas – 10 m. 8.3.2-9. Darbo procesas, pakeičiant sulaužytus medinius statramsčius apsauginėse tvorose (per miškus): – tinklo nuardymas aplink sulaužytą statramstį; – tinklo lopymas, jeigu jis yra sutrūkęs; – sulūžusio medinio statramsčio išrovimas, prieš tai atkasus gruntą iki 0,7 m gylio; – naujo statramsčio pastatymas, jo įgilinamą dalį prieš tai antiseptikavus; – statramsčio įgilinamos dalies užkasimas iki 1,20 m gylio; – tinklo pritvirtinimas. Mato vienetas – vnt.
8.3.3. Sniegotvorių priežiūra	8.3.3-1.	Darbo procesas, prižiūrint medinių skydų sniegotvorių: – trūkstančių kuolų skydams tvirtinti paruošimas, išdėstymas, sukalimas; – medinių skydų pritvirtinimas; – skydų pakėlimas arba perkėlimas žiemą, susidarius aukštomis pusnims; – skydų atrišimas ir kuolų išrovimas pavasarį; – pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – sugadintų skydų taisymas; – medinių skydų sukrovimas ant specialių stovų sandėliuoti. Mato vienetas – 100 m. <i>P A S T A B A . III priežiūros lygyje darbai gali būti neatliekami (PN-05, 26 lentelė).</i>
	8.3.3-2.	Darbo procesas, taisant medinius skydus: – sulūžusių lentų nulupimas; – naujų lentų prikalkimas, prikalkant pagal medinio skydo matmenis. Mato vienetas – m².
	8.3.3-3.	Darbo procesas, prižiūrint plastikinio tinklo sniegotvorių: – kuolų iš metalinių strypų paruošimas, išdėstymas, sukalimas; – plieninės vielos ištempimas tarp kuolų; – plastikinio tinklo pritvirtinimas žiemos pradžioje, pakėlimas, susidarius pusnims, ir nuėmimas pavasarį; – sutrūkusio arba trūkstanto tinklo pakeitimas nauju; – kuolų, plastikinio tinklo rulonų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas sandėliuoti. Mato vienetas – 100 m. <i>P A S T A B A . III priežiūros lygyje darbai gali būti neatliekami (PN-05, 26 lentelė).</i>

9. PĖSČIŲJŲ IR DVIRAČIŲ TAKŲ PRIEŽIŪROS DARBAI

9.1. Takai su asfalto, betono plytelių, žvyro dangomis

26 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
9.1.1. Valymas	9.1.1-1.	Darbo procesas, valant takus su asfalto arba betono plytelių dangomis: – šiukšlių ir atsitiktinių daiktų surinkimas ir pašalinimas; – purvo nugrandymas; – nušlavimas rankiniu arba mechanizuotu būdu. Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . II–III priežiūros lygiuose darbai gali būti neatliekami rajoninių kelių takuose, III priežiūros lygyje – krašto kelių takuose (PN-05, 27 lentelė).</i>
	9.1.1-2.	Darbo procesas, valant takus su žvyro danga: – šiukšlių ir atsitiktinių daiktų surinkimas ir pašalinimas; – stambesnių kaip 50 mm skersmens akmenų nurinkimas; – purvo pašalinimas.

	9.1.1-3.	Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . Taikoma 9.1.1-1 darbo proceso pastaba.</i> Darbo procesas, nuskutant žolę: – žolės nuskutimas prie pat dangos paviršiaus, naudojant kauptuką arba kastuvą; – sušlavimas į krūvas ir pašalinimas (žvyro dangos takuose nukirsta žolė sugrėbiama). Mato vienetas – 100 m². <i>P A S T A B A . II priežiūros lygyje krašto ir rajoninių kelių takuose darbai gali būti neatliekami, III priežiūros lygyje – visų kelių takuose (PN-05, 27 lentelė).</i>
9.1.2. Išdaužų ir plyšių užtaisymas	9.1.2-1.	Darbo procesas, užtaisant gilesnes kaip 60 mm išdaužas žvyro dangose: – purvo nuvalymas; – išdaužų kraštų išpurenimas; – išdaužos užtaisymas, supilant reikiamos frakcijos žvyro mineralinių medžiagų mišinį; – žvyro mineralinių medžiagų mišinio sutankinimas rankiniais plūktuvais, palaistant vandeniu 1 l/m² vienam storio centimetru. Mato vienetas – 100 m².
	9.1.2-2.	Darbo procesas, užtaisant išdaužas asfalto dangose: – purvo nuvalymas; – išdaužų kraštų nukapojimas mechanizuotu arba rankiniu būdu, suformuojant duobes stačiakampiais kraštais; – kapojimo liekanų pašalinimas, dulkių išpūtimas; – medinių atraminių tašelių įtvirtinimas dangos kraštuose ties krašto nutrupėjimais; – karsto asfaltbetonio mišinio paklojimas, užtaisant išdaužas ir atstatant kraštus; – asfaltbetonio mišinio sutankinimas rankiniu būdu, panaudojant plūktuvus arba rankinius volelius; – medinių tašelių nuėmimas ir tarpo užpylimas žvyru. Mato vienetas – 100 m².
	9.1.2-3.	Darbo procesas, užtaisant platesnius kaip 10 mm plyšius asfalto dangose: – dulkių ir purvo pašalinimas; – plyšio kraštų patepimas skystu bitumu; – pirmasis užpylimas pakaitinta bitumine mastika iki ne daugiau kaip 1/3 plyšio gylio; – antras užpylimas bitumo mastika iki plyšio viršaus; – pertekliaus nupjovimas, atvėsus mastikai; – užbarstymas atsijomis arba smėliu. Mato vienetas – 10 m.
	9.1.2-4.	Darbo procesas, užtaisant platesnius kaip 19 mm plyšius asfalto dangose: – taikomas 5 lentelės 2.1.6-5 darbo procesas. Mato vienetas – 10 m.
9.1.3. Vandens nuleidimas, pralaidų valymas	9.1.3-1.	Darbo procesas, nuleidžiant vandenį ir išvalant pralaidas: – susikaupusio vandens nuleidimas, prakasant griovelius lygiagrečiai arba statmenai takui (pagal vietovės sąlygas) iki žemesnės reljefo vietos; – sąnašų purenimas metaliniais strypais; – pralaidos išvalymas grandikliais; – sąnašų paskleidimas. Mato vienetas – m³.
9.1.4. Deformacijų ištaisymas betono plytelių dangose	9.1.4-1.	Darbo procesas: – sulūžusių arba susikraipusių betono plytelių arba trinkelų nuardymas; – pagrindo ištaisymas, atsižvelgiant į pagrindo medžiagas: suplūkiant esamą žvyrą, arba, išardžius sulūžusį betoninį pagrindą, užbetonuojant iš naujo; – betono plytelių arba trinkelų paklojimas (sulūžusios pakeičiamos naujomis); – siūlių užpildymas cementiniu skiediniu; – priežiūra betono mišinio kietėjimo metu. Mato vienetas – m².
9.1.5. Priežiūra žiemą	9.1.5-1.	Darbo procesas: – sniego nustūmimas lengvu ratiniu traktoriumi su verstuvu arba nukasimas rankiniu būdu (intensyviai ir ilgai sningant);

	– užpustytų vietų nuvalymas buldozeriu (nustojus snigti); – apledėjusių vietų pabarstymas smėliu arba smėlio ir druskos mišiniu. Mato vienetas – 100 m², 1000 m². <i>P A S T A B A . II–III priežiūros lygiuose rajoninių kelių takuose darbai gali būti neatliekami, III priežiūros lygyje – krašto ir rajoninių kelių takuose (PN-05, 27 lentelė).</i>
--	--

10. TILTŲ, VIADUKŲ PRIEŽIŪROS DARBAI

10.1. Tiltų, viadukų važiuojamoji dalis

27 lentelė

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.1.1. Valymas	10.1.1-1. Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų surinkimas, pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – važiuojamosios dalies šlavimas mechanizuotu būdu; – šiukšlių nušlavimas prie atitvarų rankiniu būdu; – šiukšlių pašalinimas rankiniu būdu iš vandens surinkimo ir nuleidimo sistemos. Mato vienetas – 100 m².
10.1.2. Dangos pažaidų pašalinimas	Taikomi 5 lentelės nuo 2.1.2-1 iki 2.1.3-5; nuo 2.1.6-1 iki 2.1.11-1 darbo procesai.
10.1.3. Deformacinių pjūvių priežiūra	10.1.3-1. Darbo procesas, užtaisant užpildyto tipo deformacinius pjūvius: – taikomi 5 lentelės 2.1.5-1 ir 2.1.5-2 darbo procesai. <i>P A S T A B A . Užpildyto tipo deformacinių pjūvių priežiūra apima tik mastikos pakeitimą. Kitokios konstrukcijos deformacinio pjūvio tvarkymas yra susijęs su po važiuojamosios dalies danga esančių konstrukcinių sluoksnių atnaujinimo darbais, nepriskiriamais kelių priežiūros darbams.</i> 10.1.3-2. Darbo procesas, užpilant deformacinį pjūvį THORMOJOINT sistemos medžiagomis: – deformacinio pjūvio išvalymas (taikomas 5 lentelės 2.1.5-1 darbo procesas); – deformacinio pjūvio užpildymas THORMOJOINT sistemos medžiagomis (darbo sąlygos ir sunaudojimo normos – pagal gamintojo arba tiekėjo instrukcijas); – S rūšies atsijų ir 0/5 frakcijos granito skaldelės užpylimas ant deformacinio pjūvio paviršiaus. Mato vienetas – 100 m.
10.1.4. Vandens nuleidimo sistemos priežiūra	10.1.4-1. Darbo procesas: – šiukšlių ir šašų pašalinimas iš vandens nuleidimo latakų ir nuo šulinėlių grotelių; – šiukšlių ir šašų sukrovimas į talpas ir pašalinimas išvežant; – sulaužytų arba trūkstančių grotelių pakeitimas arba papildymas naujomis; – aptrupėjusių šulinėlių arba latakų taisymas, paruošiant atitinkamus klojimus ir užbetonuojant sugadintas vietas (medžiagas ir būdus žr. 5 lentelės 2.1.3-2 pozicijoje); – sulaužytų šulinėlių pakeitimas naujais, iškertant liekanas; – naujai pastatytų šulinėlių jungčių prie vandens nuleidimo sistemos sumonolitinis; – sulaužytų latakų pakeitimas naujais: įdedant surenkamus elementus arba užbetonuojant vietoje, prieš tai iškirtus sulaužytus elementus; – šulinėlių arba latakų liekanų pašalinimas. Mato vienetai: vnt., m², m³.
10.1.5. Priežiūra žiemą	10.1.5-1. Darbo procesas, pradėjus snigti: – taikomas 5 lentelės 2.1.13-1 darbo procesas. <i>P A S T A B O S :</i> – cheminės medžiagos neturi būti naudojamos – tik frikinės medžiagos; – III priežiūros lygyje sniego volai gali būti nešalinami nuo krašto ir rajoninių kelių tiltų, II priežiūros lygyje – nuo rajoninių kelių tiltų (PN-05, 28 lentelė). 10.1.5-2. Darbo procesas, ilgai ir intensyviai sningant: – taikomas 5 lentelės 2.1.13-2 darbo procesas.

	10.1.5-3.	Darbo procesas, kai tiltai ar viadukai ilgesni nei 40 m: – pūrus sniego (ilgai ir intensyviai sningant) pakartotinis valymas automobiliniais sniego valytuvais; – susidariusių sniego volų šalinimas, mechanizuotai kraunant sniegą į savivarčius, išvežant ne didesniu kaip vieno kilometro atstumu ir išverčiant ant kelio šlaitų. Mato vienetas – 100 m ³ .
	10.1.5-4.	Darbo procesas, kai tiltai ar viadukai trumpesni nei 40 m: – pūrus sniego, ilgai ir intensyviai sningant, pakartotinis valymas automobiliniais sniego valytuvais; – susidariusių sniego volų šalinimas autogreideriu, nustumiant juos nuo tilto važiuojamosios dalies ant kelio kelkraščių. Mato vienetas – km mechanizmo pravažiavimo.
	10.1.5-5.	Darbo procesas, paširkštinant apledėjusią dangą: – taikomas 5 lentelės 2.1.13-3 darbo procesas. Mato vienetas – 1000 m ² .

10.2. Šaltilčiai

28 lentelė

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.2.1. Valymas	10.2.1-1. Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų surinkimas, nunešimas nuo šaltilčio ir pakrovimas į autotransporto priemonę; – dulkių ir šiukšlių sušlavimas į krūveles, susėmimas į talpas, pakrovimas į autotransporto priemonę; – purvo nugrandymas, surinkimas į talpas, nunešimas nuo šaltilčio, pakrovimas į autotransporto priemonę, papildomas nugrandytų vietų šlavimas. Mato vienetas – 100 m ² .
10.2.2. Plyšių, išdaužti užtaisymas asfalto ir betono dangose	Taikomi 2.1.2-1, 2.1.3-2, 2.1.6-3, 2.1.6-4 darbo procesai.
10.2.3. Deformacinių pjūvių priežiūra	Užtaisant užpildyto tipo deformacinius pjūvius, taikomi 5 lentelės 2.1.5-1 ir 2.1.5-2 darbo procesai.
10.2.4. Medinės dangos priežiūra	10.2.4-1. Darbo procesas: – puvinio židinių pašalinimas, nuskutant puvelsius, ir tų plotų antiseptikavimas (jei po nuvalymo elemento laikomoji galia sumažėjo 25% arba kai nustatomas vidinis puvinys, elementas pakeičiamas nauju); – sulaužytų elementų pakeitimas, pritaikant naujus; – plyšių užtaisymas: mažų (iki 5 mm) – gerai išvalant ir antiseptikuojant, didesnių – išvalant, antiseptikuojant ir užkalant pritaikytus intarpus; – sujungimo varžtų priveržimas arba papildomų apkabų ir varžtų įrengimas; – išbrinkusių, išsisluoksniavusių klijuotų elementų pakeitimas naujais; – atliekų pašalinimas, sutvarkant darbo vietą. Mato vienetai: 10 m ² , 10 vnt.
10.2.5. Priežiūra žiemą	10.2.5-1. Darbo procesas (ilgesnių kaip 40 m tiltų ir viadukų šaltilčiai): – sniego sluoksnio nuvalymas rankiniu būdu, permetant 3 m atstumu į krūvas; – sniego krūvų pakrovimas į savivarčius ir išvežimas (kraunama rankiniu būdu į krautuvo kaušą). Mato vienetas – 10 m ³ . 10.2.5-2. Darbo procesas (trumpesnių kaip 40 m tiltų ir viadukų šaltilčiai): – sniego sluoksnio nuvalymas rankiniu būdu, sustumiant į krūvas, kurios nustumiamos nuo šaltilčio ant žemės sankasos šlaitų šaltilčių galuose. Mato vienetas – 100 m ² . 10.2.5-3. Darbo procesas: – esant apledėjimui, šaltilčio dangos barstymas frikciniomis medžiagomis arba frikcinių ir cheminių medžiagų mišiniu. Mato vienetas – 100 m ² . <i>P A S T A B A . Sningant III priežiūros lygyje krašto ir rajoninių kelių šaltilčiai gali būti nevalomi, II priežiūros lygyje – tik rajoninių kelių šaltilčiai (PN-05, 29 lentelė).</i>

10.3. Apsauginiai atitvarai

29 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
10.3.1. Valymas, atšvaitų pakeitimas, priežiūra žiemą	10.3.1-1.	Darbo procesas, sijinius bei parapetinius atitvarus valant šiltu metų laiku: – purvo, dulkių nuvalymas nuo atitvarų paviršiaus kietais sintetiniais šepečiais rankiniu būdu arba mechanizuotai; – riebalų dėmių nuplovimas skiedikliais; – atitvarų nuplovimas vandens čiurkšle mechanizuotu būdu. Mato vienetai: 100 m, 100 m ² .
	10.3.1-2.	Darbo procesas, pašalinant prie atitvarų po žiemos susikaupusį gruntą (barstymo atliekas): – susikaupusio grunto sumetimas į krūvas; – pakrovimas į autotransporto priemones; – užterštos važiuojamosios dalies dangos šlavimas. Mato vienetas – m ³ .
	10.3.1-3.	Darbo procesas, pakeičiant sudaužytus atšvaitus: – sudaužytų atšvaitų nuėmimas; – paviršiaus nuvalymas; – naujų atšvaitų pritvirtinimas, juos priklijuojant arba prisukant. Mato vienetas – 10 vnt.
	10.3.1-4.	Darbo procesas, valant atitvarus žiemą: – sniego išvalymas iš po atitvarų rankiniu būdu, supilant į krūvas ir iš karto arba vėliau išvežant; – prilipusio sniego nuvalymas nuo atšvaitų rankiniu būdu (nuplaunant juos karštu vandeniu arba nušluostant druskos tirpalu ir po to sausu audiniu) arba mechanizuotu būdu. Mato vienetai: 10 t, 10 vnt.
10.3.2. Perdažymas	10.3.2-1.	Darbo procesas, perdažant metalines atitvarų sijas bei statramsčius: – perdažomo paviršiaus valymas kvarciniu smėliu, panaudojant smėliasrovę; – korozijos pažeistų vietų padengimas antikoroziniu gruntu; – paruošto paviršiaus perdažymas antikoroziniais dažais, teptuku arba purkštuku. Mato vienetas – 10 m ² .
	10.3.2-2.	Darbo procesas, perdažant gelžbetoninius atitvarus; – perdažomo paviršiaus valymas metaliniais šepečiais, nuvalant purvą, dulkes ir senus dažus; – pažaidų ištaisymas, gruntavimas; – paruošto paviršiaus perdažymas dviem spalvomis teptuku arba purkštuvu, arba markiravimo mašina (juostoms perdažyti). Mato vienetas – 10 m ² .
10.3.3. Pažaidų ištaisymas	10.3.3-1.	Darbo procesas, pakeičiant sulaužytas metalines sijas: – sulaužytų sijų nuėmimas, atsukant tvirtinimo varžtus; – sijų nuėmimas ir pakrovimas į autotransporto priemonę rankiniu būdu; – statramsčių padėties patikrinimas, jei reikia, jų patiesinimas; – naujų sijų pritaikymas; – sijų pritvirtinimas, prisukant varžtus. Mato vienetas – viena sija.
	10.3.3-2.	Darbo procesas, pakeičiant deformuotus arba sulaužytus metalinius statramsčius: – deformuotų arba sulaužytų sijų nuėmimas, atsukant tvirtinimo varžtus; – sijų pakrovimas į autotransporto priemonę; – tvirtinimo varžtų atsukimas statramsčių pagrinde; – statramsčių pritvirtinimas, priveržiant jų pagrindą varžtais, kartu tikrinant statramsčių padėtį plane ir profilyje; – naujų arba esamų, jei jas galima ištaisyti vietoje, juostų uždėjimas, pritvirtinant jas varžtais. Mato vienetas – 10 m.
	10.3.3-3.	Darbo procesas, remontuojant paaukštintus gelžbetoninius bordiūrus: – sulaužytų, tarpų iškirtimas skeliamaisiais kūjais; – klojinių pritaikymas;

	– armatūros įdėjimas ir sujungimas su esama, surišant arba suvirinant; – betonavimas, vibruojant betoną; – klojinių nuėmimas po 24 val.; – paviršiaus apsauga nuo išdžiūvimo arba kritulių, patepant konservuojančia priemone arba uždengiant plėvele, betono mišinio kietėjimo metu; – darbo vietos sutvarkymas. Mato vienetas – m. <i>P A S T A B A . Naudojamas betono mišinys turi užtikrinti ne žemesnę betono stiprio klasę (LST EN 206-1:2002/A1:2004 „Betonas. 1 dalis. Techniniai reikalavimai, savybės, gamyba ir atitiktis“) už remontuojamų elementų betono stiprio klasę.</i>
10.3.3-4.	Darbo procesas, ištaisant ne gilesnius kaip 1,0 cm betono nuskilimus, ištrupėjimus: – purvo, dulkių nuo pažeistų plotų nuvalymas smėliasrove; – švarių plotų sudrėkinimas; – smulkiagrūdžio betono mišinio užtepimas ir paviršiaus užglaištymas EMACO miltelių ir vandens mišiniu arba cementiniu skiediniu; – sutvarkyto paviršiaus nudažymas (pagal 10.3.2-2 darbo procesą). Mato vienetas – m².
10.3.3-5.	Darbo procesas, ištaisant įlenktas metalines sijas: – tvirtinimo varžtų atsukimas; – sijos nuėmimas; – ištiesinimas vietoje, lenkiant į priešingą pusę, arba ištaisant įmonėje; – sijos uždėjimas, pritvirtinant ją varžtais. Mato vienetas – m.

10.4. Turėklai

30 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
10.4.1. Valymas	10.4.1-1.	Darbo procesas: – dulkių, purvo nuvalymas sintetiniais šepčiais rankiniu arba mechanizuotu būdu; – purvo likučių nuplovimas vandeniu rankiniu arba mechanizuotu būdu; – riebalų dėmių nuvalymas skiedikliais ir nuplovimas vandeniu; – rūdžių nuvalymas metaliniais šepčiais rankiniu būdu. Mato vienetai: 100 m, m².
10.4.2. Įtvirtinimų sustiprinimas	10.4.2-1.	Darbo procesas, tvirtinant metalinius turėklų statramsčius: – naujų tvirtinimo detalių uždėjimas, pakeičiant esamas, arba tvirtinimo varžtų prisukimas, kai tvirtinama prie metalinių konstrukcijų; – sutrupėjusio, atskilusio betono aplink tvirtinimo lizdus iškapojimas; – paruoštų vietų užbetonavimas; – betono priežiūra kietėjimo laikotarpiu. Mato vienetas – vienas įtvirtinimas.
	10.4.2-2.	Darbo procesas, tvirtinant gelžbetoninių turėklų statramsčius: – surūdijusių uždėtinių detalių pakeitimas, iškertant jas iš betono tiek turėkluose, tiek šaltiltyje, privirinant naujas ir suvirinant tarpusavyje; – iškapotų vietų užbetonavimas; – užbetonuoto paviršiaus patepimas konservuojančia priemone. Mato vienetas – 10 vnt.
	10.4.2-3.	Darbo procesas, įtvirtinant medinius turėklų statramsčius: – naujų varžtų įsukimas įtvirtinimo vietose arba sutvirtinimas papildomais antdėklais. Mato vienetas – 10 vnt.
10.4.3. Perdažymas	10.4.3-1.	Darbo procesas, perdažant metalinius turėklus antikoroziniais dažais: – perdažomų paviršių valymas metaliniais šepčiais; – paruoštų paviršių gruntavimas (korozijos pažeistos vietos gruntuojamos antikorozinio gruntu); – paruoštų paviršių padengimas antikoroziniais dažais. Mato vienetas – 10 m².
	10.4.3-2.	Darbo procesas, perdažant metalinius turėklus: – perdažomų paviršių valymas smėliasrove;

	10.4.3-3.	– švarių paviršių dažymas aliejiniais arba antikoroziniais dažais, naudojant purkštuvą arba teptuką. Mato vienetas – 10 m^2. Darbo procesas, perdažant gelžbetoninius turėklus: – perdažomų paviršių valymas metaliniais šepetiais; – švarių paviršių gruntavimas; – gruntuotų paviršių perdažymas emalėmis, naudojant purkštuvą arba teptuką. Mato vienetas – 10 m^2. <i>P A S T A B A . I priežiūros lygyje gali būti neperdažomi tiltų turėklai, jeigu dažytų paviršių ištrupėjimai sudaro mažiau kaip 10% ploto, II priežiūros lygyje – 20%, III priežiūros lygyje – 30% (PN-05, 31 lentelė).</i>
10.4.4. Pažaidų ir deformacijų pašalinimas	10.4.4-1.	Darbo procesas, pakeičiant metalinius elementus: – sulaužytų turėklų nuardymas trumpame ruože, nupjaunant konstrukcijas ir įtvirtinimus; – naujų elementų pritaikymas ir privirinimas prie esamų, įtvirtinimų priveržimas; – naujų elementų nudažymas; – darbo vietos sutvarkymas, išvežant atliekas. Mato vienetas – m.
	10.4.4-2.	Darbo procesas, pakeičiant gelžbetoninius elementus: – sulaužytų turėklų nuardymas trumpame ruože, nupjaunant sekcijų sujungimus ir įtvirtinimus; – naujų elementų (sekcijų) pritaikymas, įdėtinių įtvirtinimų detalių privirinimas; – sujungimų suvirinimas ir sumonolitinimas cementiniu skiediniu; – naujų sekcijų nudažymas; – darbo vietos sutvarkymas, išvežant atliekas. Mato vienetas – m^3.
	10.4.4-3.	Darbo procesas, pakeičiant medinius elementus: – sulaužytų elementų nuėmimas, atsukant varžtus arba nupjaunant; – naujų elementų pritaikymas ir prikalkimas arba tvirtinimas varžtais; – naujų elementų nudažymas, pritaikant spalvą; – darbo vietos sutvarkymas. Mato vienetas – m.

10.5. Patiltės, kūgiai; tilteliai, laiptai, liepteliai

31 lentelė

DARBAI		
Pavadinimas	Aprašymas	
10.5.1. Patiltės, kūgiai		
10.5.1.1. Valymas	10.5.1.1-1	Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų stambių šiukšlių surinkimas į krūvas ir pakrovimas į autotransporto priemonę; – statybinio laužo pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – t.
10.5.1.2. Krūmų kirtimas, žolės pjovimas	10.5.1.2-1	Darbo procesas: – krūmų iškirtimas rankiniu arba mechanizuotu būdu; – nukirstų krūmų, jeigu jie nebuvo susmulkinti, surinkimas į krūvas, pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – 10 vnt.
	10.5.1.2-2.	Darbo procesas: – žolės pjovimo aukščio nustatymas; – žolės pjovimas dalgiu arba šienapjove; – nupjautos žolės, jei ji nebuvo susmulkinta, išdžiovinimas ir sugrėbimas. Mato vienetas – 10 m ² .
10.5.1.3. Išplovų užtaisymas, sąnašų pašalinimas	10.5.1.3-1.	Darbo procesas, užtaisant išplovą: – negilių išplovų (iki 10 cm gylio) užlyginimas tuo pačiu aplinkiniu gruntu. Mato vienetas – 10 m ² .
	10.5.1.3-2.	Darbo procesas, užtaisant galias ir plačias išplovas: – purvo pašalinimas iš išplovų, pakraunant jį į autotransporto priemonę ir išvežant; – tokios pat rūšies grunto, iš kurio įrengti kūgiai, atvežimas ir išpilstymas;

		– grunto paskleidimas sluoksniais, padarant nuolydį pagal esamą; – grunto sutankinimas ne storesniais kaip 30 cm sluoksniais, naudojant rankinius plūktuvus arba vibracines plokštes; – sutvirtinimų atnaujinimas (taikomi 10.5.1.4 darbo procesai). Mato vienetas – m³. Darbo procesas, pašalinant sąnašas: – sąnašų nukasimas rankiniu būdu, sumetant į krūveles, nulyginant kūgio papėdę; – pakrovimas į autotransporto priemonę rankiniu būdu ir išvežimas. Mato vienetas – m³.
	10.5.1.3-3.	
10.5.1.4. Sutvirtinimų atnaujinimas	10.5.1.4-1.	Darbo procesas, atnaujinant veją: – dirvožemio atvežimas ir išpilstymas, jo paskleidimas rankiniu būdu ne plonesniu kaip 10 cm storio sluoksniu; – tvirtą šaknų sistemą sudarančios žolės mišinio pasėjimas, sunaudojant 1,2 kg/100 m²; – geotinklo užklojimas. Mato vienetas – 100 m².
	10.5.1.4-2.	Darbo procesas, velėnuojant langeliais: – velėnos juostų paruošimas; – langelių nužymėjimas kuoliukais velėnuojamame plote; – velėnos juostų paklojimas, pritvirtinant jas kuoliukais; – langelių vidaus užpildymas frakciniu žvirgždu arba atvežtu dirvožemiu ir užsėjimas žole. Mato vienetas – 100 m².
	10.5.1.4-3.	Darbo procesas, atnaujinant sutvirtinimą iš betono plokščių: – betono plokštėmis sutvirtinamo ploto prijungimo kraštų paruošimas, nuardant sulūžusias arba paplautas plokštes; – pagrindo įrengimas iš žvyro arba betono (atsižvelgiant į esamo pagrindo medžiagas); – plokščių paklojimas, pritaikant jas sklandžiam sujungimui su esamomis; – siūlių užpildymas cementiniu skiediniu; – priežiūra kietėjimo laikotarpiu. Mato vienetas – 10 m².
10.5.2. Tilteliai, laiptai, liepteliai		
10.5.2.1. Valymas	10.5.2.1-1.	Darbo procesas: – šiukšlių ir atsitiktinių daiktų surinkimas; – šiukšlių ir atsitiktinių daiktų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – purvo ir sąnašų nuvalymas. Mato vienetai: m², t.
10.5.2.2. Sulaužytų, supuvusių pakopų, elementų pakeitimas, turėklų sutvarkymas	10.5.2.2-1.	Darbo procesas, pakeičiant medinius elementus: – tiltelių, lieptelių medinės dangos, laiptų pakopų, sulūžusių arba supuvusių lentelių nuėmimas; – naujų lentelių pritaikymas ir prikalkimas; – paruošimas dažyti, pagruntuojant oksoliu arba pokostu (jeigu elementai nedažomi, jie apdorojami antiseptinėmis medžiagomis). Mato vienetas – m².
	10.5.2.2-2.	Darbo procesas, pakeičiant gelžbetoninius elementus: – tiltelių, lieptelių sulūžusių perdengimo plokščių arba laiptų pakopų nuardymas, panaudojant skeliamuosius kūjus; – betono laužo pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas; – naujų perdengimo plokščių įmontavimas arba laiptų pakopų užbetonavimas; – betono priežiūra kietėjimo metu, apsaugant nuo išdžiūvimo arba kritulių; – dažomų paviršių nudažymas. Mato vienetas – m³. <i>P A S T A B A . Naudojamas betono mišinys turi užtikrinti ne žemesnę betono stiprio klasę (LST EN 206-1:2002/A1:2004 „Betonas. 1 dalis. Techniniai reikalavimai, savybės, gamyba ir atitiktis“) už remontuojamų elementų betono stiprio klasę.</i>
	10.5.2.2-3.	Darbo procesas, pakeičiant sulaužytus arba supuvusius medinius turėklus: – pažeistų statramsčių, porankių nuardymas; – naujų elementų pritaikymas ir įtvirtinimas (naujos porankių dalys turi būti sklandžiai sujungiamos su esamomis);

	– paruošimas dažyti (pritaikant spalvą), pagruntuojant oksoliu arba pokostu (jeigu elementai nedažomi, apdorojama antiseptinėmis medžiagomis). Mato vienetas – 10 m. 10.5.2.3-4. Darbo procesas, pakeičiant sulaužytus metalinius turėklus: – pažeistų statramsčių, porankių nuardymas, iškalant kniedes, atsukant tvirtinimo varžtus arba nupjaunant juos suvirinimo aparatu; – naujų elementų pritaikymas ir įtvirtinimas (naujos porankių dalys turi būti glaudžiai prišliufuojamos); – paruošimas dažyti (pritaikant spalvą). Mato vienetas – 10 m. 10.5.2.3-5. Darbo procesas, sutvarkant turėklų įtvirtinimus: – klibančių medinių statramsčių įtvirtinimas, prisukant varžtais medinėse konstrukcijose; – klibančių metalinių statramsčių įtvirtinimo varžtų prisukimas arba, išvalant aplink juos ištrupėjusį betoną, paruošto lizdo užbetonavimas; – priežiūra betono kietėjimo laikotarpiu; – darbo vietos sutvarkymas. Mato vienetai: 10 vnt., 10 m.
10.5.2.3. Dažytų paviršių perdažymas	Taikomas 17 lentelės 5.6.3-1 darbo procesas.
10.5.2.4. Laiptų pakopų, tiltelių, lieptelių dangos priežiūra žiemą	10.5.2.3-1. Darbo procesas: – sniego nukasimas; – ledo iškirtimas ir pašalinimas; – barstymas druskomis (NaCl, CaCl₂), smėliu arba smėlio ir druskos mišiniu, šlaku. Mato vienetas – 10 m². <i>P A S T A B A . III priežiūros lygyje sniegas nuo tiltelių, laiptų, lieptelių gali būti nevalomas (PN-05, 32 lentelė).</i>

10.6. Važiuojamoji dalis po tuneliniais viadukais

32 lentelė

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
10.6.1. Valymas	10.6.1-1. Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų surinkimas; – sąnašų sustūmimas į krūvas; – stambesnių kaip 50 mm skersmens akmenų surinkimas žvyro dangose; – šiukšlių ir sąnašų liekanų nušlavimas nuo kietos dangos; – atsitiktinių daiktų, sąnašų, akmenų, šiukšlių pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetai: 100 m², 1000 m², t.
10.6.2. Vandens nuleidimas	10.6.2-1. Darbo procesas: – sąnašų išvalymas iš lataukų, vandens surinkimo šulinėlių, jų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – m³.
10.6.3. Išdaužų užtaisymas	10.6.3-1. Darbo procesas, užtaisant išdaužas asfalto dangose: – taikomi 5 lentelės 2.1.2-1, 2.1.2-2, 2.1.4-1 darbo procesai. 10.6.3-2. Darbo procesas, užtaisant išdaužas žvyro, žvyro ir skaldos, skaldos dangose: – taikomas 6 lentelės 2.2.2-2 darbo procesas.
10.6.4. Priežiūra žiemą	10.6.4-1. Darbo procesas: – sniego iš po tunelinio viaduko važiuojamosios dalies išstūmimas buldozeriu į šalikeles, neleidžiant susidaryti pusnims. Mato vienetas – 1000 m². 10.6.4-2. Darbo procesas: – esant slidumui, juodų dangų barstymas frikcinių medžiagų ir druskų mišiniais, šlapių druskų skleidimas; žvyro dangų – frikcinėmis medžiagomis. Mato vienetas – 1000 m. <i>P A S T A B A . III priežiūros lygyje sniegas išstumiamas, nuvalant jį nuo važiuojamosios dalies vidurio (PN-05, 33 lentelė).</i>

11. NUOVAŽŲ PRIEŽIŪROS DARBAI

11.1. Nuovažos į sodybas, laukus

33 lentelė

DARBAI	
Pavadinimas	Aprašymas
11.1.1. Valymas	11.1.1-1. Darbo procesas: – atsitiktinių daiktų, stambesnių šiukšlių surinkimas į krūvas arba maišus; – kelio dangos šlavimo liekanų susėmimas į krūveles; – sąnašų nukasimas; – purvo nugrandymas, sustūmimas į krūveles; – atsitiktinių daiktų, šiukšlių, sąnašų, purvo liekanų, lapų pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas. Mato vienetas – 100 m².
11.1.2. Išdaužų užtaisymas, išplovų, griovių, vandens pralaidų sutvarkymas	11.1.2-1. Darbo procesas, užtaisant išdaužas asfalto dangose: – išdaužų užtaisymas karštais asfaltbetonio mišiniais, prieš tai nukertant išdauž kraštus taisyklingomis stačiakampėmis figūromis, išvalant ir patepant skystu arba praskiestu bitumu, bituminėmis emulsijomis (taikomas 5 lentelės 2.1.2-1 darbo procesas); – asfaltbetonio mišinio sutankinimas rankiniu voleliu, plūktuvais arba vibracinėmis plokštėmis. Mato vienetas – 100 m². 11.1.2-2. Darbo procesas, užtaisant išdaužas skaldos arba žvyro dangose: – išdaužų užtaisymas skaldos arba žvyro mišiniais, prieš tai jas išvalant; – supiltų mineralinių medžiagų sutankinimas rankiniais plūktuvais (taikomi 6 lentelės 2.2.2-1, 2.2.2-2 darbo procesai). Mato vienetas – 100 m². 11.1.2-3. Darbo procesas, sutvarkant kelkraščius: – sujungimo su juoda danga vietų išlyginimas: paaukštėjimų nukasimas, trūkstamo aukščio pataisymas, užpilant žvyro mišiniu, jį suplūkiant; – nuolydžių sutvarkymas, rankiniu būdu profiliuojant kelkraštį, jei reikia, papildant mineralinėmis medžiagomis; – išplovų kelkraščių briaunose užtaisymas atvežtiniu gruntu, paskleidžiant ir jį sutankinant. Mato vienetai: 100 m², m³. 11.1.2-4. Darbo procesas, sutvarkant išplovus šlaituose: – ne gilesnių kaip 10 cm išplovų užpylimas aplinkiniu gruntu iš rezervų; – didesnių – atvežtiniu gruntu, sutankinant jį plūktuvais; – žolės užsėjimas arba velėnos paklojimas. Mato vienetas – 10 m². 11.1.2-5. Darbo procesas, sutvarkant griovius: – griovio profilio atkūrimas, nužymint griovio šlaitus, dugną; – smulkios augmenijos pašalinimas; – sąnašų išpurenimas ir iškasimas rankiniu būdu, jei užslinkimų apimtis mažesnė kaip 0,5 m³, arba mechanizuotu būdu, kai užslinkimų apimtis didesnė kaip 0,5 m³; – griovio šlaitų ir dugno išlyginimas; – iškasto grunto išlyginimas už griovio krašto, jei užslinkimų apimtis maža (iki 0,5 m³) arba iškasto grunto pakrovimas į autotransporto priemonę ir išvežimas, jei užslinkimų apimtis didesnė kaip 0,5 m³. Mato vienetas – m³. 11.1.2-6. Darbo procesas, išvalant pralaidas: – užsikimšusių pralaidų pravalymas, iškasant sąnašas vamzdžių galuose, toliau valant įvairiais grandikliais arba kaušų pertraukimais, prieš tai išpurenus sąnašas metaliniais strypais. Mato vienetas – 10 m. 11.1.2-7. Darbo procesas, vandens pralaidų iš gofruotų plastikinių vamzdžių įrengimas: – nuovažos dangos išardymas pralaidos klojimo plote; – grunto iškasimas tranšėjai įrengti; – ne mažesnio kaip 10 cm storio smėlio pagrindo įrengimas; – plastikinio vamzdžio paklojimas; – grunto užpylimas, jį sutankinant; – nuovažos paviršiaus išlyginimas.

	11.1.2-8.	Mato vienetas – m. Darbo procesas, pakeičiant sulaužytą betoninę pralaidą plastikine pralaida: – nuovažos dangos išardymas pralaidos klojimo plote; – grunto nuo esamos pralaidos atkasimas; – sulaužytų betoninės pralaidos žiedų iškėlimas automobiliniu kranu ir pakrovimas į autotransportą; – tranšėjos dugno išlyginimas ir smėlio pagrindo įrengimas; – plastikinio vamzdžio paklojimas ir užpylimas gruntu; – nuovažos paviršiaus išlyginimas. Mato vienetas – m.
11.1.3. Priežiūra žiemą	11.1.3-1.	Darbo procesas, prižiūrint žiemą: – užpustytų nuovažų pravalymas mechanizuotu būdu. Mato vienetai: 1000 m², 100 m².
	11.1.3-1.	Darbo procesas, nustojus snigti ir/arba pustyti: – sniego volų, susidariusių valant pagrindinį kelią, nustūmimas į šonus, valant nuovažas visu pločiu; – esant slidumui, asfalto dangų pabarstymas druskų ir frikcinių medžiagų mišiniu, šlapia druska; skaldos arba žvyro dangų – frikcinėmis medžiagomis. Mato vienetai: m, km mechanizmo pravažiavimo. P A S T A B O S : – žiemą prižiūrimos tik nuovažos į sodybas; – III priežiūros lygyje darbai gali būti neatliekami; – II priežiūros lygyje nuovažos valomos po to, kai atlikti darbai pagrindiniuose keliuose (PN-05, 34 lentelė).